

PLÁB PROLETARJAI EGYESÜLJEK

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. EVFOLYAM, 45. SZÁM

ARA: 40 FILLER

KEDD, 1972. NOVEMBER 7.

Történelmi fordulat

55 esztendeje, hogy 1917 októberében Oroszország munkásosztálya, a bolsevikok vezetésével, megdöntötte a tőke és földesurak uralmát, és kezébe vette a hatalmat. Teljes győzelem koronázta a dolgozók kizsákmányoló osztályok elleni sok évszázados harcát. A népek történelmi sorsában fordulat állott be.

Elvileg új lehetőségek és távlatok nyíltak a társadalmi haladás előtt, minthogy a termelőeszközök magántulajdonát, a társadalmi egyenlőtlenséget és a kizsákmányolás forrását a történelem során első ízben váltotta fel társadalmi tulajdon, amely biztosítja a dolgozók jólétének és kultúrájának fejlődését. A dolgozó nép jogairól szóló, 1918 januárjában elfogadott lenini nyilatkozat meghatározta a szovjethatalom fő feladatait: mindenféle kizsákmányolás felszámolását, a szocialista rend létrehozását.

E feladatok megvalósítása során a szovjet nép a kommunista párt vezetésével hálattalan nehézségeket küzdött le: szétverte a fehérgárdista ellenforradalmárokat és a külföldi intervenciókat, úrrá lett a gazdasági bomlás, éhínség, blokád okozta nehézségeken.

„Kiterjed-e majd más országokra is ez az új civilizáció, amely megsemmisíti a magánhaszon rendszerét, a munkanélküliséget, a köz javára tervezik meg a termelést, felszámolja a tőkeket és földesurakat? Azt feleljük: igen...” — írta 1935-ben a Szovjet kommunizmus — új civilizáció? című könyvében Sidney és Beatrice Webb, a két ismert angol közéleti személyiség. S a történelem megerősítette válaszukat: az emberiség egyharmada már a szocializmus útjára lépett.

Lenin az októberi győzelem első hónapjaiban kifejezte mélyes hitét abban, hogy a szovjetország elegendő anyaggal és természeti gazdagsággal, elég embertárral és nagyszerű népi alkotó lendülettel rendelkezik ahhoz, hogy hatalmas, legyőzhetetlen és gazdag szocialista államot teremtsen. S valóban, a felépült szerteágazó iparral, nagy szocialista gazdasággal, kiváló tudománnyal rendelkező szovjet szocialista társadalomban a szovjet gazdaság ma naponta tízszer annyi terméket állít elő, mint a harmincas évek végén.

A kis és nagy népek számára az Októberben meghirdetett egyenlőség alapján, új történelmi közösség jött létre, a szovjet nép, amelyet a marxizmus-leninizmus ideológiája, a kommunista társadalom magasabb célja egyesít.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom nemcsak a Szovjetunióban idézett elő mélyreható változásokat, hanem az egész világtörténelem alakulását is meggyorsította. Hatására a nemzetközi küzdőterén olyan forradalmi változások történtek, amelyeket ma már a legmegrögzítettebb reakciók sem tagadhatnak. A múlt század társadalmi fejlődése a nagy francia forradalom eszméi hatása alatt ment végbe: az a forradalom nyitotta meg az utat a feudális-abszolutista rend felszámolásához.

A huszadik század a szocialista forradalom eszméinek diadalát hozta, mert ez a forradalom tört az emberiség számára utat a kapitalizmusból a szocializmusba. A szocialista világrendszer létrejöttével és megerősödésével az egész emberiség előtt új távlatok nyíltak a szocialista átalakulásra. Ilyen körülmények között a kapitalizmus kénytelen volt taktikát változtatni, és részleges engedelményeket tenni a növekvő nemzetközi munkásmozgalom nyomására.

Amint Lenin jellemezte, a történelem aláista és szétrobbantotta a kapitalista rendszert. Az Október óta eltelt évek alatt a világ forradalmasodása ellenállhatatlan erővel halad s halad előre, az imperialista reakció elkeseredett ellenállása dacára. Korunkban határozottak meg a történelmi fejlődés fő tartalmát, fő irányát és sajátosságát.

Az októberi forradalom nemcsak az imperializmus központjára, hanem peremkerületeire is csapást mért és hatalmas lendületet adott a gyarmati és függő országokban élő népek harcának.

Fél évszázada még a föld lakosságának mintegy 70 százaléka gyarmati iga alatt élt. A Nagy Október lelkesítette nemzeti felszabadító mozgalom szakadatlan és következetes növekedése elvezetett az imperializmus gyarmati rendszerének széteséséhez: Ázsiában, Afrikában új, független országok keletkeztek. Sok, korábban leigázott nép maga vehette kezébe sorsát, és a fejlődés útjára lépett.

A Nagy Október eszméi mellé minden kontinensen újabb és újabb tömegek csatlakoztak, és ez előre jelzi a kommunizmus világméretű győzelmét.

Szakszervezeti aktívák jutalmazása

A Mecseki Szénbányák szakszervezeti bizottsága a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 55. évfordulója alkalmával pénteken délután a Puskin-Művelődési Házban megrendezett ünnepségen a szakszervezeti munkában végzett kiemelkedő tevékenységükért negyvennyolc szakszervezeti aktívát, propagandistát jutalmazott meg. A jutalmakat Markvart Károly, a vállalat szakszervezeti bizottságának titkára adta át.

A szovjet állam fél évszázada

Szovjetunió fennállásának ötvenedik évfordulója tiszteletére 2-án délután kiállítás nyílt az igazgatóság nagytermében. Simonfi Dezső, az igazgatóság SZB-titkára köszöntötte a megjelenteket: a Mecseki Szénbányák politikai és gazdasági vezetőit, valamint az igazgatóság dolgozóit. Ünnepi beszédet Keszthelyi Gyula, az MSZBT igazgatósági tagcsoport ügyvezető elnöke mondott, majd megnyitotta a kiállítást. A látogatók a paravánokon izlésesen elhelyezett fotókon és grafikonokon keresztül ismerkedtek Szovjetunió 15 köztársaságának és Szibériának a fejlődésével, mai arculatával. A kiállítás nyolcadikáig lesz nyitva, egész nap megtekinthető. **Fotó: Barna Teréz**

Dicsérő oklevél Válatlan program novemberben és decemberben: 20-20 millió forint nyereség elérése

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom alkalmából a Mecseki Szénbányák KISZ-bizottsága kitüntetésű ünnepséget tartott október 2-án. Ezen adták át Gungl Jánosnak a KISZ KB aranykoszorús jelvényét. KISZ KB dicsérő oklevelet kapott: Pécs-Bányauzem KISZ-bizottsága, Villamos Üzem KISZ-csúcsvezetősége, a Szén-előkészítő Üzem KISZ-alapszervezete, a Karbantartó Üzem alapszervezete, az igazgatóság alapszervezete, valamint Mátyás Ferenc, Zobák-bánya alapszervezeti titkára, Németh Ferenc, Vasas I. területi alapszervezet titkára, Hucker Adám, a Nagymányoki Brikettüzem alapszervezeti titkára, Varga János, Kossuth-bánya vágója, Hartmann Ilona, a Karbantartó Üzem dolgozója. Az ünnepségen tárgy- és pénzjutalomban részesítették azokat a dolgozókat, akik ebben az évben nagy segítséget nyújtottak a KISZ-bizottság munkájához.

November 2-án — dr. Bánki Nándor elvtárs elnökletével — ülést tartott vállalatunk pártvégrehajtóbizottsága. A tanácskozas munkájában részt vett dr. Nagy József, a Megyei Pártbizottság titkára, Czégény József, a Megyei Pártbizottság gazdaságpolitikai osztályának vezetője.

Az első két napirend során fegyelmi ügyeket tárgyaltak, illetve tagfelvételek kérdésében döntöttek. Ezt követően, Schwarcz József elvtárs előterjesztése alapján, a Megyei Pártbizottság végrehajtó bizottságának 1971. évi december 30-i határozatának végrehajtásáról készített jelentést vitatták meg. Ez

a határozat pozitívan értékelte a vállalati pártbizottság gazdaságsszervező tevékenységét, ugyanakkor megjelölte a legfontosabb feladatokat.

A körültekintő jelentés önkritikusan foglalkozik a végrehajtási tapasztalatokkal.

a vb. megállapította, hogy a Megyei Pártbizottság említett vb-határozata reális volt, se-

gítette a vállalati munkát és alapvetően ma is megszabja a tennivalókat.

Ezekben a hetekben nincs fontosabb feladat, mint a novemberi és a decemberi program (20-20 millió forint nyereség megteremtése) végrehajtása. A vasasi kapacitáshiányt leszámítva, valamennyi termelőüzemben megvannak az adottságok, tehát a terv teljesíthető.

A végrehajtó bizottság a termelékenység fokozása érdekében első helyen rögzítette:

javítani kell az irányítási rendszerünket, ezen belül is a termelésirányítási és ellenőrzési rendszerét, módszerét.

A feladat döntően szervezési kérdés. Ezért jelentős erőfeszít-

téseket kell tennünk az üzem- és munkásszervezés fejlesztésére, a szervezőmunka hatékonyság-növelése feltételeinek megteremtésére. Feladatunk a munkakörnyezet, a munkahelyi légkör, az üzemi közérzet szervezettebb, tudatosabb javítása. Ugyanígy

fontos a munka- és technológiai fegyelm javítása, a munkaidővesztések csökkentése, meglévő eszközeink, berendezéseink jobb kihasználása is.

A negyedik napirend során intézkedési tervet fogadtak el — Keszler Ferenc elvtárs előterjesztésében — az 1972. évi beszámoló-taggyűlések előkészítéséhez és lebonyolításához.

V. I.

Pártmunkások köszöntése

A Mecseki Szénbányák igazgatósága nagytermében, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 55. évfordulójára, Szovjetunió félévszázados történetére emlékeztek azon a fogadáson, amelyet a pártmunkások tiszteletére tartottak november 3-án.

A vállalati pártbizottság nevében Schwarcz József pártbizottsági titkár köszöntötte az ideit esztendő legaktívabb pártmunkásait. A vállalati pártapparátus tagjain kívül megjelent Fajta Károly, a Megyei Pártbizottság tagja és Németh János, a Kossuth Könyvtáró Vállalat megyei kirendeltségének vezetője.

Az ünnepi megemlékezés után Fajta Károly a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége képviselőjében méltatta a magyar-szovjet barátság több mint félévszázados múltját. Kiemelte, hogy a Mecseki Szénbányánál élénk szervezeti munka folyik: tizenkét üzemi MSZBT tagcsoport tevékenykedik. Ezúttal két új tagcsoport: Pécs-Bányauzem és Béta-bánya megbizottja, Kiss József, illetve Tóth László vehette át az MSZBT üzemi tagcsoport működéséről szóló diplomát.

Kitüntették a politikai irodalom legjobb terjesztőit is. A tízéves munkásságáért aranyokozatú jelvényt kapott: Tornyos Ferencné (Ujhegy) és Benes Ferdinándné (Pécs-Bánya). Az ötvenes közreműködésért ezüst jelvényt vehettek át: Podpácz László (Zobák), Hegedűs József (Vasas), Kanyar József (Villamos Üzem), Molnár Árpádné (Központi Gépüzem) és Dombi László (igazgatóság).

November 7-e alkalmából az MSZBT aranykoszorús jelvényével tüntették ki vállalatunk négy pártmunkását. Rocskár Bálint (Zobák-bánya), Kovács János (Kossuth-bánya), Fekete Sándor (Ujhegy) és Pintér László (Karbantartó Üzem) a Megyei Pártbizottságon tartott ünnepségen vehette át kitüntetését.

A Magyar Vöröskereszt megyei elnökségének Schwarcz Józsefnek, a vállalati pártbizottság titkárnak a Vöröskereszt munkáért kitüntetésű arany fokozatú adományozták.

Az MTS Komló városi Tanácsán rendezett kitüntető ünnepségen Lantos Mihály, a Komló Bányász edzőjének a Testnevelés és Sport Kiváló Dolgozója kitüntetését nyújtották át.

- V -

Újítók kitüntetés

November 7-e alkalmából kitüntették a Mecseki Szénbányák legkiválóbb újítóit. A vállalat központjában november 4-én tartott ünnepségen Garavölgyi János igazgató — a politikai és tömegszervezeti vezetők jelenlétében — gratulált az újítóknak és átadta a nehezipari miniszteri kitüntetést.

Kiváló újító kitüntetésű arany fokozatú kapták: Nagy Béla (igazgatóság), Szabó János és Weisz József (Kossuth-bánya); ezüst fokozatú vehették át: Kúrucz Lajos (igazgatóság), Radnai József (Kossuth-bánya), Fekete Sándor és Raus László (Ujhegy), Szontag József (Vasas), Pálfalvi György, Horvath János és Schild Mihály (Anyagellátó Üzem);

bronz fokozatú kapták: Sáfár Sándor, Leopold János és Schmidt Károly (Kossuth-bánya), Kárpáti Ferenc, Regéczy Károly és Pető Ferenc (Ujhegy), László István és Nagy Antal (Anyagellátó Üzem).

A kitüntettek az elmúlt években munkájukkal, illetve az újításokkal több millió forintot takarítottak meg vállalatunknak. Újításukkal segítettek a fizikai munka könnyebbé tételét, a termelési eszközök korszerűsítését, s nagyban elősegítették a műszaki fejlesztési program megvalósítását.

Az újítók, a kitüntetés, és a korábban kifizetett újítási díj mellett, jutalomszabadságban részesülnek, most a kitüntetés-sel pénzjutalmat vehették át.

Közeleg a Vöröskereszt IV. kongresszusa

Székzárón tartottak sajtó-értekezletet a Tolna-Baranyai-Somogy-Fejér megyei vöröskereszt közleg IV. kongresszusa alkalmából. Az értekezletet Dulai Károlyné a Vöröskereszt Tolna megyei titkára nyitotta meg, majd felkérte dr. Madár Jánost, a Vöröskereszt országos vezetőségét tagját, hogy tartsa meg beszámolóját. Dr. Madár János elmondta, hogy jelenleg nyolcszáz ezer vöröskeresztes aktív dolgozik hazánkban. Megszerezte folyó- és a küldöttjeleket gyűlések, a közleg kongresszus előkészítő munkálatai.

Szénbányák mindig elsők közt vesz részt a vöröskereszt tevékenységében. Természetesen a technikai eszközök fejlődésével változott az aktív feladatkör. Új tanfolyamok szervezése vált szükségessé, s nem utolsósorban fontos feladat a taglétszám növelése. A közelmúltban anketon találkozott a Vöröskereszt megyei, a Mecseki Szénbányák párt és gazdasági vezetősége. Az anketon született megvalósítandó javaslat: akánkénti vöröskeresztes csoportok szervezése, melyeknek feladata a dolgozók egészségügyi és kulturális nevelése. Gyakran megfigyelhető negatív jelenség a

dolgozók bizalmatlansága, a modern munkavédelmi eljárásokkal, egészségügyi eszközökkel szemben. Sűrűn előfordul a probléma, hogy a dolgozók nem tartják be a munkavédelmi előírásokat, nem mindig veszik igénybe az új egészségügyi juttatásokat. Ezek szűköségére hívja fel a figyelmet a Megyei Vöröskereszt által szervezett felvilágosító előadásorozat.

Ezt követően az újságírók kérdéseire Kiss András, az Országos Vöröskereszt sajtóirodájának vezetője választott. A sajtótájékoztató Dulai Károlyné összefoglalójával ért véget.

— Arra kérjük a lapok munkatársait — mondotta, — hogy nyújtsanak segítséget nekünk. Köszönetet kell mondanunk ezekben az embereknek, akik munka után, szabad idejükben tevékenykednek, minden ellen-szolgáltatás nélkül. A Vöröskereszt munkája rendkívül sokrétű. Vannak ágazatok, amelyek még ismeretlenek. Köszönet a sajtó eddigi tevékenységéért, de meg kell mondanom hogy a vöröskeresztes cikkek, korántsem adnak teljes képet munkáiról. Sok szót esett már a vöröskereszt tevékenységéről, elsősegélynyújtási tanfolyamokról, az ifjúság szexuális felvilágosítására szervezett előadásorozatokról. Ezek szíves, érdekes témák. Kevésbé ismert például a polgári védelem egészségügyi szakaszainak munkája, pedig ezek a szakaszok nagy apparátussal állnak a lakosság szolgálatára, gondoljunk csak a tiszai árvíz-nél nyújtott nagy értékű segítségükre. A sajtó érdeklődésének előterében kevésbé áll a mezőgazdaság egészségügye, s az ottani tagok munkája, pedig a mezőgazdaság fejlődése, melléküzemágak létesítése szükségessé teszi a vöröskeresztes munkáját, speciális továbbképzését.

— Szólnunk kell — folytatta beszámolóját dr. Madár János —, a Magyar Vöröskereszt nemzetközi tevékenységéről. Szerénytelenség nélkül állíthatjuk hogy aktívan vesz részt minden olyan kezdeményezésben, mely politikai irányelveinkkel összeegyeztethető. Hogy néhány példát említsék: elsők közt vettünk részt a vietnami segélyakcióban, de ugyanígy említhetném a Törökországnak, Iránnak, Chilének nyújtott segítséget.

Ezt követően, a megyei vezetők számoltak be meggyűléseken szerzett tapasztalataikról, eredményeikről. Balázs József, a Baranyai Vöröskereszt titkára külön kiemelte a Mecseki Szénbányák szerepét a megye vöröskeresztes tevékenységében. Vöröskeresztesek eredményesen dolgoznak. A jó szervezésnek, s dolgozóink aldozatosságának tulajdonítható, hogy a Mecseki

Pályázati felhívás továbbtanulásra

A Művelődésügyi Minisztérium az 1973/74-es tanévre a Bolgár Népköztársaság, Csehszlovák Szocialista Köztársaság, Lengyel Népköztársaság, Német Demokratikus Köztársaság, Román Szocialista Köztársaság és a Szovjetunió egyetemének, főiskoláinak nappali tagozatán állami ösztöndíjjal felvethető tanulmányokra pályázatot hirdet.

A külföldi tanulmányokra a nehézipari tárca felügyelete alá tartozó trösztök — egyesületek — vállalatok és intézetek 1969-ben, vagy azóta érettségizett fiatal dolgozói — 1-2 éves gyakorlatlal rendelkező technikusai és a szakközépiskolák 1973. évben érettségiző tanulói pályázhatnak.

A pályázók 1973. január hó második felében felvételi vizsgán vesznek részt.

A pályázat részletesebb feltételeit, valamint a felvételi vizsga anyagát a „Pályázati Felhívás” ismerteti, mely anyag a Mecseki Szénbányák személyzeti osztályán az érdeklődők rendelkezésére áll.

A Mecseki Szénbányák személyzeti osztálya

A pályázati részletesebb feltételeit, valamint a felvételi vizsga anyagát a „Pályázati Felhívás” ismerteti, mely anyag a Mecseki Szénbányák személyzeti osztályán az érdeklődők rendelkezésére áll.

A takarékoság eszméje

Október 31-én a világtakarékossági nap alkalmából megemlékezőt tartottak Komlón. A takarékosági hét eseménysorozatának megyei megnyitója volt a múlt keddi rendezvény.

A Hazafias Népront és az OTP helyi, illetve megyei szerveinek vendégeként a tanácsépület dísztermében tartott ünnepségen megjelent Gallusz József tanácselnök, Hartmann János, a városi pártbizottság titkárhelyettese, Sztérgár János, a Hazafias Népront megyei titkára, Bogár József, az SZMT vezető titkára, Nagy Sándor, a

MESZOV elnöke, Balatonyi Dezső, az OTP megyei igazgatója. Ott voltak a helyi üzemek, intézmények gazdasági és tömegszervezeti vezetői, akik a takarékosági mozgalom lelkes támogatói.

Husza Gábornak, az OTP komlói fiókja vezetőjének köszönhetően a városi Jazbinsz Vilmos, a Mecseki Szénbányák gazdasági főmérnöke, Komló város országgyűlési képviselője mondott megemlékezőt. Az ünnepség második felében a rendező szervek vendégül látták a résztvevőket.

Közel huszonöt éve, hogy a közkönyvis tetőn épült iskolában megkezdődött az intézményes, szervezett szakmunkásképzés. Az itt tanultak ezrei közül sokan élnek, dolgoznak Komlón, sokuk gyermeke is itt tanul már. Az egyidőben csak vdiárt képző intézmény ma sokféle szakmának ad otthont — a hagyományos és emeltszintű oktatásban egyaránt, amelyek egyesítése most van folyamatban.

A leginkább munkára nevelő szakmunkásképzés története az elmúlt évtizedekben nem volt zökkenőmentes. 1950 és 1965 között egész sor, a képzés egészére érintő változás született, ami nem könnyű feladatok elé állította a képzésben résztvevőket.

1950—1954: három év helyett két év, illetve egy év a képzési idő, elsősorban az építőipar, vas-, fa- és bányaiipar területén. 1955: a képzés újra három év. Módosul a „vas és acél” szakterület jelszó. Megszűnik 150 tanterem, 2500 tanműhelyi munkahely, 9000 kollégiumi férőhely. A vasipari tanulókat félmegesen irányítják más iparágakba. 1956: mélypont. Alig 9000 fiatal végez szakmunkásként szemben az 1953. évi 30 ezerrel. 1957—1960: új tantervek, intézetek, lassú javulás. 1961: a III., az oktatási törvény, 1962: gombamódra szaporodó szakközépiskolák, az „5+1” korszak. 1965 június: MSZMP KB határozat: a képzés útja nem a középiskola, hanem a szakmunkásképzés fejlesztése középfokúvá. 1966: ha-

lyozta a szakmunkásképzés általános reformjára, új tantervek, könyvek előkészítése. 1969: a szakmunkásképzésről szóló VI. törvény, 1972: az oktatás-nevelés általános fejlesztéséről hozott KB-határozat. Az 501. Ipari Szakmunkásképző Intézetet is érintették a fenti események. Mindenekelőtt az 1969-es reform szába-

Szakmunkásképzés Komlón

lyozta a tanítandó szakmákat — a több mint 30 szakma helyett ma lényegesen kevesebb szakmát oktatnak az intézetben. A hagyományos képzéshez tartozó kőműves és vdiár szakma mellett az elméleti-gyakorlati villanyterelő, gépi forgácsoló, autószerelő, mechanikai műszerész, női szabó, gépszerező, asztalos, gesztő és más szakmákban készülhetnek a fiatalok érdeklődésüknek, hajlamaiknak megfelelő pályákra.

Ismertesek azok az intézkedések, amelyek alapján a rendszerben lévő szakközépiskolák, szakmunkásképző iskolák képzési arányát a helyi körülményekhez képest szabályozzák. Ennek — általános műveltségi érdekeken kívül — az egyes gazdasági ágazatok egyre csökkenő munkanagyszámát pótlásdát biztosító célja is van s közvetve szolgálja a családnak a helybenlakók foglalkoztatásának fenntartását is.

Hogyan lettem veradó?

Szinte még gyermek voltam, amikor 15 éves koromban elhangzott egy mondat: „Vérre lenne azonnal szükség, de sajnos kórházunkban nincs.”

Édesapám életéről volt szó!

Akkor, ott, úgy éreztem, hogy mindenképpen segítenem kell. Megkértem a kórház főorvosát, vegyenek tőlem vért. Ő csodálkozva nézett rám. En feszülten vártam, hogy erre az engedélyt megadja. Talán megérezte, mennyire akarok segíteni Édesapámon, mert gyengédem megsimogatta a hajam és azt mondta: „Igazad van kisfiád, a fiatal pszégo vér segíteni fog.”

Kicsit félve, de boldogan és szeretettel adtam vért. Édesapám meggyógyult. Még sok-sok éven át velünk lehetett.

Ma már biztosan tudom, hogy nemcsak az adott vér segített, hanem a gondos orvosi ápolás is, de akkor úgy éreztem — életet mentettem. Kimondhatatlanul jó érzés volt.

Mint gyermek, még nem foglalkoztam azzal, hogy a veradás, másokon való segítség, mindenki számára, akinek egészségi állapota megengedi, EMBERI KÖTELESGÉ. Akkor még csak ösztönösen, gyermeki szeretettel tettem. Csak később vált tudatossá bennem. Azóta már többször adtam vért azal az érzéssel, hogy a rászoruló embertársaim gyógyulását, életbe való visszatérését is, de elősegítem. Így lettem veradó.

Kárpáti Jenőné

OMBKE

Az év vége közeledtével egyre többen gondolnak a jövő évre, ezt teszi az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület mecseki csoportjának vezetősége is, mikor két hónappal az év befejezése előtt ismerteti tagjainak a jövő év programját, illetve felkéri őket, hogy aki a vállalati munka- és üzemszervezés, a szakmunkásképzés és továbbképzés területén hasznosítható javaslatokkal, illetve a felsorolt témákban a jövő évben szólni kíván, küldje be november 15-ig Radó Aladár címére.

Termelési tanácskozás a Kossuth-bányai feltárolónál

Kossuth-bányán a feltároló körlet szocialista brigádjai október 28-án termelési tanácskozást tartottak. A jó szervezést bizonyítja: e szombati napon a körlet 153 dolgozója gyűlt össze az üzem kultúrterében.

Beszámolt Kovács József bányamester tartott. Szólt többek között a vállalati és üzemi gazdasági helyzetéről, a bányatüz okozta termelés kieséséről, a vágathajtási és fejtési termelési eredményeiről, hiányosságairól. Beszélt a feltároló körlet műszaki-gazdálkodási problémáiról, a baleseti mutatók alakulásáról, és az elkövetkező két hónap gazdasági feladatairól.

— Ha munkánkat továbbra is egyetértésben megfelelő szervezettel végezzük, akkor az év végén olyan eredményekről számolhatunk be, amely mindannyiunk meglegedésére szolgál majd — hangzott a bányamester.

A több hozzászóló közül, Kasler János ismertette, hogy a körlet szocialista brigádjai az árvagyermek megmentéséért indított mozgalomban ezideig 1600 forintot gyűjtöttek össze.

A tanácskozás után a szocialista brigádok közül többen megtartották a negyedik negyedévi első brigádggyűlést. A vezetőség a körletek közötti munkaversenyben nyert pénzből szendvicsekkel és egy-egy üveg sörral kedveskedett a jelenlévőknek.

Csökken a szilikózisos betegek száma

„Szilikiumdioxid tartalmú porok tartós belégzése által keletkezett krónikus tüdőbetegség” — áll a szilikózis meghatározása az orvosi szótárban. Nemcsak bányászbetegség, és nem minden bányában fordul elő. Megfigyelések szerint a borsodi, a tatányai, a nógrádi területeken nincs szilikózis. Megtalálható viszont a mecseki szénbányáknál, ahol az ásványok kovasavtartalma viszonylag magas. A statisztikai adatok szerint, a megbetegedések száma csökkenő tendenciát mutat.

Az Országos Munkaegészségügyi Intézet szűrőkocsija 1956 óta járja az üzemeket, bányákat. Felméréseket végeznek, statisztikai adatokat gyűjtenek, szabványos időközönként szűrővizsgálatnak vetik alá a dolgozókat. A hattagú csoport vezetője: Kozák József.

— Vezető és veterán — mondja tréfásan. — 1956 óta dolgozom ezzel a kocsival. Bizony nehéz volt megszokni a vándoréletmódot, hiszen az év 90 százalékát vidéken töltjük. Az első években kétszeres erőfeszítéssel dolgoztunk, mert a vizsgálatok elvégzésén kívül fel kellett térképezni az országot. Azóta már kialakult a menetrend. Az évről évre összegyűjtött statisztikai adatok megmutatják, hogy, milyen gyakran kell mennünk. Vannak területek, ahol 4—5 évenként válik szük-

séssé a szűrés, van ahová éventén meggyünk. Ilyenek a Mecseki vidéki szénbányák.

Ismét statisztika: a szilikózisos betegek száma évről évre csökken. — Öröm ez nemcsak a kérdéses üzem vezetőknek, dolgozóknak, hanem nekünk is. Az elsődleges szerep a modern munkavédelmi berendezések, eljárásoké. Intézetünk kutatói az eddig elért eredményeket hasznosítják a további kutatások folyamán. Ma már elértük, hogy a dolgozók külön kérés, szervezés nélkül önként jönnek a vizsgálatra, melyet tudásúrrésszel kötöttünk egybe. Belátták a szűrés szükségességét, és ezzel hathatós segítséget nyújtanak, további eredmények eléréséhez.

Reméljük, hogy a kutatások sikeresen járnak, és rövidesen a szilikózis is a gyógyítható betegségek közé tartozik. Ezért járja az országot Kozák József és egészségügyi brigádja.

A magyarországi honismeretről

A Hazafias Népront Országos Tanácsa és a fővárosi Szabó Ervin könyvtár, a népront V. kongresszusának tiszteletére, megjelentette a „Magyarország honismereti bibliográfiát”. A kiadvány ismerteti az utóbbi két évtized során megjelent honismereti könyveket, gyűjteményes munkákat, önálló tudományos cikkek, tudományos és ismeretterjesztő folyóiratok cikkeit, jegyzéket, válogatott elemzést.

Az összefoglaló bibliográfia hazánk városait, megyéit, földrajzi tájainak honismereti iradalmát ismerteti. A fővárosra vonatkozó könyvek, cikkek jegyzéke később jelenik meg.

A bibliográfia sokrétűsége miatt a honismeret bármely ágával foglalkozó érdeklődő számára nagy segítséget jelent az ellagadozásban a hűz esztendő honismereti munkálkodását összefoglaló tájékoztató jegyzék, a cikkek tudományos rendszerű bibliográfia.

Szerkezete, a honismeret sokrétűségét tükrözi, betűrendben kimutatásra kerülnek a főbb címszavak, területi tájegységek, és tudományágak. Anyagában legnagyobb súlytal: a helytörténet, a földrajz, a néprajz, a politikai, társadalmi, gazdasági élet, a szociográfia, a művelődés, a művészettörténet szerepel, de helyet kap más tudományág is.

Az összefoglaló mű kis példányszámban jelent meg, és addig nem kerül könyvtári forgalomba, amíg a Hazafias Népront társadalmi munkacsoportjaiban közreműködők, és a honismereti munkával foglalkozók igényeit nem elégtételték ki. A kötet közel 1000 oldalas. Árja 175.— Ft. Megrendelés a szakszervezeti és tanácsai könyvtáraknál lehet bejelenteni, és azt a Hazafias Népront megyei irodája összesítve továbbítja. Bánfai József

Nyelvhét

A múlt héten megtartott komlói nyelvhét — a tavalyhoz hasonlóan — két vetélkedőn vettek részt a város iskoláinak tanulói. A szép magyar beszédet ápoló helyes kiejtési versenyen a középiskolások közül az első két helyet Csuth Teréz és Gábor Ildyola szerezte meg. Mindketten a Steinmetz szakközépiskola tanulói. Az általános iskolásoknál: 1. Müller Erzsébet (Gagarin), 2. Papp Zsuzsa (Dávidtáld), 3. Bogárné Livia (Belváros). A játékos nyelvi vetélkedő szép számú érdeklődő közönség előtt zajlott le. A középiskolásoknál Bóna Péter és Szuics István (Kun Béla), valamint Kovács Éva (Steinmetz) volt a sorrend, míg az általános iskolásoknál Unti Márta (Kelet), Molnár Erzsébet (Gagarin) és Horváth Ildyola (Kelet).

Fejtésben

Olvassóink közül — különösen a fejtési munkaversenyben résztvevő brigádok tagjai — nagyon sokan érdeklődtek nálunk, hogy miért csak a munkaverseny felhívás egy pontját a teljesítésének eredményeit közljük hétről-hétre, miután az csak egy a sok feltétel közül, ami alapján elbírálásra kerül egy-egy csapat munkája. Minden tövéadás és félreértés elkerülése végett: mi nem rangsorolunk, és nem értékelünk. Csak majd havonként és a munkaverseny befejezésekor elvégző a vállalati versenybizottság. Csak a legfontosabb információkat: tény tonna és fejtési mennyiségi terv százalékos teljesítését közlünk, illetve közlünk. Am a könnyebb áttekinthetőség kedvéért, mivel nemcsak a fejtések, de az ott dolgozó csapatok létszáma is állandóan változik, az elkövetkező időben tonna/műszak teljesítményben fogjuk a heti összehasonlításokat megadni a csapatokról. Természetesen kivételképpen azokat a heteket, amikor az előző havi értékeléseket közlünk közlünk.

PECS-BANYAUZEM

I. kategória: Molnár Zoltán 33 158 tonnával 111,7, Feinhardt Sándorék 7215 tonnával 122,3 százalékon állnak.

II. kategória: Zákány Pál 10 485 tonnával 155,3, Ortlieb Károlyék pedig 8815 tonnaal 106 százalékon állnak.

VASASBÁNYA

I. kategória: Ormos István csapata a tervezett 18 400 tonna helyett 9546 tonnát termelt meg, azaz 51,88 százaléknak felel meg.

II. kategória: Gyuricza Pál csapata a tervezett 13 915 tonna helyett 13 525 tonnát termelt meg, azaz 97,19 százaléknak felel meg.

BETA-BÁNYA

I. kategória: Botári Árpád csapata a tervezett 9415 tonnánál szemben 9900 tonnát termelt meg, azaz 105,15 százaléknak felel meg. Baranyai Andrásék 7130 tonna helyett 7923 tonnát termelt meg, azaz 111,1 százaléknak felel meg.

II. kategória: Papp Lajos csapata a tervezett 5750 tonnánál szemben 6801 tonnát termelt meg, azaz 118,2 százaléknak felel meg.

KOSSUTH-BÁNYA

I. kategória: Nagy Dezsőék 34 500 tonnás tervükkel szemben 37 937 tonnát termelt meg, azaz 109,9 százaléknak felel meg. Balogh Lászlóék hét napot dolgoztak fejtésben, így 3500 tonnás tervük helyett 3768 tonnát sikerült kiemelniük, ami 107,6 százaléknak felel meg.

II. kategória: Szilágyi Sándorék a tervezett 9200 tonnánál szemben 10 927 tonnát termelt meg, azaz 118,7 százaléknak felel meg. Császár Sándorék még nem álltak fejtésben.

ZOBÁK-BÁNYA

I. kategória: Kollár Dénesék 110,1 százalékon állnak.

II. kategória: Váner Jánosék, 134,1, Kosztolányi Péterék 142,6 százalékon állnak.

III. kategória: Bognár Sándorék 101,6, Nagy Mihályék 114,3 százalékon állnak.

ÉSZAKI BANYAUZEM

III. kategória: Kling Mátyások 102,4, Ziegenheim Mátyások 102,8, Jauch Jakabék 108, Budai Mihályék 97,2, Kakas Jánosék 94,2 és Braun Jánosék 93,1 százalékon állnak.

Ortliebék vállalatása

Közel másfél évtizedes múltja tekint vissza a Pécs-bányai Ortlieb Károly által vezetett fejtési szocialista brigád. A csapat, az idén költözött át Széchenyi-aknáról István-aknára, ahol jelenleg a 7-es telepi fejtésben dolgoznak. Többszörös „házasság” után, mikor szövetségese léptek Dani Pálékkal és Fischer Jánosékkal, hatvanhét fősre szaporodott a család. Vajon ismerheti-e ennyi ember egymást? Kérdezzük. Épp ezért a múlt hét szerdáján vállalatára fogtuk a délutános szak egységét, azaz négy embert, hogy megkérdezzük tőlük: mit tudnak egymásról?

- Neve?
- Ortlieb Károly.
- Kora?
- Nyegvenkettő (kis bizonytalansággal később) - nyegvenháromat mond.
- Beosztás?
- Csapatvezető v. jár. Immár tizenhárom éve.
- Ismeri a jelenlévőket?
- Igen. Kovács Ferenc 47. és Baranyai Géza, mindketten Pécsbányán laknak. Rescsik András pedig Erzsébet-telepen.
- Mint később kiderült, könnyű helyzetben volt, hisz ő is pécsbányatelepi.

- Ki a legjobb barátja a csapatban?
Hosszan gondolkodik, mielőtt válaszol.
- Mindenki egyformán barátom a csapatban, eddig meg mindig kijöttem mindenkivel.
Diplomatikus válasz, épp ezért megkérdezzük:
- Kivel dolgozik a legszívesebben?
- Bárkivel, aki a csapatban dolgozik.
Közösséget építő válasz.

Kovács Ferenc 47., negyvenkét éves v. jár. Eppen tíz éve tagja a csapatnak. A Somogy megyei Berenczéről került Baranyába és a Széchenyi-aknára.

- Ki a legjobb barátja a csapatban?
- Fenyves István csillás.
- Kivel dolgozik a legszívesebben?
- A Pistával jövünk ki a legjobban, és két éve vagyunk együtt.
- Hány éves és hol lakik a munkatársa?
- Két évvel fiatalabb mint én és Úránvárosban lakik.
- Mit tudna még elmondani róla?
- Van egy fia. Pistának öntő a mestersége, majd István-aknán lett bányász. Onnan át-került Széchenyre és most vizsgálja. Hát, ez a körforgás...

A harmadik megkérdezt: Baranyai Géza harminchat éves és akárcsak az előbbi két megkérdezt, szintén Pécsbányatelepen lakik. Ellentétben vezetőjével ő Győr megyei. Mégpedig Tényőn született, majd a Győri Vagongyárból került le v. jár. telepi tanóravezető Pécsre.

- Kivel dolgozik a legszívesebben?
- Vermbeck Ferivel. Már van négy éve is, hogy együtt vagyunk.
- Ez még házasságban is szép.
- Házasságban talán még sok is lenne, de a munka más.
- Meg tudná mondani, hol született v. jár. társas?
- Nagyt kuncog.
- Már miért ne tudnám? Ott a szomszédban: Lámpásvölgyben. Onnan átkerültek Borbálára, akkor nősült meg 1956-ban. Most Meszesen laknak, mindhárman, van egy nagy, 14 éves fiuk.
- Ha sürgősen beszélni szeretne vele, de nem találja otthon, tudná hol keresse?
- Nézze, nem szereti, ha száraz a torka, aztán a szép lányokat is megnézi. A hely? Így is nagy a konkurencia.

- Voltak már együtt a munka után is azon a „helyen”?
- Már miért ne lettünk volna?...
- Rescsik András szinte újoncnak számít a csapatban. Mindössze három éve van Ortliebékkel. Ekkor költözött ugyanis Erzsébet-telepre, s mivel bányász volt - az ércbánya IV-es üzemenél dolgozott - átjött a közelebb lévő szénbányához.

- E rövid három év alatt sikerült-e olyan embert találni, akivel szívesebben dolgozik együtt, mint mással?
- Minden szék megtalálja a foltját. Bár Huszár Sanyival csak két hónapja dolgozunk együtt, megértjük egymást.
- Mindketten pécsiek?
- Huszár igen és tizenhárom éve dolgozik a szénbányánál. Én pedig a Bács-Kiskun megyei Kelebiáról jöttem.
- Hány gyermeke van Huszárnak?
- Kettő. A kisebbik most született két hónapja.
- Tudja-e, mennyit termeltek októberben?
- 9390 tonnát. „111,8 a százalékunk” - újsa neki a brigádvezető.
- És ez elég lesz a versenyben maradáshoz?
- Teszünk róla - mondják egyszerre. Kapu László

Milyen egy igazi brigádnapló?

Elejében voltak az akadémikokkal, az állg. kiadványok rovatában szűkös betűvel, vagy hieroglifákkal teleírt vonalás és kockás iskolás írók. Aztán következtek a keményfedélű, guruló győngybeigélő gyerekek által teleírt naplók. S végül, napjainkra megszülettek az itt-ott, már-már szattyánbőrrel bevont vaskos naplók. De épp ilyen változatosan ment át a belső lapok dizájtésa, olyannyira, hogy néhányat még a kalocsai pingálósasztalok is magukénak vélték. Csak egy a bűbájos! E hallatlanul gyors, helytel-köznel még dicsérhető változat a naplók tartalmi minőségének emelkedése képtelen volt követni. Sajnos, a brigádnaplókat rendszeresen ellenőrzik és elbírálják egyre inkább hajlanak a külső csinnek felértékelésére.

Igaz, hogy napjainkban reneszánszát éli a könyvművészet, hogy egymást követik a könnyű-szerűbb, a brigádnaplóknak betudott frankfúrt vetélkedők. Am, ott nagyon is elhatárolták egymástól a bírálók a formát és a tartalmat. Vagyis győzött a legszebb A brigádnapló esetében azonban más a helyzet. Itt a tartalom árulkozik róla, vagy legalább is árulkoznia kellene, hogy mit télt a csapat! Mert ugyan ki váltakozna arra, hogy egy szép kiállítású Rejtő kötet előbbre valós értékesebb, mint Móricz bármely kötet. Egyelőre pedig ez a gyakorlat. Addig is kérdés: a szépség vagy a tartalom dönti el, hogy milyen egy igazi brigádnapló? - t -

Guranics Béla

- A negyvenes évek végén, amikor egyszer összejött a család, a bátyám azt mondta: Béla tebeled még bányász lesz. Ő már akkor Tata-bányán dolgozott, mesélt az ottani viszonyokról, a bányászleletről, mosolygott a feltételezésen, meg sem fordult a fejében ilyesmi. Dunaföldváron laktunk, ott dolgoztam a MAV-nál mint pályafutár. A bányához akkor kerültem közel, amikor ide jöttünk Szászvárra vasutat építeni.

- Mikor került át Szászvárra?
- Nyolc évig dolgoztam Komlón, nyolc évig minden nap bejártam a szichtre. Egyszer aztán szóltak, hogy áthelyeznek Szászvárra. Mondanom sem kell, hogy örültem, hiszen közelebb kerültem a lakóhelyemhez. Azóta itt dolgozom. Jelenleg a 7-es brigádban vagyok harmadvezető. Kezdetben elég nehéz volt megszoknom a kamrajelést, furcsa volt a frontjelés után. De egy-két év után ebbe is belejöttem.

- Akkor határozta el, hogy bányász lesz?
- Nem is gondoltam rá. Más volt az indító ok. Elég sokáig voltunk kiszállón, szabad időnkben csellengtünk ide-oda. Megismerkedtem egy izményi lánnyal és leragadtam. 1950-ben nősültem meg és átköltöztem Dunaföldvárról Izménybe, az anyósomhoz. Ha már itt letelepedtem nem akartam tovább a régi, vándorló életet folytatni, valami közeli munkahelyet kerestem. A környéken viszont nem volt más, csak a bánya. A komlói Kossuth-bányán jelentkeztem, fel is vettek. Így teljesedett be a testvérem jóslata.

- Mivel foglalkozik szabad idejében?
- Van száz négyzetes szőlőm. Annak gondozása tavasztól őszig kitölti az időmet. Nagyon sok munka van vele, mert ahhoz, hogy jó termés legyen nem elég csak néhánynapján ránézni. Jó kis szőlő az, jó bor terem belőle.
- Egyik szürettel a másikkal kitart a bor?
- Hát... néha. Mert vannak ám haverok, meg a család is megissza. Ha meg brigáderterkezet van nem fukarkodhatom a nedűvel.

b. g.

Kövesdi Pál

A háború vérvízataras időszakában, 1942-ben szökött át a jugoszláviai szlavón alföld egy kis falujából. Nyolc év múlva, 1950-ben lépett be István-aknán bányásznak. Más nem is akart lenni. Csak bányász.

az anyósoméhoz. Minden nap bejártam az üzembe busszal, én viszont nem szerettem ezt a bejárást. Változtatni akartam rajta. Egyszer aztán szólt az öcsém, aki kőműves, hogy Komlón a szénbányáknak építenek lakásokat, próbáljam meg, hátha sikerül. Megkaptam ezt a ragyogó háromszobás lakást 1958-ban. Azóta -számított tehát komlói lakosnak és komlói bányásznak. A házhoz tartozik egy kis kert is, amelyben két lucas szőlő, meg néhány gyümölcsfa van, zöldségféléket nem termesztetek, mert a fák alatt úgysem maradnának meg.

- Mikor István-aknán kezdtem, jódarabig munkásszálláson laktam. Legényember voltam, igyekeztem is kihasználni, mignem kikötöttem és letáboroztam a mostani feleségemnél. Így kerültem Máriakéremde,

István-aknáról a komlói Hármaskő Bányásztelepbe került, 1964-ben Zobák-bánya indulásakor a Halla Imre vezette fejtési brigáddal együtt áthelyezték. Ok ismerik a meredek dőlésű telepek fejtésének minden csínját-binját, ezért volt rájuk nagy szükség a korszerű üzemben.

Batáriék Béta-bányáról

Béta-bánya termelésének nyolcvan százaléka közel egyenlő arányban oszlik meg, a három fejtési brigád között. A „Pfeiffer Alajos” brigádja novemberben ebből napi 390 tonna mennyiségi teljesítés hátrul. Beneczé János körlevezető úgy jellemezte őket: „Az üzem egyik legjobb fejtési brigádja.” Legutóbb a tízes telepi front-homlok kiképzéséért háromezer forint jutalomban részesült a csapat.

adottságai folytán az utóbbin több esélye van. Ezért nem szerencsés e két fejtést azonos szempontok alapján elbírálni. A közelmúltban beindult 10-es telepi fejtés mellett még két régebbiben is dolgoznak a brigádtagok. Az új helyen jelenleg két homlokot művelnek.

Batári Árpád tizenkét éve - a brigád megalakulása óta - tagja a kollektívának. Ugyis mondhatnánk, hogy „egyidős” vele. Két éve vezet már a brigádot. A körlevezető a fejtéses közötti versenymozgalom tapasztalatairól mondja:

Tibai Józseffel, a szenes körlevezetővel és munkahelyen látogattuk meg egy délutános műszak során a brigádot. Tankovics János és Bán Ede éppen a v. jár. robbantást készíttik elő. Ok a brigád t. jár. tagjai közé számíthatnak. Bán Ede bizakodva mondja:

- Reméljük, rövid időn belül újabb egy helyen dolgozik majd a csapat. Természetesen - tesszi hozzá -, a munka addig sem áll meg.
- Mindig nagyon csodálkozom, amikor 150 százalékos fejtési teljesítésről olvasok az újságban. Ugyanis a „fejtési körülményeket” mindig a fejtési körülmények figyelembe vételével írják elő. A számítottnál jobb lehetőségek esetén, kimagasló eredményt lehet ugyan produkálni: az értékelés szempontjából azonban ez nem reális. Véleményem: szigorítani kellene ilyenkor a szakmányokat.
- Szóvá tette még: - Az azonos kategóriában lévő hagyományos és korszerű fejtések közül a jó eredmények elérésére,

- Alulról felfelé. Kezdtük el a munkát - magyarázza Mencil Endre, csapatvezető-helyettes.
- Így biztosítva van a folyamatos termelés. Remélem, a fejtés bevéltja a hozzáfűzött reményeket. Egy kicsit hátráltatja a munkát - kucsat a falra -, hogy kemény a réteg.
- A „kemény réteg” ugyanis abban különbözik a lazább

szerkezetűtől, hogy fizikailag jobban igénybe veszi az embert, és a fejtőkalapáccsal egy fogásra kevesebb szemet lehet belőle jöveszténi. Persze ez a terv teljesítését, illetve túteljesítését nem akadályozza, szakmásmeserlet is van a világban, meg szakismeret is.

Kövesdi Pál szereti a csendet. A réselőgépek zajától zúgó fejének a legnagyobb megnyugvást a természet adja, a víz apró hullámzása, a parti fák szelid zizezése, a hajnalok párák derengése. Legnagyobb szenvedélye a horgászás.

Hirtelen erős robaj remegteti meg a bányát. Olyan hangon, mintha legalábbis a külsőn a zivataros ég dörogne. Am a zajok közül ez még mindig az elviselhetőbbek közé tartozik. Mikor azonban megindul a termelés és a vas szállítócsövekben áramlani kezd a szén: a műszak végére a zajtól félig megsüketülnek a dolgozók.

- Sokszor egyszerűen kime-nkülök a városból valami közeli vízpartra, kivetem horgomat, és szinte megváltozik körülöttem minden. Költséges szórakozás ez, évenként elmegy rá ezer forintom és ebbe még nem számoltam bele a felszerelést, ami szintén nem olcsó. Nem a halakért horgászom, hanem a várakozás izgalmáért, az ősi versengésért, amely ember és hal között kialakult. Csaldódom nem nagyon szereti a hal hú-sát, bár ez ellen tiltakozok, állítólag az a baj, hogy nagyon sokat hoztam haza az idein, Persze azért nem dobom vissza, amit fogtam, vannak még szomszédok is, akik szívesen átveszik egy-egy kirándulás szakmányát. Etem legnagyobbb fogása egy 24 kilós harcsa volt, fiatal koromban még a Száván kapott horogra.

A v. jár. alján már szállította a szentet a kaparó. Kiszálláskor a párttikár mondta a csapatról: a brigádok közül ok nyújtanak a legtöbb segítséget a pártfeladatok megvalósításához.

Kínéz az ablakon. A bányádt ősi napfény megvilágítja arcát. Gondolatban a vízparton jár és figyeli a tovaúszó, sárga leveleket.

Remenyik Ernő

(békéssy)

Bányászlámpa

a Mecseki Bányász
kulturális melléklete

A sár hajnala

Akár a szivemből
fakadna föl ez a sár,
nem madarak és bombák útján —
a szivemből.

Narancshéj süpped bele
bádogdoboz és szerelmesek lába,
de lerohanja
egyetlen éjjel Európát
s bevérzi, mint egy új háború.

Már nem indulok el.
A sár lesz végső szökésem.
S ne válszon meg a Szerelmem —
emelt fejtel csak a cipőjén
vihet el ügyis otthonába.

Utcákat lacsoló víz-sugár,
életem-alvasztó szél,
várok az első fecske-szájra.

Botár Attila

Ó, hullj eső!

Harmínchat fiú utrakel
Harmínchat konok — ütni kell
Harmínchat néma vádoló kéz
Harmínchat lövés — ezzel kész

Most a sűrű éj mesél
hold nevet sakál vinnyog
ágyú bömböl
O
hullj eső

Harmínchat morgó ágyúszó
Harmínchat véres lobogó
Harmínchat vad szuronyrohám
Harmínchat szív boldogtalan

Most a sűrű éj mesél
hold nevet sakál vinnyog
ágyú bömböl
O
hullj eső

Harmínchat rettegett halott
Harmínchat mártír hős van ott
Harmínchat néma sir vár rád
Harmínchat kereszt a hazád

Most a sűrű éj mesél
hold nevet sakál vinnyog
ágyú bömböl
O
hullj eső

Harmínchat fiú elesett
Harmínchat pedig szeretett
Harmínchat és otthon magány
Harmínchat gyászoló leány

Most a sűrű éj mesél
hold nevet sakál vinnyog
ágyú bömböl
O
hullj eső

Tasnádi Gábor

Az eső rabságában

A tegnapelőtti csend zugaiban ülök ismét
Nyári eső szüntelen kipp-koppánása feszül
fejemben

Sárga-melegségű kedvem elcsusszant a cseppek
felszínén

S már földet trappoló nyugtalan dobogással
Várom, mikor bukkan elő az ég kék bubja
Hangulatom kosarát mikor tölti meg újra
Borostyánszínű örömtallérokkal.

Illés Zsuzsa

Interjú:

A klub a legjobb forma

A kulturális munka egyik bázisa a kultúrház. Újabbakat vitatkoznak e tevékenységéről: hogyan lehetne emelni a színvonalat, milyen módszerekkel kellene változtatni a csökkenő érdeklődésen. Mert szó ami szó, vannak kultúrházak, vagyis alap a megvalósításhoz, a tartalom azonban nem mindig olyan, ami vonzana, amely becsalogatná a közönséget. Igaz az is, manapság az emberek inkább otthon ülnek, mert az kényelmesebb. De ez az igazságnak csak egyik része, mert a kényelem mellett társaságra is vágyik. Az ilyen igény kielégítésére hivatott a kultúrház.

Vállalatunk pécsi területén több kultúrház működik. A legnagyobbak a Puskin Művelődési Ház, a Zalka Máté Művelő-

dési Ház; a kisebbek az Erzsébetlelepi Munkásklub, és a Szabolcsfalvi Kamaraklub. Módszertani felügyelettel ide tartozik még a Vasas II. Petőfi Sándor Művelődési Ház is. A két legnagyobb intézmény sokáig önálló egységként működött, nemrégiben történt meg az összevonásuk, a közös munkaterv kidolgozása. A művelődési házak vezetőjével, Koltai Dénessel arról folytattunk beszélgetést, hogyan működnek ezek az objektumok, milyen lehetőségekkel rendelkeznek, s hogy a jövőben mit akarnak megvalósítani.

— Beszéljünk először a tervekéről — mondja Koltai Dénes. — Pár héttel ezelőtt az SZMT megyei elnöksége határozatot

hozott, amelyben kimondja: a Puskin Művelődési Házat megyei módszertani központtá kell alakítani. Tehát az a cél, hogy itt legyen a kísérleti műhely, s ennek tapasztalatait használjuk fel más művelődési intézményeknél. Ennek feltételei csak részben adóttak, van itt még objektív és szubjektív nehézség is. Ennek megoldásán fáradozunk most és a két intézmény összevonásából eredő adminisztrációs munkák le rendezésével.

— Milyen programok vannak a művelődési házakban?

— A Zalka Máté Művelődési Ház most van átrendezés alatt. Ismeretes hogy a Széchenyi-aknán KISZ-klub megszűnt, de hogy a fiataloknak mégis le-

gyen fedél a fejük felett, a Zalkában biztosítottunk e célra helyiségeket. Ez most van kialakítás és rendezés alatt. Október közepén megalakult a helybörténeti szakkör, tagjai a helyi fiatalokból verbuválódtak. Nagy fába vágják fejszájukat: fel akarják dolgozni István-akna történetét. Most indul szervezettek között a fotószakkör. Ez eddig is működött, de csak esetlegesen, nem voltak tevékenykedők. szaktanácsadóskor. Vasárnaponként a nyugdíjasok jönnek össze, a jövőben nekünk is próbáljuk előadásokkal tartani foglalkozásait. A Puskin Művelődési Házban már kialakult Rausch Márton vezetésevel egy klubrendszer. Ezen nemigen kell változtatni, csak bővíteni. Legnagyobb gondot az ifjúsági klub kialakítására fordítunk. Már működik a magános-klub, amely ennek a törekvésnek az előhangja. Ezzel el tudtuk azt érni, hogy a környékbeli fiatalok ne csak a vasárnapi össztáncokon jelenjenek meg, hanem hétköznap is a szervezett klubfoglalkozásokon. A szocialista brigádok klubja most össze szerveződik. Minden csütörtökön tartanak foglalkozást, amelyeken az előadások a legfontosabb társadalomtudományi és természettudományi kérdésekről szólnak. Azt a célt kívánjuk elérni, hogy a szocialista brigádok a vállalásaikat könnyebben tudják megvalósítani. Legjobb szakkörünk a díszítőművészeti. Az itt készült munkákat évenként kiállítjuk. Ennek tavaly is nagy sikere volt.

— Milyen gondokkal küzde-
nek?

— Jelenleg az a legnagyobb problémánk, hogy a Zalkában megoldódjon a fűtés. Ezenkívül nem megfelelő a felszereltségünk, bútorokat, technikai eszközöket kellene venni. Mindezt persze csak igény, mert a lehetőség, az anyagi alap nincs meg. Azt hiszem ez máshol is így van, ezért nem panaszkodom, említem, csak felvetem, hogy erre a jövőben gondolni kell. Mert aki hozzászokott a kellemes otthonhoz, az joggal elvárja, hogy a kultúrházak klubjai is olyan, vagy még közelebbi hasonló kényelmet biztosítsanak.

B. G.

Próköfjev: BOLYONGÁS

(Hetedik szonáta, opus 83.)
balett egy felvonásban.

Az egykori történet így szól: Pénélope két évizeden át várta haza férjét, Odüsszeusz. Kérők zaklatták, férjéről hírt sem kapott — és várt. Odüsszeusz Trójából hazafelé sokféle bolyongott a tengeren: kikötött Kírké szigetén, meghallgatta a szirének dalát, találkozott Szkül-lával és a Kharübdisszel, hét évig élt Kalüpszó nimfa szigetén, majd hajótörést szenvedett és megismerte Nauszikát, a phaiákoi királyának leányát, aki visszasegítette őt az emberek közé. Es Odüsszeusz hazatért, bosszút állt a kérőkön, és megölette Pénélopét. E táncjáték egy mai történetet állít az egykori mellé — egy mai fiatalember bolyongását, mai kalandok, mai találkozások sorát.

Bartók: ZENE

(Zene hűros hangszerekre, ütőkre és cselesztára) szimfonikus balett egy felvonásban.

Bartók Bélának ez a műve 1936-ban készült, Paul Sacher svájci karmester megrendelésére. Sacher mutatta be a következő évben a bázei kamarazenekarral. A „Zene” Bartók legértékesebb alkotói korszakából való, legjelentősebb alkotásainak egyike — s egyben a XX. század egyik legnagyszerűbb és legjellemzőbb zeneműve.

A balett a zene drámai feszültségét az ember és a világ harcának élményében fejezi ki. A tánc érzékletesen követi a négytételű ciklus vonalvezetését, megértve és megjelenítve a

BALETT '72

polarizált ellentétek szembeállításának bartóki technikáját. tott természet diadala...

Sztravinszkij: TAVASZUNNEP

(Le sacre du printemps) szimfonikus balett egy felvonásban.

A balett középpontjában az ember áll — az ember, mint a természet bonyolult és nagyszóró önmegvalósító erőfeszítésének produkuma — az ember, mint a természet ellentéte — az ember, mint a természet meg-

lsmoje — és mint a meghódított természet diadala...

Ahogy az ember megszületése törvényszerű a természet fejlődésének rendjében, ugyanúgy törvényszerű naggyá válna is, saját fejlődésének rendje szerint.

A három egyfelvonásosban felvonul az egész kar, a főbb szerepeket Hetényi János, Bretus Mária, Stimác Gabriella, Körmendy László, Kuli Ferenc, Solymos Pál, Szabolcsi Éva, Herda János, Gallovics Attila és Páronai Magdolna táncolják.

Szibériai emlékek

Az egyik kérdőívem, amelyet Kun Béla Moszkvában kitöltött, a következő kérdés szerepelt: Szovjet-Oroszország mely vidékeit ismeri jól? A válasz: Moszkva, Petrográd, Szibéria volt.

Milyenek láttá Szibériát Kun Béla és a sok ezer magyar, akiket az első világháború foragataga sodort a forradalom tüzeiben lángoló orosz földre?

A kérdésre Ligeti Károly szavaival felelhetünk: „A hideg szívű és lelkű Szibériában nincs már olyan hideg, a szívek és lelkek pirossága új világot teremt a száműzetés és a fehér gyász honából. A forradalmi testvériség összekovácsolja Észak, Kelet, Dél és Nyugat fiait, akik e fehér pusztákon találkoztak. Innen, e föld belsejéből az élet és az igazság újjászületett forradalmairól térnek haza — új és igazi hazát teremteni az embereknek.”

Száműzetés vidéke, fehér pusztaság. Vagy inkább hatalmas ország, ahol a forradalmi harc tüzeiben született a barátság.

...Amint az új rendszer eléggé megerősödik, olyan ha-

talmas építkezés, olyan gyors ipari fejlődés kezdődik itt, amelyet még nem látott a világ.” Az egyik „szibériai” magyar, Sik Endre írta ezt a megpróbáltatás évei című könyvében.

Igy látták Szibériát a „vörös magyarok”. Ez a jelző egyébként ma is a forradalmi barátságot, hősiességet, a proletár testvériséget jelképezi a szibériaiak számára.

A végtelen tagja egyik útját például ma is Magyar-gazlónak nevezik, mert 1918 őszén itt tört át 400 magyar vöröskatonára, hogy vakmerő rajtaütést hajtsanak végre a fehérek ellen. S számomra tartják azokat a helyeket, amelyekhez magyar emlékek fűződnek. Omszkan emléktáblákkal jelölték meg a házakat, ahol Ligeti Károly élt. A Tájmuzeum mai épületében kapott helyet 1918-ban az első szibériai kommunista újság, a Forradalom című magyar nyelvű lap. Főszerkesztője, Ligeti Károly, a kommunista csoportok központjának megbízásából az újság-

ban felhívással fordult a külföldi dolgozókhöz: „Veszélyben a szocializált közös hazáján! A mi hazánk, a mi kincsünk, a mi jövőnk, gyermekeink, unokáink egyetlen öröksége: a forradalom!... Fegyverbe! Ez az orosz munkások és parasztok kormányának a felhívása. Fegyverbe! Ez a mi felhívásunk is, a magyar hadifoglyok forradalmi bizottságának jelszava.”

...A szocialdemokrata hadifoglyok csoportja Kun Béla, Münnich Ferenc, Reiner Ferenc és Szilágyi Dezső vezetésével Tomszkan nemzetközi brigádát szervezett, amely részt vett az 1917 novemberében kirobbant ellenforradalmi lázadás elfojtásában.

Az internacionalisták osztogai harcaltak Krasznajorszkan, Irkutszkan és másutt. Szergej Lazo, a polgárháború lánglélek partizánvezére így elemzte őket: „Az internacionalisták nagyszerűen helytálltak. Túlnyomó többségük (60

—85%) magyar. Valamennyiük nagy harci tapasztalattal rendelkezett volt katonák. A harcban bátrak, hevesek, temporementumusak. A forradalom hősiessége hívei.”

A forradalom hűséges hívei... Moszkvában is, Budapestben is találkoztam magyar internacionalistákkal. Csodálom az emberek életük nem méltó a sokványos mértékkel, az évek számával, hiszen a bennszüföldött események meghatóványozták azokat.

Budapestben ismerkedtem meg László Aladárral, aki 1916-ban került Oroszországba és ott halt 1917-től Október vívmányainak védelmében. Ime néhány részlet László Aladár „Szibériai életrajzából.”

— Amikor 1918 augusztusában a fehérek elfoglalták Bajkán túl területeket, én is mint sok más kommunista, az a feladatot kaptam és vállaltam, hogy az ellenség háttérben maradvá dolgozzak — mondta

Gárdonyi Géza:

Szeretem a tüzet nézni. A tűz örök rejtelem és jóleső melegség. Aki a tüzet nézi, annak lelke megcsöndesül; valami édes féaldom szállja meg, — édes féaldom: nyugalom.

A tűzben történetek vannak. Mesehangú és mesének illő, színes történetek, amiknek se eleje, se vége nincsen, hanem minden rend nélkül egybefolyik egyik a másikkal. Az ember nem tudja, valóban megtörténtek-e, vagy csak álmodja őket.

De ilyenkor mindegy is az. A lángok játszanak a tűzben. A gondolatok játszanak az ember elméjében. Rend nélkül való színes gondolatok, — mint ahogy a lángcsókok is rend nélkül jelennek meg és tűnnek el. A tűz eleinte rostogya ég, aztán halk mormogással, sziszegéssel, susogással, végül vörösen izzó parázs az egész kezdetben tündöklő aranykupac, később tündöklő vörösnéz. A tűz ilyenkor végtelen mélynek látszik. Az apró lángok fölfebbennek a semmiből; táncolnak a parázs fölött; és megint eltűnnek a semmibe, mintha egy láthatatlan kéz sáporpémé le őket a parázsról.

A hosszú téli esteken elüldögélek néha a nyitott ajtóju kályha előtt. Nem valami drága kályha, csak afféle zöldmázos cserépkályhát, amelyen a falusi tanítóknál szokott lenni. De nekem mégis jó és eléggé szép is. Mikor már túl vagyok a dolgaimon, odavonom a karosszéket a tűz elé. Csak szalmából van ez a karosszék, de nekem jó ez és szép is.

Kívül, a havas faluban csönd van, és csönd van idebent is. A téli estnek álommal áthatott csöndessége az. A kályha szájon félig nyílt legyező alakjában áramlik ki a vörös fényesség, a tűznek meleg lehetete.

A macskám is itt van a lábaimnál. Úgy szereti a tüzet, mint én. Összeguborodva fekszik a padlón, a lábaim előtt, s mindig úgy tesz, mintha elüldögélnék. Pedig sohasem alszik. Csak hunyorog. Néha fon. Ez az ő éneke. Mikor így fonva rámméz, nekem énekel. Mikor a tűzbe merengve dorombol, akkor a maga kedvére fon. Egyhangú, de mégis kedves melódia az ő dorombolása: a meglepődésnek, a maga jóérzésének melódija. A tűcsök ciripelése is csak egy hangnak a folyamatos ismétlése. A béka sem ümmög több hangot egyenlőre, de az az egy hang a boldogság hangja; — soha nem emelkedik és nem farszót, mint az emberi hangversenyek.

Igy tudom én mindig hallgatni ennek a szelid kis házi tigrisnek a fonását. Milyen boldog és elégedett tud ez lenni egy kis kályhatűztől. Épp úgy gyönyörködik az aranyló parázsban, mint én, és ilyenkor bizonyára neki is mindenféle gondolatok meg történetek délibábjátéka vonul át az elméjén. Az ő történetei bizonyosan vadástörténetek meg családi történetek. A tavaszra meg a nyárra is gondolhat olykor. A tavaszra, mikor a verőfényben elnyújtózva melengeti a rozsdaszínű, selymes bundáscáját, miközben mind a négy fehér lábát elnyújtja, és jóízűen álmodik. De a virágokat is szereti. A nyáron sokszor látom, milyen kedvel lépked a virágok közé, és hogyan szaglálja meg-megállva hol az egyiket, hol a másikat, s ilyenkor félig lehunyja a szemét. Így élvezik a virág illatát a leányok is.

De most nincs virág, és nincsen napsugár. A kályha verőfénye az egyedüli, ami emlékeztet a nyárra. Azonban nekünk ez is elég. A boldogság békéje van a szívünkben. Mi a boldogság? Mikor az ember nem gondol a holnapra, csak bámulja a paraszt féaldom nyugovással, s lelke úgy leng a múltak fölött, mint a tó fölött a madár.

Ahogy így a kályha langyos melegáramlatban üldögélve nézem az örökszép paraszt, arra gondolok, hogy miért nincs itt még egy karosszék és miért nem ül abban még egy valaki, akinek a kezére rátehetném szeliden és gyöngéden a kezemet, és aki a fejét a vállamba hajtaná.

A csöndnek számyatlan óráiban megjelenik néha előttem ez a gondolat, és tündérorcával mosolyog reám. De én szomorúan nézem őt vissza.

Mert az egyedülvalóság nem is nézhet másképpen, mint szomorúan. Az egyedülvalóságnak hosszú az árnyéka. Az egyedülben találkozni azzal, akivel álmainkban mindig találkozzunk.

Ez az árnyék engemet se hagy el. De hogy is gondolhassam, hogy van a világon valaki, aki réam vár és ide mellem, ebbe a szegény kis szobába belekívánczik! Ha

volna olyan valaki, az már rámmézett volna és nyújtotta volna nekem a kezét. Azt mondta volna: a szobád nem szegény, mert te is benne vagy: — és nem kicsiny, mert én elférek a szivedben is.

A parázsra hamu kezd barátni. Homály homályra száll a

szobában. Úgy érzem, mintha én is elmúlóban volnék: így, amit ülök, belemúlódo árnyék az árnyéka: pusztá, értéktelen árnyék, amit a tűz vetlen vak-okból jelenített meg, s amely éppúgy véletlen vak-okból enyészik és múlik bele a sötétségbe.

GÁRDONYI GÉZA az Egri csillagok, A lámpás és annyi más szép és érdekes regény írója 50 éve halt meg, és saját kívánására az egri vár területén helyezték örök nyugalomra.

Bányász művészeti csoportok:

A pécsszabolcsi kamarakórus

Jövőre lesz ötvenéves a pécsszabolcsi kamarakórus. Igaz, 1913-ban mint férfiak alakult, majd a negyvenes évek elején vegyeskar lett belőle és működött így 1969-ig, ám 1970-ben nagy változás következett be a kórus életében. Teljes egészében női karra alakult, vezetője pedig a pécsbányai Kodály Kórus karnagyja, Ivánszka Mátys lett. A női kar magját a Janus Pannonius Gimnáziumból toborozták és ez a középiskola adja ma is a kórus nyolcvan százalékát. A kórus összetételének megváltozásával változott a nyegnyetáru kar műsorpolitikája, repertoárja is. Bár ma is szerepel műsorukon szépségszóval bányászdal és kórusmű, műsorukat mégis az egész zenetörténetből válogatott darabok jellemzik.

Az immár kamarakórusként működő együttes első nagy sikerét alakulásának évében, 1970-ben aratta, mikor Pécsért a Liszt-teremben adott műsoráért aranykoszorúval tüntették ki, és elnyerték Pécs megyei

jugó város Tanácsának aranyplakettjét. A következő évben már rádiós szereplésre hívták meg őket Budapestre, a kóruspódium műsorban. Idén pedig a szigetvári minősítési versenyen nyerték el az aranykoszorút, diplomával.

A kórus többször szerepel a pécsi rádióban, valamint különböző ünnepségeken, előadásokon. Legközelebb a harkányi bányászudulónban lépnek közönség elé.

Műsorukon szerepel Karai József, Papp Zoltán és Tillai Aurél pécsi zeneszerzők kórusművei, valamint ösbemutatóként Juhász Frigyes által megzenésített Petőfi-vers, A XIX. század költői. Ungancok ösbemutatóként szerepel Hacsaturján: Drága kincs a béke című műve, valamint a nyugatnémet zeneszerző, Carl Orff által megzenésített Brecht-vers, amit a zeneszerző a kórusnak ajánlotta. De külön összeállítással készülnek a félévszázados évfordulóra, hisz a jövő év Petőfi-émléki, és elnyerték Pécs megyei

RADNOTI MIKLÓS:

Huszonnyolc év

Erőszakos, rút kisdéd voltam én, ikret szülő anyácska, — gyilkosod! öcsémet halva szülte-d, hogy élt öt percet, nem tudom, de ott a vér és jajgatás között úgy emelkedtem föl a fény felé, akár egy győztes, kis vaddalot, ki megmutatta már, hogy mennyit ér mögötte két halott.

Mögöttem két halott, előttem a világ, oly mélyről nőttem én, mint a haramiák; oly árván nőttem én, a mélységből ide, a pendülő, kemény szabadság tágas és szeles tetőire.

Milyen mély volt gyermekkorom, s milyen hűvös. Hívó szavad helyett kigyó szisszent felém jártam kis útnan, ha este lett s párnámon várt láttam én, a gyermekét elérni, nagy, hőfőhő pehely helyett.

Milyen mély volt gyermekkorom, s milyen magos az ifjúság! A két halál megérte-é? — kiállítottam a kép felé, mely ott süttött szobám falán. Huszonnyolc éves voltál akkor, a képen huszonöt talán, ünnepélyes ifjú ná, komolykodó, tűnődő.

Huszonnyolc éves voltál akkor, most ugyanannyi lettem én, huszonnyolc éves, hogy halott vagy, anyácska! véres szőkevény!

Anyácska, véres áldozat, a férfikorba nőttem én, erősen tűz a nap, vakit, lepke kezdeddel ints felém, hogy jól van így, hogy te tudod, s hogy nem hiába élek én.

1937.

RADNOTI MIKLÓS költő, a magyar antifaszista líra legkiválóbb képviselője, huszonnyolcévesen írta e sorokat, most huszonnyolc éves, hogy 1948. november 6-10. között Abda mellett meggyilkolták.

A Dózsa-évfordulóra jelent meg:

Nemeskürty István:

Krónika Dózsa György tetteiről

Nemeskürty könyvének megírásánál azt a nálunk kevésbé ismert módszert alkalmazta, hogy a források tüzetes át tanulmányozása után nem törekszik merev tézisek rögzítésére, hanem követi, elemzi, leírja az eseményeket, kutatja a történetek emberi vonatkozásait, a kort felidőző jellegzetességeket. Felfogásának igazolására Eötvös szavait idézi: „Az író ne képzelhetőségét, hanem az ember természetét kövesse, melyeket magának, ha lehet egykorú kútból, lelkiismeretes vizsgálódással megszerzhettek.” E gondolat jegyében igyekszik hű krónikása lenni az eseményeknek, de mint iróadalmas és esztéta nem csupán szárazon ismerteti, hanem érzékletesen ábrázolja is a történeteket.

Megkapó mindjárt a könyv indítása: a korabeli Rómába vezet el bennünket, leírja a pápaválasztás megalom napjait, a fényes ünnepségeket, felvilantva közben a háttérben meghúzódó érdekellentétek szövénnyét. Dózsa ábrázolásánál kerül minden pátozt, minden idealizálást. Tettel alapján következtet jellemeire, kutatja cselekedeteinek rugóit. Az egykorú írók szépitgetés nélküli felidőzése során mégis meggyőzően bontakozik ki Dózsa történelmi nagysága és a parasztháború igaza. Nagyon rokonszenves az író tárgyalási módja: felveti a kérdéseket, amelyekre olykor maga sem tud meggyőzően választ találni, de aztán, hogy véleményét nyilvánít, szembeszáll megkövesedett tételekkel, gondolkodásra kényszerít az olvasót, s így valószággal beavatja a történelem titkaiba. Mindamellett nem hatásvadászó, hanem megbízható, hiteles képet ad a Mohács előtti Magyarországról, illetve a parasztháború eseményeiről.

A szerző bátor egyéni véleménynyilvánítása, a hagyományoktól eltérő megközelítésmódja az ugyanezen korszakot tárgyaló korábbi, Mohácsról szóló műve esetében kihívta ugyan a szaktörténészek bírálatát, de mint a könyv áitő sikere bizonyítja, az olvasók szívesen foadják az ilyen jellegű történelmi munkákat, amelyek irodalmi értékük mellett fontos történelmi ismereteket is tolmácsolnak.

Szabó Pál:

A nagy temető

A történelmi források szerint 500 esztendővel ezelőtt Dózsa György, a kurtaelem, aki az állatnál is rosszabbul tartott parasztnak élére állt, s megindult velük a „fényes” urak, az őket „büdös parasztnak” titulálók ellen. S majd ötszáz évig tartott a nagy per, melynek végén igazságos ítélet született, s valóra válhatott a parasztság ősi vágya: a földosztás. Eppen akkor, amikor a parasztnak kesei leszármazottja, Szabó Pál pontot tett első történelmi regénye, „A nagy temető” végére. A harmincas évek elején, amikor elkezdte regényét, talán fel sem mérte, milyen nagy feladatra vállalkozott, hiszen még Móricz Zsigmondnak sem adatott meg, hogy ugyancsak dédelgetett tervét, a Dózsa-regényt megírhasa. De Szabó Pál nem adta fel vállalkozását. „Megírom Dózst, s az akkori magyar nép vágyait, harcát, törekvéseit, de nem leszek a jelen paraszti élet illúziója...” — írta akkor. Vagyis: ha nem lehet írni kritikailag a jelenről, ír a régmúltról, de úgy, hogy a jelen magára ismerhessen benne.

visszaemlékezősebben László Aladár. — A legfontosabb feladat az volt, hogy keressek kapcsolatot az egyik gyár illetve pártszervezetével és akadályozzuk meg a gépek leszerelését. Az akkori méreteket tekintve nagy gyár volt az, 500 ember dolgozott benne és még saját áramfejlesztő telepe is volt. Decemberben, amikor a féléreket kiűztük, a gyár azonban megkezdte a termelést, vagyis teljesített a ránk bízott feladatát.

Később László Aladár, a magyar kommunista Irkutszka küldték. Egy nemzetközi ezred alakult ott, s öt jelöltük ki az egyik század parancsnokának. Az ezred sok ütközetben vett részt, amíg Kolcsak csapatait sikerült felszámolnia. Később itt kezdtek szervezni a nagy jakutföldi expedíciót, hogy Jakutszkaiban is megszállítsák a szovjet hatalmat. László Aladár az egyik lovasegység pártsejtjének titkárává választották.

Jakutszkaiban később a Népgazdasági Tanács elnöke lett, a gazdasági élet irányításában segített. Ki-

csiben kezdtek a munkát, a legszükségesebbel. Sorra felkelekedt a gazdagok házaít, szerzőmokat gyűjtötték, műhelyeket szerveztek. Hamarosan beindították a villanytápellét, megkezdtek az ipar helyreállítását. Még a színházat is megnyitották, zenekart alakítottak, László Aladár a zenekar hegedűse lett. A nézők is, a zenészek is fegyveresen jöttek a színházba, a hegedűk és a csellók mellett puskák heverték.

A párt katonája, László Aladár rövidesen új feladatot kapott, Magyarország felszabadítása után visszatért hazájába. Erdemeiről sok magyár és szovjet kitüntetés tanúskodik.

Kertész Ferencel vizont Moszkvában ismerkedtem meg. Magas, széles vállú férfi, alig félt bele az öblös karosszéke. Két hatalmas keze az asztalon nyugodott. Mosolyogva mondta: — Ha tudná, hogy magas teremtem és széles vállam mennyi gondot és keserűséget okozott fiatal koromban. Zubonyomon mindig felfeslett a varrás, az ujjai csak az alsókarom közepéig értek. Pedig a szibériai tél nem ismer tréfát. 1917-ben kerültem

Szibériába. Az állomásokon napokig állodagunk. Utközben ért bennünket a hír, hogy győzött a februári forradalom. 1918-ban beléptem a Vörös Gárdába.

Azokra az évekre a legaprárbóbb részletekig emlékszem. Úgy tűnik, hogy ha ma újra eljutnék Szibériába, minden utat, minden partizánösvényt felismernék. Egy partizánosztály parancsnoka voltam. Az osztály kezdetében csak 17 emberből állt. Később egy nagy partizánközökhöz csatlakoztunk, utakat robbantattunk, vonatokat siklaltunk ki. 1920-ban már a 4000 főt számláló nemzetközi partizánosztály parancsnoka voltam. Majd 1921-ben Irkutszkaiban a Cseknál (Osszorosországi Rendkívüli Bizottság az ellenforradalom, szabotázs és spekuláció elleni harcra) kezdetben dolgozni. Ez volt az első „békés” munkám... Szibériát gyalogosan, lóháton is bejártam, a folyóit gyakran átúsztam, mégis tősgyökeres moszkvainak vallom magamat, bár Szegeid mellett születtem és

Budapesten tanultam. De hát ilyen az élet!

A „Vörös Újság” a polgárháború befejezése után hazatérő magyarokat búcsúztatta ezt írta a hősközl, a vörös magyarokról, akik orosz testvéreikkel együtt harcoltak az Amurtól a Fekete-tengerig:

„Az orosz proletariátus bajtársi készsorsítással búcsúzik tőletek, internacionalista vöröskatonák, s ezzel a készsorsítással azt ígéri nektek, hogy ha a Tisza partján újra eldördülnek a fegyverek, otthaggya a gyárat és az ékét, segítségeteket, ugyanúgy, mint ti tettetek”. Ezek a szavak a másodikk világháború idején váltak meg. És napjainkban a Szovjetunió és Magyarország népei azon az útan haladnak, amelyen a Nagy Októberi Forradalom viharában a különböző népek legjobb fiaai vállvetve indultak el. Soraikban ott voltak a vörös magyarok is.

G. Geraszimova

Megjelent a FAKLYA az évi 18. számában.

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. EVFOLYAM, 46. SZÁM

ARA: 40 FILLER

KEDD, 1972. NOVEMBER 14.

Évfordulóink

A közelmúltban országos szervek ünnepi körülmények között emlékeztek meg a gazdasági irányítás, a tervezés 25. évfordulójáról.

A gazdasági tervezés 25 évvel ezelőtti bevezetését a néphatalom erősödése tette lehetővé. A szocialista építés korszaka immár történelmi idősíkokat fog át. Közben az élet halad. Az ünnepélyes pillanatok a visszaemlékezést, a megtett út nagyságát mutatják be, és bevált reményeink igazolásával, az elmulasztott lehetőségek feltárással új erőt öntenek, új meghódításra váró magaslakat mutatnak. A köznapni élet, a mindennapi munka során új, és új feladatok keletkeznek.

A következő évben Petőfi születését, a társadalmi felszabadulásért vívott harcot, a szabadságháborúkat, és azok hősi erőfeszítéseit ünnepeljük. Ezeket túl számolnunk kell a múltira emlékezni mellett mai, időszerű politikai feladatunkkal, a mi korunk ünnepi eseményeivel is. Huszonöt éve lesz a gyárak, vállalatok, üzemek államosításának.

Nem mulaszthatjuk el történelmi emlékeink feltárását, az új munkásság kialakulásának folyamatát feltárni, emlékeik felidézni, hősi harcaikat megörökíteni. Az államosítás pillanatától kezdve a gyárvezetés, a pártmunka, a szakszervezeti küzdelem, a termelés megjavítása, a kollektív öszekevesülés, a munkaközösségek forradalmi és napi tevékenysége, a brigádmozgalmak sokféle szívmelengető eseménye mind megörökítésre vár. A szocialista brigádok megalakulása, egymást segítők munkája, felajánlásuk és azok megvalósítása egy-egy üzemben, egy-egy brigádban ma is, de a későbbi kornak is izgalmas esemény, és pótolhatatlan tanulságként szerepel. Meg kell írni üzemünknek a munkásság történetét. Fel kell jegyezni az első munkásigazgatók nevét, a szakszervezeti vezetők, aktivisták nevét, a rohamakban élenjárókat, az első kitüntéseket és a 25 év történetére vonatkozó minden hiteles történetet.

Az iskolák államosításának is 25 éves évfordulójára kerül sor. Minden érdeklődő egyénileg, vagy csoportban megírhatja, feldolgozhatja, összejűzheti az erre vonatkozó emlékeket, Igazi népi történelemírásra van szükség, saját életünk történetének hiteles lejegyzésére. És ezeket csak azok tudják hűségesen megörökíteni, akik átélték azokat a történelmi időszakokat és történelmi eseményeket.

Jövőre lesz 25. évfordulója a termelésővetkezetek megalakításának is, amely a híres 1948. évi kecskeméti nagygyűlés után terebélyesedett ki.

Évfordulót nem lehet jól előkészíteni, ha csak egy héttel az események előtt gondolnak a megemlékezésre. A történetet a maga hűségében fel kell tárni, minél szélesebb érdeklődéssel egyeztetni, az emlékeket egybevetni és lehetőség szerint a valóságnak megfelelően lejegyezni.

Már most is sokat tehetünk a gondos előkészület érdekében: üzem kollektívák, szakszervezeti csoportok, üzemi történelmi munkások, honismereti kutatók, mindegyikünk.

Bánfai József

100 százalék felett három üzem tervteljesítése

Vállalatunk tervteljesítését november 11-ével bezárólag 97,2 százalékra teljesítette. Az adósság 3388 tonna. A lista elején szereplő három üzem után a többiek jelentős lemaradással küszködnek.

A mennyiségi széntermelés alapján az üzemek rangsora:

1. Zobák-bánya	121,9%
2. Béta-bánya	115,4%
3. Pécs-Bányaüzem	110,2%
4. Vasas-bánya	77,8%
5. Kossuth-bánya	74,9%
6. Észak-Bányaüzem	74,7%

Tanbánya 116,7 százalékot, a Nagymányoki Brikettüzem pedig 110,6 százalékot ért el. Az abszolút számok tekintetében a sorrend a következő: Zobák-bánya +4382 t

Pécs-Bányaüzem	+3426 t
Béta-bánya	+1661 t
Nagymányok	+885 t
Tanbánya	+147 t
Észak-bányaüzem	-1112 t
Vasas-bánya	-4352 t
Kossuth-bánya	-7540 t

Az üzemek hamuszázaléka november 10-ével bezárólag a következő képpen alakult:

Széchenyi-akna	40,0	44,3
István-akna	37,7	38,9
Vasas-bánya	38,0	40,2
Kossuth-bánya	33,0	39,1
Béta-bánya	36,0	42,6
Zobák-bánya	34,0	33,8
Tanbánya	36,0	38,8
Szászvár	32,5	36,9

Sújtólégbiztos bányagépek, berendezések kiállítása

Szakmai kiállítás: sújtólégbiztos bányagépek, berendezések, mentőkészülékek és felszerelések bemutatására került sor a Mecseki Szénbányák központjában — a Lengyel Népkereskedelmi Elektrom Képző- és Tanulmányi Vállalat rendezésében. A tegnapi megnyitón Grzybowski, a testvérország budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa köszöntötte a megjelenteket.

A kiállítást megnyitón jelen volt: L. Wojcik kereskedelmi attasé, továbbá Kozłowski, Gólosz és J. Wojcik a követség külkereskedelmi kirendeltségének osztályvezetői, valamint Nowackim, a kiállítás igazgatója. Ott voltak a Mecseki Szénbányák politikai, gazdasági, műszaki vezetői, köztük Garamvölgyi János igazgató, Schwarcz József, a vállalat pártbizottság, Markovart Károly, a szakszervezeti bizottság titkára, Pozsgay Károly igazgatóhelyettes, Fulmer József vállalati főmérnök. Megjelentek: dr. Koncsogh Károly, a KBF vezetője, a különböző bányavállalatok képviselői, a Mecseki Szénbányák üzemeltetői.

Garamvölgyi János elvtárs örömet fejezte ki, hogy lengyel barátainak a bemutatással megismertették a Mecseki Szénbányák üzemeltetőit.

A köszöntő szavak után Grzybowski megnyitottan nyilatkozta a kiállítás, majd a résztvevőknek bemutatták a jövő szempontjából számunkra is jelentős berendezéseket és készülékeket.

Új alapszervezet

Pécs-Bányaüzem KISZ-bizottsága pár hónappal ezelőtt elhatározta, hogy a bányatelep fiataljait is bevonja az ifjúsági munkába. Elbeszélgettek az ott élő fiatalokkal, akik örömmel vették tudomásul az alapszervezet létesítésének gondolatát. November 9-én volt az ünnepélyes alakuló ülés, amelyen felvették a Zalka Máté nevet és megválasztották a titkárt, Hohner György személyében.

Oklevellekkal, szines illusztrációkkal díszített fal, szép iratszékény, világos ablakok, kényelmes berendezés. Ilyen kép fogadja a vendéget a Szénelőkészítő Üzem új KISZ-irodájában, ahol Appel István KISZ-titkárral és Györfi Ferenc agit. prop. titkárral ülünk le beszélgetni.

— Milyen érzés ebben a szép helyiségben dolgozni?

— A szénesztályozó legfelső szintjén vagyunk — mondja Györfi Ferenc és ez önmagában érdekes. Az ember lenéz, látja az egész üzemet, a hosszú csillesorokat.

— Közel három éve irányították a szénelőkészítők KISZ-szervezet munkáját. Milyen gondokkal kellett megküzdeni?

— Új akcioprogramot készítettünk — veszi át a szót Appel István. Bátoran mondatom, terveinket sikerült megvalósítani. Így például kiszerveztük a selejtezett gépeket, vasárnaponként a közel berakódott csilléket tisztítottuk — társadalmi munkában. Részt vettünk a kommunista szombatonok. Üzemünk területén kívül is megoldottunk néhány feladatot, pl. a Gagarin úti Általános Iskola úttörőcsapatának építettünk sportpályát.

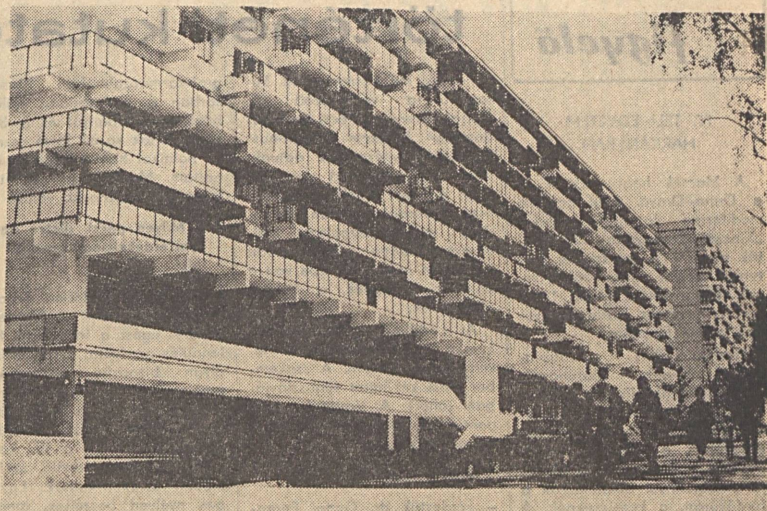
— Társadalmi munkán kívül, mi volt még ebben az akcióprogramban?

— A KISZ-en kívüli fiatalok politikai nevelése — szól közbe az agit. prop. titkár. — Fontos szempontnak tartottuk, hogy veletek is foglalkozzunk, megsegítsük a KISZ-munkát, vonjuk be őket feladataink megoldásába.

— Vetélkedőkkel, kulturális rendezvényekkel hogy áll a helyzet?

— A nagy ünnepeken — március 15., 21., április 4., május 1., november 7., együtt szerveztük és szervezzük találkozóinkat az Anyagelőző Üzem és a Május 1. Ruhagyár kizsistáival. Vannak közös sportversenyek és gyaloglások is. Most hoztuk el egy első helyezést az üzemi szocialista brigádok lövészversenyéről. Ezenkívül látogatást tettünk Dunaiújvárosban, a Vasas KISZ-szervezeténél. Szoros

Az 50. éves jubileum jegyében

Akinek alkalmá nyílik arra, hogy bizonyos időközönként újra meg újra kiutazhassék a Szovjetunióba, évről évre tapasztalhatja azt a hatalmas ütemű fejlődést, amely méltán váltja ki az egész világ bámulatát. Városok száza keletkeznek, gombamódra szaporodnak a mi fogalmaink szerint elképesztő méretű nagyüzemek, egy-egy kutatási ág fejlesztése céljából olykor több tízezer lélekszámú tudós városokot hoznak létre.

A fejlődés ütemének illusztrálására elég egyetlen adat: a Szovjetunió jelenleg nyolc és fél év alatt kétszeresít meg ipari termelését, míg ugyanehhez az Egyesült Államoknak 18 évre, Angliának 22 évre, az NSZK-nak pedig 11 évre van szüksége. Hasonló számadatokat sorolhatnánk a népgazdaság, a tudomány, a kultúra, a szociális ellátás bármely területéről. Képzünk bemutattunk egy új, reprezentatív lakóházat — az Alma-Ata-i Lenin sugárútról.

Október havi brigádteljesítmények Zobák-bányán

A 604-es Kollár Dénes vezette „Kiváló Brigád” a tervezett 6,56 to/mű. teljesítményvel szemben 8,35 to/mű-t ért el, ami 130,3%-os teljesítménynek felel meg.

Mennyiségileg 2204 + tonnát termeltek, ez 110,1%-nak felel meg.

601-es Kosztolányi Péter vezette „ezüstkoszorús” szoc. brigád teljesítménye 102,7%. Mennyiségi tervüket 142,6%-ra teljesítették, 2938 tonnával adtak többet a tervezettnél. Az anyagköltség terén 16,3%-os megtakarítást értek el.

A 603-as Véner János vezette „aranykoszorús” ifjúsági brigád 4,88 to/mű. tervét 7,55 to/mű-re teljesítette. Eredményük 154,7%!

A 2103 tonna többlettermelésük 134,1%-nak felel meg. Balasesti mutatójuk jobb a megengedettnél, anyagköltségi terükben 12,4%-os a megtakarítás.

A 602-es Bognár Sándor vezette „ezüstkoszorús” szoc. brigád teljesítménytervét 100,1%-ra, mennyiségi tervét 101,6%-ra

teljesítette. A tervezett anyagköltséghez viszonyítva szintén megtakarítást értek el, 3,2%-ot.

A 605-ös Nagy Mihály vezette szoc. brigád to/mű. tervét 130,3%-ra, mennyiségi tervét 114,3%-ra teljesítette. Balesetük nem volt az elmúlt hónapban. Az anyagköltség megtakarításuk 20,6%.

A feltároló szoc. brigádoknál a 702-es Müller Antal vezette szoc. brigád 112,9%-ra, a 760-as Nagy János vezette szoc. brigád 108,5%-ra teljesítette tervét.

Az elővő csapatok közül a legjobb eredményt a 733-as Fábos Rudolf szoc. brigád érte el, 131,1%-kal.

Mácsai János szoc. brigádja 126,2%-ra, Kósz József MHSZ szoc. brigádja 118,2%-ra, Fuchs János szoc. brigádja 114,4%-ra teljesítette tervét.

A fenntartóknál a 772-es Tisler Károly vezette MHSZ szoc. brigád 123,9%-os és a 741-es Lőrincz Miklós vezette MHSZ szoc. brigád 115,3%-os eredménye emelkedik ki.

Az aknaszállító szoc. brigádok közötti sorrend október hónapban: Galgóczi Lajos MHSZ brigádja 108,6%, Paréj József szoc. brigádja 108,1%, Jankai Béla szoc. brigádja 95,6%.

Bosznay Pál

A vállalat gépkocsijai szállítják az illetményeszenet

Már tavaly is baj volt belőle. Az elmúlt évben is több panaszos levelet kapott szerkesztőségünk az illetményeszenet szállítárról. Akkor is az volt a baj,

hogy a komló 12-es Volán nem akarta vállalni. De még megcsinálta.

Az idén már nem. Arra hívtak, hogy nem gazdaságos. Az októberi szokatlan hűdeg miatt, a fűtési idény kezdetekor tömegesen jelentkeztek az emberek a szénutalványokkal. A 12-es Volán viszont felbontotta a Mecseki Szénbányákkal kötött szerződést, mondván: gazdaságtalanul nem dolgozik.

De ki szállítsa akkor a porciószentet? Bizzák ezt a munkát lassú lovakocsifuvarosokra?

A vállalat gazdasági vezetősége intézkedett: két teherautót felszerelt rekeszekkel, s beindította a szállítást.

Kifizetődó így? Ez nem lehet kérdés. A vállalat dolgozóiról van szó, nem lehet azon gondolkodni, megéri-e.

A két teherautóval október 20-án kezdtek el a szállítást. Minden hirdetés nélkül már az első napon 170 igénylő volt. November 9-ig 461 jelentést elgigittettek ki és körülbelül 600 tonnát szent vittek a házakhoz.

A szállítást tehát megoldották.

Persze, nemcsak a szállítással volt baj. Többen kifogásolták, hogy nem mindig megfelelő a szén minősége. Bár ez nem rendszeres, mégis vigyázni kellene erre. A gépkocsivezetők erről nem tehetnek. Ok vannak viszont közvetlen kapcsolatban a vevővel, nekik címezük.

Vass Tamás

b. 9.

Csillék fölött

kapcsolatot teremtetünk a komló könyvtárral; rendezvényeken veszünk részt és a könyvtári dolgozók viszonzásképpen sokszor segítettek kulturális programjaink összeállításában.

— A sikeres munkákért milyen elismerést kaptatok?

— Nem dicsekvés, de nehéz lenne felsorolni — mondja sz-

met, a KISZ KB-tól pedig a dícsőre oklevélet.

— Van még itt a falon más is!

— Igen. Kiss Mátyás szervezőtitkár miniszteri kitüntetésben, Radnai Ernő igazgató dícséretben részesült. Györfi Feri a megyei KISZ-bizottságtól kiváló oktatói elismerést kapott, én a KISZ KB dícsőre oklevélet mondatom magamnak — jegyzi meg Appel István. — Több fiatal büszkélkedhet még üzemvezetői dícsérettel és pénzjutalommal.

— Külföldi utak?

— Kiss Mátyás Leningrádban, Bajzáth János Varsóban, Mikola Lászlóné és jómagam szintén ezeken a helyeken üdültünk.

Azt próbáltuk megnézni a Szénelőkészítő Üzemben: a KISZ-szervezet hogyan teljesíti hivatását. Az elismerésekből, illetve az ezeket megelőző munkából jól látszik, hogy kifogástalanul, jó szervezéssel, összefogással dolgoznak, lehet rájuk számítani. Ezt ő is tudja, hiszen fő célkitűzésük: hozzásegíteni üzemünket az élizem szint eléréséhez, valamint elnyerni a KISZ Központi Bizottság vándorútszláját!

KULTURÁLIS figyelő

IV. TÉLI EGYETEM HARKÁNYBAN

A Mecsek hegyvonulatai és a Duna-Dráva által határolt mediterrán éghajlatú vidéket „Kincses Baranyának” is szokták nevezni. A gazdag és kulturális terület egyik gyöngyszeme Harkányfűrdő, ahová 1972-ben negyedszer várja résztvevőit a Téli Egyetem.

Harkányfűrdőn szanatóriumok, ádudók, fűrdőházak, gyógykórházak állnak a gyógyítás szolgálatában. A reumakórház kitűnő orvosai a gyógyítás érdekében a modern gyógygyógyászat valamennyi vívmányát jó eredménnyel alkalmazzák a fűrdőkúrán, a kezelésekén. A kádfűrdőkben gyógymasszázst, iszapgöngyölést nyújtanak.

Dél-Baranya felszabadító harcainak a 2. Ukrán Hadsereg oldalán az I. Bolgár Hadsereg vett részt. Harkánytól néhány kilométerre, a Dráva partján van Drávaszabolcs, ahol a 2. Ukrán Hadsereg és az I. Bolgár Hadsereg egyik legnagyobb csatáját vívta a német faszista erővel 1945 márciusában. A bolgár nép elesett és emlékművéhez Harkányban és Siklós várban látható emlékkilátásra sok ezren látogattak és tisztelettel róják le kegyelmeiket.

A Téli Egyetem várja résztvevőit Harkányban. Gazdag élmények, kulturált szórakozást és pihenést, a betegeknek gyógyulást kínál a Téli Egyetem. A délelőtti gyógyfűrdőkúra, vagy strandfűrdőzés után előadásokon, kirándulásokon vesznek részt. Megismerkednek Baranya megye és Pécs város nevezetességeivel, múltjával, jelenével, a több nemzetiségű táj népeinek életével. Felkeresik Baranya legszebb tájait: Pécsét és környékét, Siklóst, Villányt, Szigetvárt és a Mecsek hegység kirándulóhelyeit. Végül Budapest nevezetességeivel ismerkedhetnek a Téli Egyetem résztvevői.

Az előadásokat német, angol, lengyel és bolgár nyelvre fordítják. Szükség esetén, legálább 15 résztvevő igényére, bérment nyelven biztosítanak anyanyelvi tolmácsolást.

A Téli Egyetem hallgatóit két- és háromgyású kényelmes szobákban helyezik el. Esténként filmeket mutatnak be, szabad időben pedig társas szórakozás, fűrdés, téli nappozás lehetőségét nyújtják a vendégeknek.

A Téli Egyetem december 3-16. között kerül megrendezésre. Egy személy részvételi díja 2000 Ft. Egy hétre 1100 Ft. Az első hét december 3-9-ig, a második hét december 10-16-ig tart.

A SZÍNHÁZ MŰSORA:

November 14-én (kedden) este 7 órakor: Munkatársak (Társas-bérlés), 15-én (szerdán), 16-án (csütörtökön) nyilvános tv-felvétele miatt nincs előadás. 17-én (pénteken) nincs előadás. Szombaton este 7 órakor: Testvérek (Timár-bérlés), vasárnap 3 és 7 órakor: Sybill.

Kamaraszínház: 14-én kedden, 15-én szerdán, 16-án csütörtökön délután 3 órakor: A múlt idő hegedűje, vasárnap délelőtt 10 órakor: A múlt idő hegedűje.

KOMLON a ZRINYI MŰV. HÁZBAN:

november 15-én, szerdán 17 órakor: az Allami Déryné Zrínyi-ház bemutatója: Móricz Zsigmond: ROKONOK című színművét.

Munkásmozgalmi történeti kutatómunka

Fontos munkásmozgalmi kutatómunkára vállalkozott dr. Gungl Ferenc, a Pécsi Orvostudományi Egyetem marxizmus-leninizmus intézetének adjunktusa. Elsősorban azt vizsgálja, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom után fellendülő munkásmozgalmak Dél-magyarországon miként zajlottak. Ebben milyen szerepe volt a proletár tömegnek, a haladó rétegeknek.

Az eddig végzett kutatómunka hazai intézetekben, levéltárakban történt. A szakember most két hetet Jugoszláviában töltött. A Vajdaság központjában, Novi-Sadon folytatta kutatómunkáját.

- Mi volt a kutatás célja?

- kérdeztük dr. Gungl Ferencet.

- Mindenekelőtt azt vizsgáltam, hogy a Kommunista Magyarországi Pártja, a Jugoszláv Kommunista Párt, a Magyar Szociáldemokrata Párt, a Jugoszláv szociáldemokrata pártok milyen kapcsolatban álltak egymással, mi volt a szerepük Dél-Magyarországon antant hatalmak által megszállott területek

proletármozgalmában. Másodsorban a proletáriátus különböző munkáspártjai és a burzsoá pártok között folyó eszméleti és politikai harc kérdéseit vizsgáltam. Megítélesem szerint a kutatások hasznosak voltak.

- Milyen pécsi, illetve baranyai érdekltségű anyagot talált?

- A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmétől kezdve, egész a forradalmi fellendülés apályáig, rendelkezünk olyan bizonyító anyagokkal, amelyek azt mutatják, hogy a magyar, a szerb, a horvát és a német kommunista, baloldali szociáldemokraták a III. Kommunista Internacionálé szellemében tevékenykedtek. Egységes nyelven beszéltek, amikor az oroszországi és a magyarországi proletárhatalom megvédéséről volt szó. Különös örömmel tapasztalhattam a vizsgálat során, hogy a magyar, szerb, horvát szénbányászok is fegyvert fogtak és védelmezték a Tanácsköztársaságot.

- Mi volt a szerepe Dél-magyarországon a proletár forradalmi mozgalmaknak?

- A Magyar Tanácsköztársaság bukása után Jugoszlávia kommunista mozgalma rendkívül nagy segítséget nyújtott a magyar kommunista mozgalomnak. A fehér terror elől Magyarországról errefelé menekült kommunistákat itt is befogadták. Segítségét nyújtottak a kommunista mozgalom szervezeti, ideológiai és politikai munka illegális megvalósításához is. A dokumentum-anyagok arra is rávilágítanak, hogy a magyar és a jugoszláv orrkodó osztály kíméletlenül üldözte a jugoszláv, illetve a magyar kommunista mozgalmakat.

Díszítőművészek

Hímzett terítők, párnák, kendők, szűrők, ingvállak a „Puskín” kiállítóteremben - a művelődési ház díszítőművészeti szakkörének hagyományos évi kiállítása. Minden tájékozásra jellemző kézimunkatájaként egy kevés: az élénk színű kalocsai kacskaringóktól, a baranyai kék-tehér hímzésig. Az ötletes „Csináld magad” sorokban praktikus használati cikkek: rafiafűzők, ernyőtartók, üvegborítók. A szakkör vezetője, Békés Lajosné lelkesen magyaráz: ez buszáki, ez beregi, amott a matyó, ő-matyó, kalocsai hímzések.

- Ne csodálkozzon - neveli el magát. 9 éve vezetem a szakkört, volt időm megtanulni. A hajdani néhány fős hímzőkör, komoly népművészeti szak-

körre fejlődött. Létszámunk 31, hetenként tartunk foglalkozást. A tagok többsége háztartásbeli, egyik legfontosabb célunk az ő szabad idejük hasznos eltöltésének megszervezése. Elsődlegesen nem kiállításra dolgozunk. A rendelkezésünkre álló sokféle hímzésből közül mindenki kiválaszthatja a számára legmegfelelőbbet, hogyan, mivel kívánja díszíteni otthonát. Azért a kiállításokon sem kell szégyenkezni, minden alkalommal szép eredményt érnek el. A legmeglétezetesebb: a népművészeti hét keretében megrendezett országos kiállításra felküldött tizenegy munkát a szűri elfogadta, ezek közül egyet I., kettőt pedig III. díjjal jutalmazott.

- Persze azért ez is fontos - ismeri be mosolygva a szakkör vezetője, és serkent minket arra, hogy még szebben, még változatosabban dolgozzunk. A szakköri élet azonban nemcsak ebből áll. Pihenésül ismeretterjesztő előadásokat szervezünk. Az itt hallottakat otthon hasznosíthatják az asszonyok. Néhány cím: lakáskultúra, könyvművészet, növényápolás. Gyakran szervezünk kirándulásokat. Ilyenkor összejövünk a kellemes hasznosul, igyekszünk minél többet megtanulni a különböző tájak hímzéseiből.

Németh Sylvia

BIZOTTSÁGI ÜLES

A KISZ Mecseki Szénbányák Bizottsága kibővített ülést tartott november 9-én. Megtárgyalta az 1972. évi tagösszeírás és tagkönyvterjesztés feladatait és a vállalat KISZ-bizottság és a KISZ-szervezetek területi-, illetve testvérkapcsolatait. Az ülés végén tájékoztatót hallgattak meg az 1972/73-as KISZ politikai oktatás indításának tapasztalatairól.

Konkoly Thege Aladár

400 tudós a kábítószerek ellen

Az Életkörülmények és az Egészség Vizsgálatára Alakult Nemzetközi Orvostudományi Társaság VI. kongresszusára a várni „Aranyhomok” tengerparton 40 országból több mint 400 tudós, professor, orvos, szociológus jött össze, hogy a társaság célkitűzéseinek megfelelően a rohanó és folyton változó világunk fontos problémáit vitassák meg.

Ez alkalommal a toxikómia volt a fő téma, tehát az emberek törekvése, hogy mesterséges módon kellemes állapotot idézzen elő: e szempontból egyformán káros az alkoholizmus, nikotinizmus és a kábítószerezés.

Számos előadás tártta fel a sokrétű problémát. Josué de Castro brazil prof. a társaság elnöke világhírű tudós és szociológus bevezető előadásában a probléma gyökeréig nyúlt, mikor a világ egy részének túlermelését a másik rész elmaradottságát állította szembe, az életkörülmények ezzel szoros összefüggésben vannak.

Megdöbbentők voltak a beszámoló a kábítószerezéséről, amely a régi távolkeleti „Ósi tűzészkeiből” kicsapva nyugatra terjedt és szinte egy új járványként pusztítja éppen a legfejlettebb országokat, az ifjúságot. A szocialista államokban a beszámoló szerint kedvezőbb a helyzet. Rendszerünk a terjesztés anyagi vonatkozása révén kedvezőbb helyzetben van. (Nálunk „nem volna ültet” a külföldieknek kábítószert terjeszteni.) Mégis figyelniük kell a megelőzésen elterjedt felesleges, túlzó gyógyszer feljuttatásait és stimulánsok (enyhe izgatószer) szedésére, amely a megzokás veszélyét rejti magában.

A kongresszus felhívást küldött az egyes államokhoz, amelyben a fenti problémák megoldására, közös munkára szólítja fel őket.

10000 forintos jutalom

6 NAP ALATT 70 METERES GURITO

Az ember érdeke, hogy munkáját minél nagyobb bért kapjon, az üzem érdeke, hogy rövid időn belül a szükséges feladatot jó munkával elvégezzék, míg a vállalat érdeke, hogy minden üzemének szívesen adó tevékenységét feljuttassa. E három érdek találkozásából született a múlt hét egyik legfigyelemre méltóbb eredménye. A vasasi Vigh Sándor előkészítő brigádja hat munkanap alatt 70 méter gurítót hajtott ki. Vagyis 15-e után nincs céljutalom. Vigh Sándor 15 éves csapata november 9-én délelőtt lyukasztotta a gurítót. Így tegnaptól megindulhatott a 21-es telep pótlására nyitott 6-os telepi tejtésben a munka.

Megyénkben 1 év alatt 40 millió forinttal emelkedett a táppénzre kifizetett összeg

Hazánkban 1970. évben táppénzre kifizettek 3 milliárd és 750 millió forintot, mely összeg 1969. évről viszonyítva 650 millió forinttel emelkedett. Megyénkben 1970. évben táppénzre kifizetett 187 millió forint, 40 millió forinttal volt több, mint az 1969. évi táppénz. Ha csak ezt a 40 millió forint összeget tekintjük, mely megfelel egy kb. 10 emeletes bérház felépítési költségeinek, önkéntelenül felvetjük a kérdést, hogy indokolt-e a táppénznek egy év alatt ilyen nagyarányú emelkedése és hogy egyáltalán realitás-e a táppénzre kifizetett sok száz millió forint.

Az egész táppénz probléma nem egyszerű kérdés és nem lehet elintézni azaz a sokak előtt kézenfekvő megállapítással, hogy az orvosok a keresőképesség elbírálásánál túl liberálisak és hogy sok a szimuláns. Ha ez így lenne, akkor nyilvánvalóan régen megtalálták volna a megoldást, mellyel megakadályozhatnák téppénz címén indokolatlanul sok millió forint kifizetését. A táppénzre kifizetett összeg nagysága indokolttá teszi, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozunk.

A táppénz százalékos országosan 1970. évben 5,4%, megyénkben 6,2%, 1969-ben országosan 5%, megyénkben 5,4% volt. Vizsgálandó kérdések:

mi okozta 1970. évben a táppénzes helyzet nagyarányú emelkedését, miért magasabb megyénk táppénzes százaléka az országos átlagnál és hogy egyáltalán realitás tekinthető-e a táppénzes helyzetünk?

Számaváve a táppénzes helyzet alakulását befolyásoló tényezőket az első kérdésre, az 1970. évi emelkedésre, magyarázatot ad az 1970. év I. negyedévében lezajlott influenza járvány. Ekkor országunk lakosságának kb. egyharmada influenzában megbetegedett, szerezése a járvány viszonylag enyhe lefolyású volt, mégis a pár napos megbetegedések következtében országosan hátrahagyott százaléki 1970. év I. negyedében 8,2%-ra emelkedett, mely természetesen az egész évi átlagot nagy mértékben lerontotta.

Vannak különleges tényezők, melyek bizonyos befolyást gyakorolnak a táppénzes helyzetre. Ezek az ún. illegális tényezők. Ezek közül első helyen emliteném a kétalkiságot,

vagyis, amikor a dolgozó a főfoglalkozása mellett kereseti egészítés céljából egyéb foglalkozást is végez, mely főleg mezőgazdasági és ipari jellegű, ilyen lehet pl. egy ipari munkás, aki közben háztájt is művel. Ha az évi táppénzes helyzetét évszakra lebontanánk, azt várnánk, hogy a melegebb időszakokban, amikor gyakorlatilag alig vannak hűléses megbetegedések, melyek az összes betegnapoknál kb. 30%-át kitek, lényegesen megcsökkenne a betegnapok száma. A valóság nem ez, mert nyáron épp annyi táppénzes beteg van, mint az átmeneti vagy hidegebb időszakokban, viszont a dolgozók a melegebb időben

intenzívebben végzik a második munkát, táppénzes betegként egész nap kapálnak vagy kóműves munkát végeznek. A jó öreg rheumákat, gyomorfekélyt, deréknyílást ilyenkor előveszik pár nap táppénz kedvéért. A nő dolgozóknál a második munkát a háztartás, gyerekek, bevásárlás, nagy takarítás stb. jelenti.

Vannak olyan nő dolgozók, kik fizetetlen szabadságot kérve végzik el háziasszonyi és anyai feladataikat, de a tapasztalat szerint nem ez a többség.

Humánus álláspontra helyezkedve nő dolgozóink ezen eljárását bizonyos mértékig talán meg is lehetne érteni, de a munkáltató szempontjából a munkaviszonyt, mint jogi történetet tekintve, mégis csak elítélendő.

Az alkohol sem egészen közbűös a táppénzes helyzet-re.

Vajon kinek van kedve és ereje kora reggel munkabálpáni, amikor az átmulatott éjszaka után a feje fáj, gymra émeles és álmos? Akadnak, kik másnap a kiváltás után mulasztásuk okát a munkavetetőnek vagy orvosnak ósztintán bevallják, azonban legtöbbször rosszul látnak, kintő fájfájásra, gyomorgörcsre hivatkoznak és kérnek igazolást. Amennyiben az igazolást nem kapják meg, természetesen mindenki hibás és rosszakaratú, csak ők nem vétkesek.

Nem ismeretlen fogalom „egy kis szabadságidő összeharagja” sem, amit rendszerint pihenéssel vagy valamilyen alkalmi munka végzésével töltötenek.

Természetes ezt megelőzően célszerű a munkát egy kissé jobban meghajítani, mert akkor magasabb lesz a táppénz. Ha már az évi szabadságidő elfogyott, a családi eseményeket: házasságot, születést, nénapot, no meg a disznóölést, születést is el lehet végezni két-három betegnap alatt.

A vállalatok, „magatartás” is szerepet játszik a táppénzre ható tényezők között.

Ismeretes, hogy a táppénzt nem a vállalatok, hanem a társadalombiztosítás fizeti, így a kellelmentes több beteg dolgozó csak akkor érinti érzékenyen a vállalatot, ha valamilyen határidős feladatot teljesíteni, túlteljesíteni akar. De vajon mi a helyzet akkor, ha ongyahány vagy munkaalkalom hiányában a vállalat szempontjából közömbös a betegállományban levő dolgozók száma?

Az orvos és a beteg viszonya, az orvosok többsége a táppénzrevélteli jog gyakorlását nem a legkellémesebb orvosi tevékenységek közé sorolja. Joggal, mert orvos és beteg között nézeteltérés, vita, közlés rendszerint a táppénz körül van. A beteg nincsen megelégedve megbetegedésének felgyógyulásra kapott táppénzes napok számával vagy azzal, hogy egyáltalán fel sem vették táppénzre, az orvos természetesen a saját igazát mondja és máris zajlik az orvosi rendelőkben immár meghonosodott szövtájtás.

Az orvos a táppénz kérdésben mindenkor képviselje a tárgyilagos orvosi álláspontot, melynek alapfeltétele a szakmai felkészültség és a becsületesség.

Az orvosoknak kötelességük részalagolni arra, a bizalomra, melyet államunktól kaptak azaz, hogy rejúk biztók a keresőképesség elbírálását. Az orvosoknak hivatásuknál fogva vállalniuk kell azokat a bírálatokat is, melyeket a táppénz tevékenységükért kapnak, mert nagyon nehéz eleget tenni gyászra a betegnek, a vállalatoknak és a szakmai előjárónak.

Az eddigi bizonyoságot adtak arról, hogy a táppénz kérdés nem az egyének, hanem az egész társadalmunk problémája, s ezért az esetleg elkövetett hibákról egyetemlegesen vagyunk felelősek és csak közös jó munkával lehet a táppénzes helyzetet javítani. Vegyük tudomásul azt, hogy

a táppénz kérdésben visszaéltek jogilag felelősségre lehet, sőt kell vonni.

Az orvos legyen szakmailag megalapozott tudású, igazságos és hivatásánál fogva humánus gondolkodású, a dolgozóknak meg kell érteni, hogy a táppénzes napok keresőképességük okozó megbetegedésük gyógyulását szolgálják, a vállalatok pedig minél jobb munkakörülmények kialakításával védjék dolgozóik egészségét, nő dolgozókat segítsék sokszor igen nehéz problémáik megoldásában.

Dr. Puskás Ödön megyei üzemi főorvos

Fejtésben

Első alkalommal kerül sor arra, hogy a fejtési munkaversenyben egyöntetűen minden csapatról a terv és ténnyé tonna/műszak teljesítmény alapján adunk hírt. Mint azt a múlt heti számunkban is közzöltük, ez csak az egyik összetevője az értékelésnek, a hivatalos, októberi hónapról készített versenytáblát jövő heti számunkban közzöljük. Ez alkalommal az október 10-g elért teljesítményeket adjuk közre.

PECS-BÁNYAUZEM

I. kategória: Molnár Zoltánék a tervezett 6,07 tonna/műszak helyett 4,9 tonna/műszakot teljesítettek és ez 80,6 százalékos teljesítménynek felel meg. Reinhardt Sándorék 5,0 t/m-al szemben 5,3 t/m-ot értek el, az 106 százalékos.

II. kategória: Zákány Pálék 7,87 helyett 8,28 t/m-ot teljesítettek, ez 105,2, míg Ortlieb Károlyék a tervezett 6,13 t/m helyett 7,93 t/m-műszakot teljesítettek és ez 129,7 százalékosnak felel meg.

VASASBÁNYA

I. kategória: Ormos Istvánék a tervezett 6,79-ek szemben 4,21 t/műszakot teljesítettek, ez 62 százalékosnak felel meg.

II. kategória: Gyuricza Pálék a tervezett 7,03 t/m-kal szemben 5,06 t/műszakot értek el, ez 71,9 százalékos teljesítményt jelent.

BETA-BÁNYA

II. kategória: Batári Árpádék a tervezett 2352 tonnával szemben 2634 tonnát termeltek, ez 112 százalékos, Baranyi Andrásék a tervezett 2114 tonnával szemben 2283 tonnát adtak, ez 108 százalékos.

III. kategória: Papp Lajosék a tervezett 1712 tonnával szemben 1883 tonnát termeltek, ez 110 százalékos.

KOSSUTH-BÁNYA

I. kategória: Nagy Dezsőék 8803 tonna termelésük 96,7 százalékos.

II. kategória: Szilágyi Sándorék 9510 tonna kitermelt szénrel 109,3 százalékosan állnak.

III. kategória: Fejtéshányi Mihály Sándorék 970 tonnát termeltek, ez 49,8 százalékos.

ZOBÁK-BÁNYA

I. kategória: Kollár Dénesék a tervezett 6 t/m helyett 7,1 t/m-ot értek el, teljesítményük 118,1 százalékos.

II. kategória: Véner Jánosék 6 t/műszak helyett 8,35 t/műszakot teljesítettek, ez 138,9 százalékosnak, míg Kosztolányi Péterék 5,4 t/m helyett 5,82 t/m-ot értek el, ez 107,6 százalékos teljesítménynek felel meg.

III. kategória: Bognár Sándorék a tervezett 5,38 t/m-al szemben 6,32-t, ez 117,2 százalékos, Nagy Mihályék pedig 6,66 t/m helyett 6,54 t/m-ot értek el és ez 97,8 százalékos.

ÉSZAKI BÁNYAUZEM

III. kategória: Jauch Jakabék és Ziegenheim Mátyásék 3,6 helyett 3,69 t/m-ot értek el, ez 102,5 százalékos, Kling Mátyásék 3,75 helyett 3,95-t teljesítettek, ez 105,3 százalékos, Kakos Jánosék 3,33 helyett 3,85 t/műszakot értek el és ez 115,6 százalékos teljesítménynek felel meg. Budai Mihályék és Braun Jánosék az időszakban nem volt fejtésük.

ARANY ÉS PLATINA AZ OCEÁN MELYÉN

Oceánológusok, akik az afrikai partoktól északnyugatra vizsgálgják az óceán mélyét, arról a megállapításra jutottak, hogy 900-4000 méter mélységben jelentős mangánérc-, nikkel-, kobalt-, réz-, arany- és platinalételek vannak.

Hús perc Szilágyiékkal

lik egyetlen egy, az ifjúsági szervezet által indított megmozdulás, hogy Szilágyiék ne lennének ott a rendezvényen. Lehet az kommunista vasárnap, vagy vietnami műszak, vagy épp sportnap mint ahogy történt ez a legutóbbi vasárnapon is.

A délutános szak leszállása előtt beszélgettünk négyen: Szilágyi Sándor, Tóth József, Czukor Elek és Jógamag. Az első kérdés ami óhatatlanul a nyelvemre akadt: miben rejlik ez csapat ereje?

„Megbízhatóság”

— mondták egyszerre. — Ezt a megbízhatóság szót nem mi találtuk ki magunknak, hanem úgy ragadt ránk. Mert igaz, hogy 140 és 150 százalékos teljesítményekkel nem dícselkedhetünk, ám azt a 105-től 115-ig mindig hozza a csapat. Jelenleg az 1-es körlet 4-es, 12-es telepi fejtésben vagyunk kilencvenen és ebben a 35-40 fokos dőlésű fejtésben a legutóbbi értékelésről 107,9 százalékosan álltunk.

— Az elmúlt nyolc év alatt

nemcsak össze, de ki is firt a csapat. Tudjuk egymásról, hogy mikor, milyen helyzetben, kire számíthatunk. Talán ez adja az egységünket. Ennek tudható be, hogy a termelés mellett a másik erős oldalunk az anyagmegtakarítás, így érhető, hogy az önköltség terén is jól állunk. Epp ezért nem vagyunk elkésedve ha a Bányászban olyan teljesítményekről olvasunk amik számunkra majdhogya hihetetlenek tünnek. A fejtési munkaversenyben pedig sok minden esik lába. Minden este szeretnénk meglátogatni azt az István-aknai és azt a Zobák-bányai brigádot. Vajon, hogyan csinálják?

Szilágyi Sándor,

az Alföld keleti részéről került le Baranyába. Karcagon halvány elképzelése sem volt arról, milyen is egy bánya. Ma pedig az egyik legjobb csapatvezetőként tartják számon Kossuthon. Tóth József Nyíregyházáról utazott le Komlóra, pedig aki a bányászatot elfogadta vele, az épp fenn tanulta

ki e szakmát Edelenyben. Bárátja azonban a szép sötétbék bányászruhában visszautazott Edelenybe, Tóth József pedig az ország déli szélét választotta úticélul. Egyedül Czukor Elek az aki tősgyökeres komlónak és főleg bányásznak számít. Nála nemcsak családi hagyományok számítanak a bányában, de véreben van a bányászoké.

Az ország három pontja találkozik azaz velem együtt hús perc alatt a fejtésben a bányászoké. Ejszaka álmodtam, álmodnak-e a bányáról?

„Nem álmodunk”

és nem álmodozunk — mondták. S már-már igazolni láttam azt a feltevést, hogy az ember álmait a gyermekkor emlénei határozzák meg, ám ki kellett ábrándulnom belőle.

— Még soha nem álmodtam, sem a bányáról, sem másról. Vagy ha álmodtam is, mikor felébredek, elfelejttem. Pedig 1949-től dolgozom a bányában, no és itt élttem mellette előtte is — mondta Czukor Elek.

— Álmodni csak az álmodik, aki képtelen elfáradni. Én — legalábbis úgy érzem — már soha nem tudnám annyira kihipenni magamat, hogy álmodjak, de főleg nem annyira, hogy álmodozzam, — állapította meg halkán Tóth József.

— Ha álmodni nem is, gondolkodni nagyon sokat gondolkodom. Sichte jövet és menet a buszon, a népesen, a tévé előtt, valahogy mindig a bányán jár az eszem. Születtem már ebből sok, azóta már megvalósított ötlet. A tűzdeszka visszarábrándulását például épp egy témaműsor adta. De születtem már hasznosítható ötlet a népesen is.

— Ha álmodni nem is szoktunk, ám azt, hogy mit kell tennünk és mi az amit már elértünk azt mindig szeretjük tudni, — foglalta össze az álmokról foltelt kérdésre adott feleleteket a brigádvézető.

Kapu László

Ziegenheim Mátyás

A 19-es csapat vezetője. Mokány, energikus ember. Brigádjának tagjai így ismerik: nincs pardon, amit elvállalt, azt tűzön-vízen keresztülvizsgálja. Azt mondja, hogy az első munkahelye a bánya volt. Aztán kijelentette:

— Gyerekkorom Váralján voltam cseléd, 1947-ben, 15 éves koromban szálltam le először a bányába. Most már nem is tudnám másképp elképzelni...

— Itt kezdett Szászváron? — Nem. Mázán. Igaz, ott sem voltam sokáig. 1952-ben áthelyeztek Kossuth-bányára. Dolgoztam Komlón négy évet, aztán visszajöttem Mázára. De úgy látszik, nem volt szerencsém, mert 1966-ban a mázai aknát felszámolták. Így jöttem át brigáddal együtt Szászvárra.

A brigád akkori létszáma tízenkettő volt. Most is annyi. Pár év alatt azonban kicsérelődtek az emberek. Van még olyan közöttük, akivel Mázán is együtt volt?

— Számol. Aztán csak ennyit mond: — Fleisz József most is velem van. Barátok vagyunk. Persze nem kell arra gondolni, hogy az újonnan bekerültek nehezen tudtak beilleszkedni.

Jötték, ha jól dolgoztak, itt maradtak. Nálunk ez az egy követelmény van...

Ziegenheim Mátyás nem Szászváron lakik. Mázán vette meg tavaly májusban a bánya által felépített összkomfortos lakást.

— Nem volt drága ez a ház — mondja — azért is ugrottam bele. Meg nincs is messze a munkahelyemtől. Amikor csak tehetem, csináltatom, reperálgatom. Kell is a ház körül mozognom, hiszen napközben csak anyám van otthon, feleségem is dolgozik a Szaltnaki Vasipari Ktsz-ben. Elég anyámnak főzni, meg a háziállatokot ellátni.

— Sokszor jön össze a brigád? — Elég idő volt arra, hogy összeszokjunk. Már úgy vagyunk vele, hogy ismerjük egymás gondolatát is. Ha valamit meg kell csinálni, már nem is kell szólnom. A feladatát mindenki tudja...

A brigádvézetőnek nincs szabad ideje. Pártvezetőségi tag, munkásrészrajprancsnok, bányamentő... Minden napra jut program. Közéleti ember.

(békéssy)

A vasasi Ormosék

hosszúságú, kemény, de kitűnő minőségű szénrel rendelkező telep közepé néhány pászta lefejtése után kezdett meddülni. Aztán rövid időn belül elűnt a szén. Ormosék egy ideig még birkóztak az embertelenül kemény kőzettel, aztán rájöttek: ezt tovább vinni lehetetlen. Az üzem műszakiak siettek segítségükre: a fejtést két részre kell osztani. Külön a felső és külön az alsó részre. A terv jónak bizonyult. Am a birkózásnak még koránt sem volt vége. A szén és a telepet közre fogó kőzet betonként ellenállt. A fejtőkalapácsal alig mentek valamire. Ekkor kezdődtek el a kísérletek a sűrített levegős robbantással. Eredményként az addig állig-állig teljesíthető 5 vas helyett ma már 8-9 vasat csinálnak Ormos Istvánék.

AIRBREAKER

A bánya műszakiok tisztában voltak azzal, hogy a 21-es telepi szén a hógymányos módszerrel csak kinkeseressen tudják lefejtetni. Epp ezért kutattak-kerestek mígnem Tatabányán ráakadtak az Angliából származó Airbreakerre. Ez pedig nem jelent mást mint a sűrített levegős robbantási módot. A készüléket megvásárolták,

mert már az első kísérletek jó eredményt mutattak. A berendezés áll egy nagyteljesítményű kompresszorból, valamint 1250 méter hosszúságú vezetékkel, amely a munkahelyre viszi a nagynyomású sűrített levegőt. A mintegy 65 méter hosszúságú fronthomlokot vasanként 1,8 méteres lyukak fúrának, ezekben kerül a robbantó puskák, melyek a szén keménységétől függően egy-két és három milliméter vastagságú acéllemezekkel vannak elzárva. A szelepek megnyitásakor az acéllemezekre nehezedik a nyomás, amely robbanásszerűen átfurja a lemezeket, s szétfeszíti a szénfalat.

A telep robbantása után nem termelődik füst, tehát nem szennyeződik a bánya levegője. Biztonságosabb is a hagyományos robbantásnál, hisz még külön robbantómester sem kell hozzá, elég ha a vájárokat a berendezés működésével megismertetik, illetve a kezelési tudnivalókat elsajátítják.

ORMOSÉK

Jelenleg kilencvenen vannak, közülük negyvenen a délelőtti szakban, Gerner Ernő és négy társa már a csapat leszállása előtt lement a bányába, hogy mire a csapat jön, a robban-

Patronálók

Hányan is vannak? Minden valószínűség szerint ahány szocialista brigádja van a Mecseki Szénbányáknak — gondolnánk. Ám, még élénken él bennem azon önbizalommal teli hang, amely félreérthetetlen tömörséggel és egyértelműséggel adta tudunkra a szocialista brigádvézetők vállalati tanácskozásán: „Oly erősek érezzük magunkat, hogy nincs szükségünk patronálóra!”

A kijelentés sokáig visszahangzott a teremben. Olyannyira egyedül volt a vélemény. Hogyne lett volna, mikor az egész tanácskozás egyik legsarkalatosabb pontja volt a kérdés megválaszolása, s a felszólalók egyértelműen kijelentették, hogy nélkülözhetetlen a szerepe a patronálónak a brigádelemben. Sőt, voltak, akik még azt is megkockáztatták, hogy ne egy, hanem több patronálóra legyen egy-egy közösségnek! A kérdés tovább gyűrűződött, s hullámai alaposan megmozgatták az országos tanácskozást is. Teljes sikerrel!

Epp ezért lepett meg a közelmúltban egy kijelentés, amit az egyik szocialista brigádatálcázón hallottam, mégpedig az, hogy az előző évben a vállalat kiváló brigádja, címével kiüntetett brigád patronálóját saját embereinek jelentette ki: „Teljesen fölösleges a brigádok mellé patronálót!”

Jó-jó, kivétel erősíti a szabályt! — mondatnák egyesek, s talán napirendre tételeznék volna én is mondat felett, ha a múlt héten megjelent glosszára, mármint Milyen egy igazi brigádnapló? épp nem egy patronáló ragadt volna tollat. Ez számomra öröm, még akkor is, ha a levél írójával néhány mondat erejéig kénytelen vagyok vitába szállni. Ugyanis, egy pillanatra sem állítottam, hogy egy szép küllemű brigádnapló nem tartalmazhat értékes munkát, mint ahogy azt sem: csak csunya kivétel, rosszul írott naplók bizonyíthatnak tartalmas brigádeletről szóló dokumentumokat. Mert ott, abban a glosszában nem a vagy vagyon volt a vita. Gondolom, még mindig leellenőrizhető!

Am, hadd idézzem lelvéletről befejező mondatait: „Mert — k — eltérés hasonlatával élve, helyes lenne-e József Attilát elmaszatolni újságpapírra nyomott füzetekben adni az olvasó kezébe? Hogy mennyire igazam van, arról — k — et. is meggyőződhet, ha eljön Kossuth-bányára, és végignézi a brigádnaplókat!”

Minderre, csak annyit válaszolhatok, hogy mindez így látatlanban is elhiszem, ám ami József Attila műveit illeti — mert ugye lelvéletről is azokra gondolt? — nos, az ő művei, még elmaszatolt újságpapírra nyomva sem veszítenek értékeikből, mivel néhány kivételtől eltekintve, azok első kiadásban épp újságokban láttak napvilágot.

Vállalatunknál közel négy és fél száz szocialista brigád van, kb. ugyanennyi patronáló, és ez már önmagában is üdvözölendő. És merem megmenni, hogy a két általam ismertett negatív példa nem jellemző a brigádmunkára. S ahogy ezt kívánom, kívánom azt is, hogy mind a tollal ragadt patronáló, mind a többi hozzászóló, illetve vélemény nem nyilvánító: továbbra is tartsa meg vitalakodást!

— Tudjuk most szép pénz van a szénben, hisz a felolvasóban ott lóg az egyéni céljuttalomról szóló ismertető, na és nem hiába neveztünk be a fejtési versenybe is. De hát ez van: Jönnek még szebb napok is! Ez a készülék is sokat segít, de már elkészítették az új 6-os fejtést Vigh Sanyikék is.

K. L.

— k —

Eredmények

Labdarúgás

NB I.: Komlói Bányász—Diósgyőr 2:2, Zalaegerszegi TE—Pécsi Dózsa 1:0, Szeged—Salgótarján 2:0, Rába ETO—Bp. Honvéd 1:1, Ferencváros—Csepel 3:2, Újpest—Tatabánya 3:1, Videoton—MTK 2:0, Vasas—Egyetértés 1:1.

NB I. B.: Debrecen—Ganz-MÁVAG 1:0, BKV Előre—Eger 1:1, Kecskemét—Miskolc 2:0, Szekszárd—Vasas SC 1:0, Oroszlány—Dorog 1:1, Szombathely—Dunaújváros 2:1, Péntzugyőr SE—Békéscsaba 1:0, Szolnok—Várpalota 4:1, Győri MÁV DAC—Bp. Spartacus 1:1.

NB II.: Kaposvári Tűcsics—Pécsi Bányász 2:0 (0:0). Kaposvár, 1000 néző. Zetette: Balogh Zs. Pécsi Bányász: Bogoy—Kelemen, Nagy, Győrök, Mérei, Ficzkó, Zsolt, Maklári, Bartal, Palkovics, Peres. Edző: Kontha Károly.

Az első félidőben egyenrangú ellenfélnek bizonyult csapatunk a hazaiaknál szemben, szünet után a több plusz erővel rendelkező katonák kerekedtek felül.

További eredmények: Pécsi Ércbányász—Győri Dózsa 6:0, Pécsi VSK—Zalaegerszegi Dózsa 4:0.

NB III.:

Három együttesünk közül csak kettő lépett pályára vasárnap, mivel a Vasas II Bányász szünetes volt. A szászvári gárda pontot szerzett a pécsi rangadón, míg a Brikett súlyos vereséget szenvedett Kaposvárott.

Eredmények: Mába-Szászvári Bányász—Pécsi BTC 1:1 (0:0), Kaposvár Vasas—Nagyföldi Brikett 4:0 (2:0)

Megyei I. osztály:

Pécsi Kinizsi—István-aknai Bányász 1:1 (1:1).

Asztalitenisz

NB III.:

Pécsi BTC—Vasas II Bányász 9:7

Győztesek: Koronics 4, Ditrich, Németh és Tóth.

Budapesti Építők—Komlói Bányász 12:4

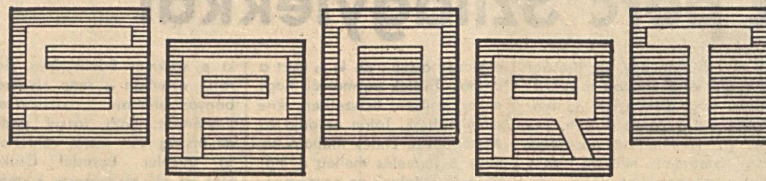
Ökölívív:

November 10—12 között került sor Pécssett a vidék serdülő ökölívív bajnokságra, ahol Gerencsér Attila a Komlói Bányász versenyzője bajnokságot nyert.

Sporttalálkozó

Újabb sporttalálkozóra került sor a Mecseki Szénbányák kizsesei és a szovjet fiatalok között vasárnap. Egy régebbi együttműködési megállapodás szerint a hazánkban ideiglenesen állomásozó szovjet katonai egység harcosai és a bányászfiatalok között programok lebonyolításra kerül sor havonta egyszer. Most Pécs-Bányaüzem ifjúkommunistái fogadták a harcosokat.

Délután 10 órakor kezdődött a labdarúgó-mérkőzés. Baranaj Tihamér volt a bírós, s bár ő az egyik pécs-bányaüzemi KISZ alapszervezet titkára, mégsem volt részrehajló. A fiúk nagy iramban kezdték, mindjárt meg is lett az eredménye, meg született az első gól. Nem sokkal ezt követően a második, így

DVTK—Komlói Bányász 2:2 (1:0)

Mostanában nagyon kevés öröm éri a komlói szurkolókat. Azon túl, hogy a DVTK ellen nem is láttunk valami fényes játékot, a szerencse is elpártolt a bányászoktól.

Ezúttal is csak a második félidőben teljesítmény elégett ki, csak úgy, mint a legutóbb a Csepellel szemben. A 45 perces hajtás azonban most is kevésnek bizonyult. Kevésnek, mert a sok helyzetből csak egy akciógól született. Bordács például 2:1-nél, a 87. percben meccslembdát hagyott ki, Tihanyi pedig a 91. percben jóvátehetően hibát követett el. Így alakult ki a 2:2-es döntetlen.

Persze, nemcsak a két játékos ludas abban, hogy ismét csak egy pont jutott számunkra. Sokkal inkább az egész csapat felelős ezért.

Változatlanul azt kell mondani, sokkal komolyabban kell venni a dolgot! „Erre intenek a forduló eredményei is. Győzött a Szeged Salgótarján ellen, a Videoton az éllavas MTK-val szemben, a ZTE a Pécsi Dózsa ellen, az Egyetértés pontot szerzett a Vasas ellen, csak éppen a Komlói Bányász eredménye maradt a régi.”

A kritika alól nem mentes a másodikonvonalbeli gárda sem.

Szerdán a megyei rangadóra kerül sor. Vajon lesz-e rangja a találkozónak? Elsősorban a mi játékosaink múlik a mérkőzés színvonalára és az, hogy kárpótolnak-e bennünket az eddigi gyenge teljesítményért.

V.

Az NB I. állása

1. FTC	9	6	1	2	21-13	13
2. U. Dózsa	9	6	—	3	18-8	12
3. Vasas	9	5	2	2	18-10	12
4. Honvéd	9	4	4	1	14-7	12
5. MTK	9	4	4	1	14-10	12
6. ETO	9	5	1	3	19-16	11
7. Videoton	9	4	2	3	15-12	10
8. Csepel	9	2	5	2	16-14	9
9. ZTE	9	4	1	4	10-8	9
10. Tatabánya	9	3	3	3	11-13	9
11. SZEOL	9	2	3	4	10-17	7
12. Egyetértés	9	2	4	3	9-18	7
13. SBTC	9	3	—	6	4-15	6
14. Komló	9	1	4	4	9-17	6
15. DVTK	9	1	3	5	7-14	5
16. PÉCS	9	—	4	5	3-13	4

NB II. Nyugati csoport

1. Olajb.	13	8	2	3	25-10	18
2. PVSZ	13	7	4	2	19-6	18
3. Füzös	13	8	1	4	33-23	17
4. Győr D.	13	7	3	3	22-16	17
5. Tánics	13	7	2	4	24-16	16
6. Szf. MÁV	13	7	2	4	15-12	16
7. Kaposv. R.	13	5	3	5	25-21	13
8. Pécsi B.	13	5	3	5	17-14	13
9. Gy. Elekt.	13	4	4	5	17-17	12
10. Bek. V.	13	5	2	6	14-17	12
11. P. Ércb.	13	5	1	7	20-14	11
12. Körmen	13	4	3	6	12-11	11
13. KOMEPE	13	5	—	8	8-19	10
14. Pápa	13	3	3	7	11-22	9
15. Szevária	13	3	3	7	8-22	9
16. Z. Dózsa	13	2	2	9	9-29	6

Hálafestiféta

November 7. tiszteletére hálafestifét rendeztek Komlón. Több mint 550 általános és középiskolás fiatal találkozott a város központjában, hogy összegyűjtsék a városi népet és emlékezzenek a Nagy Október eszméjére. Csodálatos látvány volt a Lenin szobornál élnék színű mezekben felsorakozott félezret diák, s a verseny méltó volt az ünnepezh.

A nyolc éves kortól a 18 évesig rendezett versenyen nyolc kategóriában, 10—10 fős csapattal küzdöttek a fiatalok. **Eredmények: kisdobos fiúk:** 1. Kelet, 2. Dávidföld, 3. Kodály,

4. Szilvás, 5—6. Gagarin iskola. **Leányknál:** 1. Kelet, 2. Kenderföld, 3. Gagarin, 4. Gesztenyész, 5. Dávidföld, 6. Szilvás. **Üttörő II. korcsoprot (5—6. osztály), fiúk:** 1. Kenderföld, 2. Kodály, 3. Kelet, 4. Gagarin, 5. Kenderföld, 6. Dávidföld. **Leányknál:** 1. Kelet, 2. Kodály, 3. Gagarin, 4. Kenderföld, 5. Dávidföld, 6. Gesztenyész, 1. korcsoprot (7—8. osztály), fiúk: 1. Kelet, 2. Kodály, 3. Kenderföld, 4. Dávidföld, 5. Gagarin, 6. Kelet. **Leányknál:** 1. Kelet, 2. Kodály, 3. Kenderföld, 4. Gagarin, 5. Kelet, 6. Dávidföld.

Pontversenyben: 1. Kelet 42 ponttal, 2. Kenderföld 25, 3. Kodály 24, 4. Gagarin 19, 5. Dávidföld 14, 6. Gesztenyész és Szilvás 4—4 ponttal.

A középiskolásoknál a leányok versenyét a Kun Béla Gimnázium két csapata nyerte. A 3. helyen a Steinmetz, a 4-en ismét a Kun Béla, míg az 5-en az 501-es ITSK végzett. Fiúknál: 1. 501-es ITSK, 2—4. Kun Béla, 5. 501-es ITSK.

Pontversenyben: 1. Kun Béla 12 pont, 2. 501-es ITSK 9 pont. A lányknál: 1. Kun Béla 15 pont, 2. Steinmetz 4, 3. 501-es ITSK 2 ponttal.

A verseny után, a Lenin szobor előtt, Vastagh László, az MTS Komló város tanácsának elnöke tartott megemlékezést, majd átadta az okleveleket és a vándorserleget. Három aranyérmes üttörő versenyző: **Hartmann Agnes, Major Zsuzsa, és Schäfer László** megkoszorúzták az emlékművet.

Következik

LABDARÚGÁS

NB I.:

Szerdán: Pécsi Dózsa—Komlói Bányász, Csepel—Újpest, Vasas—Rába ETO, Bp. Honvéd—Videoton, MTK—Zalaegerszeg, Diósgyőr—Szeged, Salgótarján—Ferencváros, Tatabánya—Egyetértés.

Vasárnap: Komlói Bányász—MTK, Szeged—Pécsi Dózsa, Csepel—Tatabánya, Újpest—Salgótarján, Ferencváros—Diósgyőr, Zalaegerszeg—Bp. Honvéd, Videoton—Vasas, Rába ETO—Egyetértés.

NB I. B.:

Eger—Szombathely, Dunaújváros—Spartacus, Győri MÁV DAC—Szekszárd, Volán—Debrecen, Ganz-MÁVAG—Oroszlány, Dorog—Péntzugyőr, Békéscsaba—Miskolc, Kecskemét—Szolnok, Várpalota—BKV Előre.

NB II.:

Pécsi Bányász—Győri Elektromos, Kaposvári Rákóczi—Pécsi Ércbányász, Nagykanizsai Olajbányász—Pécsi VSK.

NB III.:

Lábodi MEDOSZ—Vasas II. Bányász, Nagyföldi Brikett—Paksi Kinizsi, Pécsi Helyipar—Mába-Szászvári Bányász.

Megyei I. osztály:

István-aknai Bányász—Mágocs

Országos serdülő birkózóverseny

A VII. jegyében zajlott le vasárnap, november 12-én a Puskin Művelődési Ház nagytermében az országos serdülő-szabadfogású birkózóverseny. A rendező szervek — a Mecseki Szénbányák KISZ Bizottsága, Szakszervezeti Bizottsága, valamint a Pécsi Bányász Sportkör — meghívására 14 sportkör 86 versenyzővel nevezett be. Sülycsoportonként a következő eredmények születtek: **42 kiló:** Palkó Csaba (Szombathely), **45 kiló:** Szabó Lajos (Csepel Autó), **49 kiló:** Este István (Ceglédi VSE), **53 kiló:** Ferenc Rudolf (Csepel Autó), **57 kiló:** Gáspár Ferenc (Ceglédi VSE), **62 kiló:** Fajsi Dénes (Bp. Törékvás), **67 kiló:** Nádházi István (Bp. Spartakusz), **nehézsúlyú (Török Tibor (Veszprém)).** A legsebben birkózó versenyzőnek felajánlott, a Pécsi Bányász Sportkör által alapított serleget Nádházi István, a Bp. Spartakusz versenyzője kapta. A legtöbb pontszámot elért csapatnak adományozható serleget és oklevelet pedig a Ceglédi VSE csapata nyerte el.

RÖPLABDA. A komlói játékosokkal megerősödött Pécsi Vörös Meteor férfi csapata az NB II-be jutásért Veszprémbe látogatott osztályozó mindkét mérkőzését megnyerte.

moziműsor

Park: November 14—15-ig: Dorellik jón. Olasz film. Előadás 4, 6, 8, 16—19-ig: Santa Vittoria títka. Amerikai film. Előadás 3, háromnegyed 6, fél 9, 20—22-ig: Joe Hill balladája. Svéd film. Előadás fél 4, 6, fél 9. Matiné 19-én, délelőtt 10 órakor: Micimackó és társai.

Kossuth: November 14-én: Wusa. Amerikai film. 15-én: Dorellik jón. Olasz film. 16—17-ig: A Nagy Medves títka. NDK film. 18—19-ig: Santa Vittoria títka. Amerikai film. 20—22-ig: Joe Hill balladája. Svéd film. 23—24-ig: Felszabadítás. Szovjet film. Előadás 10, 12. November 14—15-ig: A hegytetőn zöld fenyvesek. Jugoszláv film. 16—19-ig: A Nagy Medves títka. NDK film. 20—22-ig: Kard és kocka. Magyar film. 23—24-ig: Felszabadítás. Szovjet film. Előadás fél 3, fél 5. November 14—15-ig: Romantika. Magyar film. 16—19-ig: Joe Hill balladája. Svéd film. 20—22-ig: Santa Vittoria títka. Amerikai film. 23—24-ig: Oleszja. Szovjet film. Előadás fél 7, fél 9.

Petőfi: November 14—15-ig: Wusa. Amerikai film. 16—19-ig: Joe Hill balladája. Svéd film. 20—22-ig: Santa Vittoria títka. Amerikai film. 23—24-ig: Fekete város. Magyar film. Előadás fél 4, 6, fél 9. Matiné 19-én, délelőtt 10 órakor: A nagy Red

Zengő Gyöngye (Hosszúhetény): November 14—15-ig: Egmüllety Laueráért. Lengyel film. 18—19-ig: Jajjón el egy kövére hozzánk. Olasz film. 17-én: Kard és kocka. Magyar film. 21—22-ig: Meztelen vagy. Magyar film. Előadás hétköznap 7, vasárnap 5, 7.

Május 1. (Komló): November 14—15-ig: Dühös utazás. Bolgár film. 16—19-ig: Tombol a hold. Angol film. 20—22-ig: Felszabadítás. Szovjet film. 23—24-ig: Az oroszán tél. Angol film. Előadás fél 4, fél

6, fél 8. Matiné 19-én: A boldogság madara.

Zrínyi (Komló): November 14—15-ig: Légyfogó. Lengyel film. 16, 17, 19-én: Meztelen vagy. Magyar film. 20—22-ig: A medve és a baba. Francia film. 23—24-ig: Összegy aranyban. Francia film. Előadás fél 4, fél 6.

Fekete Gyémánt (Győrvaros): November 14-én: Felszabadítás. Magyar film. 16—17-ig: Csak rá kell nézni. Olasz film. 18—19-ig: Az őrvetést hét menyasszonya. Szovjet film. 20—21-ig: Mert szeretlek egy mást. NDK film. Előadás hétköznap 6, vasárnap 4, 6.

Jósterencsért (Pécszabolcs): November 14-én: Az inkká kincse. Román film. 16—17-ig: Eper és vér. Amerikai film. 18—19-ig: Fiatalki Szovjet film. 20—21-ig: A korona gyöngyöme. Lengyel film. 23—24-ig: Utazás Jakabbal. Magyar film. Előadás 5, 7. Matiné 19-én: A betyárok bosszúja.

Rákóczi (Mecsekfalja): November 15-én: Körhintő. Magyar film. 16—17-ig: Fiatalki Szovjet film. 18—19-ig: A korona gyöngyöme. Lengyel film. 20—21-ig: Csak rá kell nézni. Olasz film. 22-én: Eper és vér. Amerikai film. 23—24-ig: Atutazóban Moszkvában. Szovjet film. Előadás 5, 7. Matiné 19-én: Ne ingereljétek a mómat.

Kodály (Vasas I.): November 14—15-ig: Vízgőlt egy minden gyanú felett álló polgár ügyében. Olasz film. 17-én: Vidékiek New Yorkban. Amerikai film. 21—22-ig: Bolseket a tengerparton. Francia film. Előadás 6.

Május 1. (Vasas II.): November 16—17-ig: A fekete farkas. Csehszlovák film. 18—19-ig: Csak rá kell nézni. Olasz film. 20—21-ig: Ben Wally és a farmer. Amerikai film. 23—24-ig: Jól ez a kislány. Szovjet film. Előadás hétköznap fél 6, vasárnap fél 4, fél 6.

tv műsor

KEDD

9:20: A tv politikai tanfolyama. 17:20: Hírek. 17:25: Két mese. 17:40: Sakk-matt. 17:55: Telizsák. 18:35: Terv, forma, életforma. 19:15: Esti mese. 19:30: Tv-híradó. 20:00: A pármal kolostor. 21:30: Magyar tudósok. 22:15: Tv-híradó — 2. kiadás.

SZERDA

9:35: Delta. 10:00: A Lisa Murnau eset. NDK bűnügyi film. 10:50: Terv, forma, életforma (ism.). 14:40: Budapesti tavasz. Magyar film. 16:40: Hírek. 16:55: Telesport. Csepel—U. Dózsa labdarúgó-mérkőzés. 18:50: A tánc eredete. 19:15: Esti mese. 19:30: Tv-híradó. 20:00: A pármal kolostor. 21:15: Interpelláció. 22:25: Tv-híradó — 2. kiadás.

CSÜTÖRTÖK

17:30: Tizen Túllak Társasága. 18:20: Rador. 19:20: Esti mese. 19:30: Tv-híradó. 20:00: Vidéki utazás. 21:15: Tv-Galéria. 21:55: Tv-híradó — 2. kiadás. 22:05: Az emberek a tv-t nézik.

PÉNTEK

17:30: Nemzetközi kaleidoszkóp. 18:00: Tíz perc meteorológia. 18:10: Rólad van szó. 18:40: A jövő formálása. R riportfilm. 19:20: Esti mese. 19:30: Tv-híradó. 20:00: Egy ora — három arc. 21:10: A tv zenéi klubja. 22:10: Tv-híradó — 2. kiadás.

SZOMBAT

9:35: A tv politikai tanfolyama. 9:55: Rólad van szó. 10:25: Tv-játék. 13:25: Telesport. 15:45: Slógerstúdió. 16:30: Kiskarácsony-nagykarácsony. 16:50: Múzeumi séták. 17:15: Három nyomozó naplója. V. Rézdró a kaporban. 17:45: A Lett Szovjet Szocialista Köztársaság. 18:50: Beszélgetés. Yehudi Menuhin. 19:15: Ciacvizé. 19:30: Tv-híradó. 20:00: Közönlük maradjon. 20:05: Figurák. Vidám történetek Arkaigyű Aversenklő művelől. 20:50: Gilbert Bécaud a párizsi Olympia színpadán. 22:00: Tv-híradó — 2. kiadás. 22:10: Az I. alakú szoba. Angol film.

SZOMBAT

VASÁRNAP

9:15: Csak gyerekeknek. 9:45: Hárkus-pókusz. 10:20: Tűskovács. 11:00: U. Dózsa—Bp. Honvéd bajnoki röplabda-mérkőzés. 14:30: Történelem mindenkinél. 15:15: Beszéljük meg! 16:00: Amíg az asztalra kerül... a bor. 16:40: Prizma. 17:15: Úzenet a jövőből. 17:50: A Petőfi-év közzétevé. 18:10: Műsorainkat ajánljuk. 18:35: Sporthírek. 18:45: Esti mese. 19:00: A Hét... 20:05: Császárka. 21:05: Ez fantasztikus. Korzsmeteszett zenés játékból. 21:40: Lírri riport Csánódi Imrével. 22:00: Hírek.

JUGOSZLAV TV

KEDD

16:45: Magyar nyelvű kulturális panoráma. 17:00: Tv-tanácsadó. 17:40: Távozás. 18:30: Tudományos stúdió. 19:15: Doktor nagyban — humoros adás. 20:30: Fényszórók. 21:15: Marcus Welby.

SZERDA

16:45: Magyar nyelvű tv-krónika. 17:40: Rajzfilm. 17:50: Quentin Dupward filmoratórium. 18:30: R riport. 19:00: Rajzfilm. 19:15: Hozgany... hogyan készülünk fel az olimpiára. 20:30: Játékfilm.

CSÜTÖRTÖK

16:45: Magyar nyelvű tv-krónika. 17:40: A tizenharmadik kulcs. 18:30: Tv-tanácsadó. 19:00: Viva la musica. 20:30: V. Petrovic. Hajtások a megperszell bokorból — visszatérés Drámasorozat. 21:30: Visszatérés — dzsesszhez.

PÉNTEK

17:40: Élesszeműek. 18:30: A XXI. század. Népszáraz. Tudományos film. 19:00: Gyönyör. Négy muzsika. 19:30: Rajzfilm. 20:30: Négy kerékön Kviz-adás.

SZOMBAT

15:15: Középlabda-mérkőzés közvetítése. 16:40: Kórslabda. 18:15: Ős plusz. Játék gyerekeknek. 19:15: Színház a házban. Humoros adás. 20:30: Dubrovnik: Szókratész zenei hangverseny. 21:35: Divertzsón. Játékfilm.

Új nyugdíjrendelet

Nyilvánosságra hozták a Miniszttertanács 35/1972. számú rendeletét, amely a dolgozók társadalombiztosítási nyugdíjáról szóló 67/1958. számú rendeletet módosítja. A rendelet lehetővé teszi, hogy az öregségi és rokkantsági, teljes vagy résznyugdíj összegét, a régebbi át és helyett, a nyugdíjajánlás évtől közvetlenül megelőző öt naptári év közül az igénylővel legkedvezőbb három naptári év alatt elért munkabérvét átlagának alapulvételevel állapítsák meg. A legkedvezőbb évek közül azt a három lehet figye-

lembe venni, ha ezen idő alatt a dolgozó legalább 24 hónapra, és éventéként legalább 181 napra munkabért kapott.

Másik fontos része a rendelkezésnek a kordévezményre jogosító munkakörök kibővítése. Bányászati vonatkozásban kordévezményre jogosult az a dolgozó, aki munkaidejének 3/4 részét a föld alatt tölti.

A már megállapított nyugdíjatlásokat módosítani nem lehetek.

A rendelet 1973

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYAK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM

ARA: 40 FILLER

KEDD, 1972. NOVEMBER 21.

A KB állásfoglalása a bányászokat külön is érinti

Amikor a közelmúltban pártnapot tartottak István-aknáknál, dr. Jakob Sándor, a KB osztályvezetője, a pártnap előadója, már előre jelezte, hogy a november közepén tartandó központi bizottsági ülés nagyon komoly kérdésekről tárgyal majd. Arról is említést tett, hogy az előterjesztésben a bányászokról, a bányászok élet- és munkakörülményeiről külön is szó lesz. Ezért várjuk megkülönböztetett figyelemmel a november 14—15-i ülés közleményét.

Nos, itt a dokumentum, amely tényleg sok érdekes, a jövő szempontjából fontos tetteleket rögzít. Utmutatót ad a társadalom minden tagjának, a kommunisztáknak, a pártvezetőknek, a pártvezetőknek. Bár, amit, ösztönöz és bírá, mert mint ahogy a Központi Bizottság megállapítja: „A X. kongresszus bel- és külpolitikai irányvonala, gazdaságpolitikai, szociálpolitikai és művelődéspolitikai határozatai helyesnek bizonyultak, kiállták gyakorlati próbáját...”

...A Központi Bizottság ugyanakkor azt is megállapítja, hogy a kongresszusi határozatok végrehajtásában egyes területeken elmaradás van, sőt helyenként a végrehajtás nem a kívánt irányban és módon történik.”

A közlemény átfogó értékelést ad a nemzetközi kérdésekről, a belpolitikai, társadalmi helyzetéről, a gazdasági építőmunka fejlődéséről, az élet-színvonal alakulásáról, az ideológiáról, a párt működéséről, a pártépítés helyzetéről.

A Központi Bizottság határozatot hozott az 1973. évi népgazdasági terv és állami költségvetés irányveleiről is.

A KB a mostani állásfoglalásában ismét hangsúlyozta, hogy szocialista társadalmunk fejlődésének fő ereje és biztosítéka a politikai kérdésekben tisztán látó, a forradalmi gondolkodást képviselő és azt tettekben realizáló munkássztyál. „A munkássztyál magartása, munkája, fegyvere, szemlélete, a szocialista munkaverseny és brigádmozgalmak példája kihat az egész társadalomra, városban és falun egyaránt!” — állapítja meg a KB határozata. Ez a gondolat a Mecseki Szénbányák vonatkozásában is érvényes.

A kétnapos ülészakon megnyugtatóan zárták le a gazdasági szabályozók rendszerével összefüggő vitás kérdéseket. Ennek alapján a KB úgy döntött, hogy felül kell vizsgálni a szabályozók rendszerét, ki kell dolgozni a módosításra vonatkozó javaslatokat, és gondoskodni kell, hogy a szabályozók új rendszere az V. ötéves terv bevezetésével egyidőben lépjen életbe.

A gazdasági építőmunka című fejezet 6. pontja a bányászokra vonatkozóan hangsúlyozta a következőket: „1973-tól kezdve meg kell szüntetni a vállalatok nyereség és a bérek alakulási lánca szoros kapcsolatát a szénbányászokban, és a villamosenergiaiparban, központiilag szabályozva a bérfejlesztést.”

Zobák-bánya az élen

Vállalatunk termelési tervét november 17-ével bezárólag 95,6 százalékra teljesítette. Adósság 8503 tonna. Nagyobb termelőüzemek közül továbbra is Zobák-bánya áll az élen, ez időszakban mintegy 5521 tonna többlettermést adott. A mennyiségi szenttermelés alapján az üzemek rangsora a következő:

1. Zobák-bánya 117,0%
2. Béta-bánya 107,0%
3. Pécs-Bányaüzem 98,2%
4. Kossuth-bánya 86,1%
5. Vasasbánya 81,6%
6. Észak-bányaüzem 74,0%

A Tanbánya 112,7 százalékot, a Nagymányoki Brikettüzem pedig 104,0 százalékot ért el.

Az abszolút számok tekintetében a sorrend a következő:

Zobák	+5521 tonna
Béta	+1226 tonna
Brikettüzem	+535 tonna
Tanbánya	+182 tonna
Pécs-Bánya	-993 tonna
Észak-bányaüzem	-1802 tonna

Vasasbánya pártszervezetének volt csúcstítkára, Méder Miklós a Munka Erdemrend ezüst; Hámosi Győző, Pécs-Bányaüzem volt bányamestere a Munka Erdemrend bronz fokozatát kapta eddig végzett munkásságáért, nyugdíjaztatása alkalomból.

A kitüntetések november 13-án a Nehézipari Minisztériumban vették át.

Dráb Gyula munkaügyi osztályvezető-helyettes, a munkássztyál Mecseki Szénbányák közlelő szervezete munkájának elismerésül a Kiváló Szolgálatért Erdemrend kitüntetését kapta.

Vasas -5849 tonna
Kossuth-bánya -6788 tonna

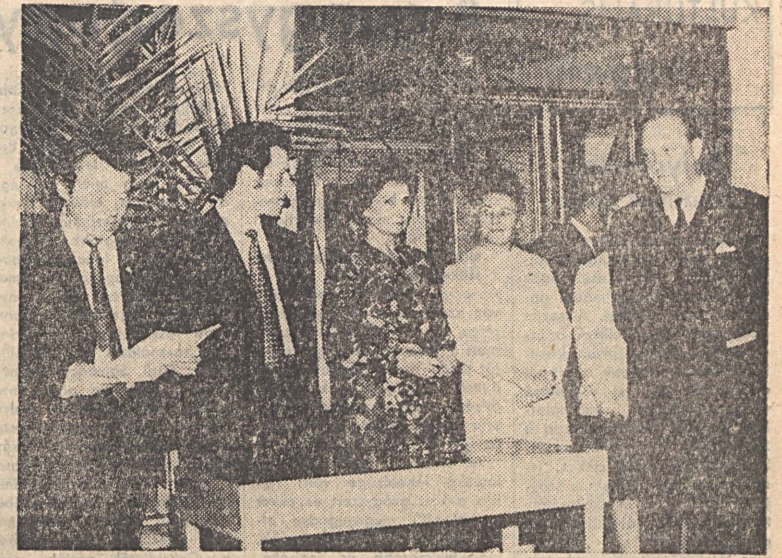
A minőség tekintetében a pécsi terület üzemei hamuszalékának mutatói az előző dekádhoz képest november 20-ig bezárólag romlottak. A Komló területén a minőség átlagértéke nem változott, különösen jó eredmény Zobák-bányáról várható, de javulás mutatkozik Béta-bánya hamuszalékában is.

Felszabadítóink útján

Négy évvel ezelőtt, 1969-ben rendezték meg először a „Felszabadítóink útján” emléktúrát. Akkor hazánk felszabadulásának 25. évfordulójának méltó megemlékezése volt ez az esemény. A mostani, december 2-án lezajló, szinte az egész megyét megmozgató akció a Szovjetunió államisága fennállásának 50. és a megye felszabadulásának 28. évfordulójának tiszteletére történik.

Az emléktúrát a KISZ Baranya megyei Bizottsága, a KISZ Mecseki Szénbányák Bizottsága, Szakszervezeti Bizottsága, Munkásor Zsuzsálg Parancsnoksága, szovjet és magyar katonai alakulatok, valamint a Pécs városi, járási Rendőrkapitányság fiataljai rendezik. Ezenkívül természetesen részt vesznek a szervezésben az emléktúra állomáshelyeinek járási és városi KISZ-bizottságai, úttörő-elnökségei, tanácsai és a Hazafias Népront szervezetei. Az emléktúra Pécs, Harkány, Siklós, Mohács, Pécs, Komló, Sásd és a szovjet alakulat állomáshelye útvonalain zajlik le. Az egésznapos akcióban saját használatú gépkocsikkal mintegy háromszáz fiatal vesz részt. A túrát szovjet részről A. D. Szkiprjáz ezredes, magyar részről Klepák Ottó és Suhajda Tibor vezeti. Szkiprjáz ezredes a

A lengyel bányagépkiallítás megnyitója

Mint már előző számunkban jelentettük, a múlt hétfőn lengyel bányagépkiallítás nyílt a Mecseki Szénbányák központjában. Képünkön az ünnepélyes megnyitón. Balról jobbra: Ország Miklós bányamérnök, tolmács, Zbigniew Nowacki, a kiállítás igazgatója, Wanda Kolanko, a KOPEX Külföldi Vállalat osztályvezetője, Maria Gruszka, a KOPEX osztályvezetője, Garamvölgyi János, vállalatunk igazgatója.

A kiállítás szakmai értékelése az 5. oldalon.

Fotó: Barna

Ezer méteren is túl a Lovai-brigád

Brigáderedmények Kossuth-bányán

Kossuth-bányán az októberi hónapban az előző szocialista brigádok közül a Litz József aranykorsós brigád 127,8 százalékra, a Lovai István ifjúsági vállalat kiváló brigádja 132,8 százalékra, a Madács Mihály ifjúsági aranykorsós brigád 102,5 százalékra, a Dózsa György ifjúsági vállalat kiváló brigádja 114,1 százalékra, a Nagy István ifjúsági aranykorsós brigád 105,8 százalékra, a Péntek László aranykorsós brigád 109,1 százalékra, a Szin József ifjúsági brigád 120,4 százalékra, a Dibusz Lajos ezüstkorsós brigád 114,4 százalékra teljesítette szenttermelési tervét.

Az első két brigád (Litz, Lovai) kivételével ebben az időszakban a többi csapat baleset-

mentesen dolgozott. A Péntek László szocialista brigádról el kell még mondanunk: októberben sikeresen befejezte éves tervét.

Szép szerepeket és balesetmentesen dolgoztak a falazó brigádok közül: a Hegedűs József ifjúsági aranykorsós brigád, a Kasler János aranykorsós brigád, a Mattenheim József vállalat kiváló brigádja, a Szinger András aranykorsós brigád, a Braun Henrik aranykorsós brigád. Jó eredményt produkált az anyagmegtakarítás területén a Kubik Lajos brigád (2825 Ft), Hegedűs József brigád (4437), Kasler János brigád (1725), Mattenheim József brigád (3700), Szinger András brigád (14 571), Braun Henrik brigád 9155 forint.

Említésre méltó a bővítő szocialista brigádok közül a Dénes Ferenc szocialista brigád 6222 forintos, a Klesch Nándor bronzkorsós brigád 7259 forintos, a Magyar József brigád 4173 forintos, a Dóvid István ezüstkorsós brigád 8997 forintos, az Obert József bronzkorsós brigád 3116 forintos, a Mészáros László ezüstkorsós brigád 6787 forintos október havi anyagmegtakarítása.

Dicséretre méltó eredményt ért el az üzem által augusztusban indított munkaversenyben az anyagmegtakarítás területén két hagyományos bővítő-brigád a Pozsgai László és az Osztertag József brigádvezetők vezetésével. Az első brigád a 10 ezer forint anyagmegtakarításával szemben eddig 25 814 forintot, a második pedig 5000 vállalatával szemben 8964 forintot produkált.

A bányamentők köszöntése

A pécs-bányaüzemi bányamentők hagyományos év végi értékelő gyűlésére került sor nov. 11-

én a Puskin Művelődési Házban. A vállalat vezetésére részéről megjelent dr. Bánki Nándor, a pártbizottság első titkára, Pozsgay Károly igazgatóhelyettes, valamint a Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség vezetője: dr. Koncsogh Károly.

Pály Attila, a mentőállomás parancsnoka értekezett az év munkáját, majd átadták a kiváló bányamentő okleveleket és jutalmakat. Vállalati dicséretben részesült: Rózsa György technikus, Mózes Gyula technikus és Papp Ferenc 26. v. v. Uzemvezetői dicséretben részesült: Bischoff Gyula műszerezés, Mészáros István 10. v. v. j. Kókai János bányatechnikus, Rónai József kőműves, Kesztűs József aknaács és Balogh János bányatechnikus. Tíz éves szolgálatért oklevelet és pénzjutalmat kapott: Scharfstein István; tizenöt évesét: Hahn Lajos, Heim István, Papp János 30., Paragi Mihály, Volslégal József, Szabó József 91., Beke József, Domján Péter, Tubák József és Szirtes Tibor. Husz éves szolgálatért Major Károly jutalmazták.

A bányamentők megbecsülését jelenti, hogy három év alatt 12 üzemvezetői dicséretet, 7 vállalatigazgatói dicséretet és 50 jubileumi oklevelet osztottak ki.

Németh Silyia

Ha újra kezdhetném...

Hámosi Győző István-aknai bányamester 40 éves munkásságáért, a szakszervezeti mozgalomban kifejtett aktív tevékenységéért nyugdíjazása alkalmából — a Munka Erdemrend bronz fokozatával tüntették ki.

— Hétfőn reggel indultunk Pastre, a Nehézipari Minisztériumba. Menyhárt elvtárs, a miniszter helyettese adta át a kitüntetést. Utána meg jóideig beszélgettünk, a bányáról, a munkáról, családról, de arra pontosan emlékszem, hogy minduntalan kinyitottam az oklevélart, és olvastam: a Munka Erdemrend bronz fokozata.

Szebben nem is lejezódhetett volna be a pályafutásom. Időnként előszedem a fényképeket, kitüntetések, emléktárgyakat. Bányászalompákból egész gyűjteményem van. Azt a nagyot nemrég használták. A többi ünnepségeken kapom, ez a kicsi még apám öröklécán függött. Ő is bányász volt, nagyapám is.

A családban ketten voltunk fiúk, mindketten a bányához jöttünk. Saját akaratunkból, mert apánk egy szóval sem mondta soha, hogy lalissuk a mesterséget. Én 1933-ban kezdtem. Nehéz idők voltak akkoriban, olyan munkát kellett keresni, ahol valamivel többet fizettek. Az első fizetésem heti négy, öt pengő volt. Takarítóként kezdtem, aztán csillás lettem, így haladtam fölfele a „ranglétrán”. 1944-ben végeztem el a Bányaiipari Technikumot, 48-ban lettem bányamester.

40 év bánya. És én negyven év után is azt mondom: Ha újra kezdhetném, megint csak bányász lennék. Nem állítom, hogy különb a többi szakmánál, de más. Egészen más.

Aki egyszer beleszokott, az nehezen megy máshová. Kezdd előtt úgy megy minden, mint máshol. Az emberek beszélgetnek, tréfolnak, vagy éppen vitatkoznak. De aki megtanulta a bányai iratlan törvényeit, az tudja, hogy lent nincsenek különböző szempontok, ott egység van, bonthatatlan egység. Ha valami baj történik, mindenki habozás nélkül kockáztat a másikkal, sokszor nem is keveset. Egy-egy szerencsétlenség után nagyon rossz lesz állni, joidőbe telik, amíg az ember visszazökken az eredeti kerékvágásra.

Husz évig voltam választott SZB-tag, szakszervezeti aktív. Sokáig a kereskedelmi társadalmi ellenőrök csoportját vezettem, fő feladatunk a kereskedelem történeti visszaélések megszüntetése volt. Ez azonban csak egy feladat a sok közül. Mint bányamester, 400-800 ember tartozott hozzám, a körülmenyekről függően, megannyi problémával. Bérjavitás, lakáskérdés, munkahelyi gondok. Jöttek az emberek: Itézd el! Csináld meg! Arra nagyon vigyáztam, hogy felelősséget ne igérjek semmit, és mindig pontosan tájékoztassam a vezetőséget, a munkatársak gondjairól, kéréséről, hangulatváltozásairól.

Szeptember 30-tól nyugdíjas vagyok. Most mindenre jut időm: olvasásra, tévézésre, no meg a gyümölcsöimre. Örülök a nyugdíjnak, a szabad időnek, és úgy érzem, amit képességeim lehetővé tettek, azt elvégeztem. Ha visszavágyom, felülök a buszra, és kimpogok az aknára. Szívesen látok.

Fejtésben

Ami igaztalan olvasónkat, hogy a...

PECS-BANYAUZEM

I. kategória: Molnár Zoltánék a tervezett 6,07-dal szemben...

II. kategória: Zákány Pálék a tervezett 7,87-tel szemben...

VASASBÁNYA

I. kategória: Ormos Istvánék a tervezett 6,79-dal szemben...

II. kategória: Gyuricza Pálék a tervezett 7,02-vel szemben...

BETA-BÁNYA

II. kategória: Batári Árpádék a tervezett 5,6 tonna/műszakkal...

III. kategória: Papp Lajosék a tervezett 5,1 t/műszakkal...

KOSSUTH-BÁNYA

I. kategória: Nagy Dezsőék a tervezett 9 t/m-kal szemben...

II. kategória: Szilágyi Sándorék a tervezett 8 t/műszakkal...

III. kategória: Császár Sándorék a 7 t/m-kal szemben...

ZOBAK-BÁNYA

I. kategória: Kollár Dénesék a tervezett 6 t/m-kal szemben...

II. kategória: Véner Jánosék a 6 t/m-kal szemben 10,28 t/m-ot értek el...

III. kategória: Bogrnár Sándorék az 5,38 t/műszak helyett 6,91 t/m-ot teljesítettek...

ÉSZAKI BANYAUZEM

III. kategória: Jauch Jakabék és Ziegenheim Mátýásék a tervezett 3,6 t/m-kal szemben...

Molnár Zoltán

Csak egy napra jött Pécsre tizenegy évvel ezelőtt, aztán itt ragadt...

Csepelen örömmel fogadták, körbehordozták az üzemben, meggyőződik azonban nem sikerült...

Az első hét bányajárással telt el: - Ugy éreztem, ilyen ember-telen körülmények között sehol sem dolgozom...

- Annak ellenére, hogy abban az időben már nagyon sokan voltak más vidékekről ide-származottak...

- Mit mondják? Tíz hónap telt el és úgy éreztem, itthon vagyok...

- Gondolom csak azért, mert a bányások nagyon is tartják magukat ahhoz, hogy amilyen az adaj isten, olyan a fogadj isten is. Nem?

- Sok igazság van benne. Akkor még nagyon is megkü-lönböztetve kezelték a csilléseket és a segédmunkásokat...

- Így most már értem, hogy miért választották meg lakóbi-zottsági elhívásnak a meszesi munkásszállón.

- Igen, ott laktam, mivel la-kást csak 1969 áprilisában kap-

tam, így e nyolc évet állandó ingázásban töltöttem el Pécs és Sátoraljaújhely között.

- Most már itthon van az egész család!

Molnár Zoltán 1966-ban lett brigádfővezető, ma pedig István-akna legnagyobb fejtését irányítja...

- Tölköt tanultam és is a munkát, s azóta sem felejtették el őt sem. Tudják, mit kell tenniük, mert hogyan is be-szélhetne az ember egyszerre két és fél száz emberrel?

K. L.

Budai Mihály

Öreg bányász. Negyven éve birkózik lent a föld alatt a feketeszénnel. Szászváron kezdett, most is itt van, a 4-es brigád vezetője.

- Tizenkét éves koromban az apám, aki szin-tén a bányában dolgozott, azt mondta: na, fi-am, most már eleget étetted itthon a kenyere-d, neked is dolgoznod kell.

A területet úgy ismeri, mint a tenyerét. Negy-ven év alatt minden zegében-tugában dolgo-zott, előbb mint csillés, majd mint vājár, 1960-ban megalakította a szocialista brigádját...

- Meglehetősen hullámzó a teljesítményünk, ami nem azt jelenti, hogy időnként lenkaid a munkakévd, hogy csak arankun dolgozni. Ha van fejtési munkahely, sohasem szgyenkezünk eredményeinkkel.

ban nem büszkélkedhetünk. De mindig jön bo-riúra derű is, az év végéig még sok minden tör-ténhet.

- Melyik volt a legjobb munkahelyed? - A brigád alakulásának évében a Francis-ka-telepen dolgoztunk. Az egy szép időszak volt...

Pécsre, nemcsak munkából áll a világ. A brigádvezető keveset beszél a szárazokzsról. Nem nagyon van rá idő, mert azért otthon is van mit csinálni.

A bányászgeneráció Budai Mihállyal megsza-kad. Nagyapja, apja és testvére után, ha ő nyugdíjba megy, nem lesz, aki kövesse.

Béta-bánya: Papp Lajos, plusz két fő

A Zákány Pál által indított versenykörnyezetben október-ben szépen szerepelt a brigád.

Kiszálláskor csereruhát nem kapnak. A huzatos vágatokban csurogviszven járni, a kas előtt várakozni viszont nem kellemes.

A nehéz körülmények ellené-re legutóbb is 110 százalékra teljesítették termelési tervüket.

üket: „A legnehezebb körülmé-nyek között is mindig helytállt a csapat.”

Az éjszakai műszak megkez-dése előtt beszélgettünk a kör-letiródn Papp Lajos brigádve-zetővel, Lovasi Imre csapatve-zető-helyettesével és Noviczki Ferenc vājárral.

LOVASI IMRE

1960 óta dolgozik a csapatnál. Munkája mellett elvégezte a Bányáipari Technikumot...

Mikor valami érdekes sztori után érdeklődök tőle, tétován tárja szét a kezét.

A meghibésítés csak hagy-juk, mert hátha előlassa a fa-leléségem is, és majd az anya-glakat is ennek arányában kö-tveteli - mondja magyarázat-

ként - majd a gondolatot to-vább folytatva tényleg elmond egy sztorit: - Nagyon csodá-lkozom egyszer azon, hogy mi-lyen szorgalmasan lapozgatja a nejem a brigádnaplót.

PAPP LAJOS

komolyabba fordítva a szót, a brigádról beszél: - A csapat 1957-ben 15 fővel alakult.

Eddigi eredményeik alapján minden reményük megvanna ki-tüntetési cím megszerzésére.

Hozzászólás

Egyéni célpremizálás

Az 1972. október 31-én meg-jelent Mecseki Bányászban „Egyéni célpremizálás, fejtési bérézés” címmel olvastam anyagot...

teljesítményét naponta átve-szűk és nyilvántartjuk. Ezen or-melőknek havi szinten a fejtés körülményeitől függően fm/mű-szak előírányzatot határoznak meg.

Fenti egyéni termelői premi-zálásunk alapján természetesen az átlagosnál gyengébb teljesítményt produkálók egyéni prémiumban nem részesül-nek.

A szénalapon dolgozó, termelő vājároknak csak az előrehala-dásra való ösztönzése azonban előidézheti azt a körülményt, hogy a már kijezvesztett, de még a fejtésben lévő szén le-takarítása nem érdekük.

A termelés szempontjából legjelentősebb termelési folya-matot, vagyis a fejtéseinket a vállalat központja által kiadott és jelenleg is érvényben lévő normalapgyűjteményben szere-plő m³ egységárrakkal szá-moljuk el.

Ezért különböző szintű csillej műszak teljesítmény elérésé-esetére a csapatnak 5-10-15 százalékos kollektív prémiumot is biztosítunk.

A fejtési osztású csapat-ink részére normaelőírányzatot nem tűzünk ki, de a hó végi elszámolás alkalmával a na-ponta nyilvántartott, leomlasztott süveg darabszám alapján az osztású brigádokat is érte-keljük.

A fent ismertetett bérézést és premizálást dolgozók elfo-gadatk, vele egyetértettek és igazságos bérézésnek tartják.

Barnóczky József bányamérnök

A brigád neve

Először volt a csapat száma, aztán egyszerre divatba jött, hogy egyes jénévű csapatok példájára minden csapat vezetője nevére a saját szerepét, majd a gyókorlatot is tovább fejlesz-tve: külön-külön nevet va-lasztott magának.

Egymás mellett át minden for-ma: csapatnám, brigádvezető neve, választott és adományoz-tott név. Amig Komlón inkább a csapatnám és a választott név a divat, addig pécsi területen még mindig a csapatvezető név járja.

NOVICZKI FERENC

az Alföldről jött Komlóra. Béta-bányán 11 éve dolgozik. Ke-re került a csapathoz, mint vājár.

Remenyik Ernő

— 1 —

A parancsnok

Percenként nyílik az ajtó. Most érkezett vissza a század a gyakorlótérrel a laktanyába. Jönnek a tisztések, a katonák ügyes-bojos dolgaikkal a parancsnokhoz, Horánszky Mátýás százados, egy középmagas, szélesvállú, természetes, házra hajlamos férfi, nagy türellemmel fogadja a hozzá fordulókat. Intézkedik, aláír, Néha a telefonhoz nyúl. Bejelentkezik a törzsben, odacsönget a raktárba vagy a szolgálatvezetőhöz.

A löszfelvételzés, a mosóda, a gépkocsigénelés közben, úgy nyolcadiknak magas, fekete hajú, serkenő bajszú katona jelentkezik, fülig vörös:

— Százados elvtárs, engem is elkaptak a gépszíj... Mivel, hogy megmészülök... Eljön-e a lakodalomba?

A parancsnok nagy, szürkés-kék szemű ugyancsak kikerekedett. De nem jön zavarba. Láthatóan ilyen bensőséges ügyekkel is gyakran találkozhat. Nyújtja hatalmas tenyerét a legénynek, kacsint is hozzá, cinkos együttérzéssel és úgy megrázza, gratuláléképpen a völgyégy kezét, hogy az ujjai beleroppannak. Tehát ott lesz a lakodalomban.

A század naplója

Csak késő délután ülhettek le egy csendes zugban, beszélgetni a parancsnokkal. Addig lapozgattak a század naplóját, Vaskos füzet, szép formájú rajzolt betűk tengere. Legalább öt esztendő története, — azóta parancsnok itt Horánszky Mátýás — szép fényes lapokra rótt sokféle élmény, siker, öröm, bánat és csalódás. De mind egy jó katona-közösség sajátja, együttes kincse, felhalmozott tapasztalata.

Az egyik esztendő, úgy tizenkét lap a „nyírségi száradé”, a naplóban, Gyenge előképzettségű, iskolázatlan, de tettekre, dolgos fiataloké, „akik nemcsak a nyírségi, a váradi dombokat, de a hegyeket is elmozgatják”. Első siker: a század az éles lögyakorlaton a célok 97 százalékát megvalósította... Azután vasárnapi rohamunka egy közeli termelőszövetkezetben: „A fiúk a munkáért kaptak pénzbeli várréteget, könyveket, játékokat, hanglemezeket vettek a kaposvári áruház (pontosabban gyermeknevelő intézet) gondozóinak, akiket patronálunk”. Leszerelés, búcsúest a közös pénzből. Valahogy emlékeztessé kellene tenni az együtt töltött éveket... Vesznek mindahányan egyforma garbó pulóvert és „ha majd belebújunk, mint az angyalbörbe, legalább gondolunk egymásra ezután is”.

Hőstettek?

Uj kiképzési év, új sikerek. Folytatékeli gyakorlat, Hídepéri, kiváló normalidőre. A magasabb egység törzsfőnöke az egész századot megdicséri és a legjobbakat jutalmazásbádjára engedi.

Május elsején együtt vonulnak fel a helyi bánya dolgozóival, élén a parancsnokkal és a század tisztjeivel. Horánszky Mátýás maga is munkás, olvasztárként kezdte Ozdon. Apja korán meghalt, hat testvérével árván maradt. A gyári munkások és a jó szomszédok segítettek az özvegynek. Azóta is elevenen él benne az összefogás, a közösség megbecsülése egymást.

Horánszky Mátýás mindig a katonák között él, átsegíti őket a nehézségeken. Korát tekintve már apjuk lehetne. Neki is három gyermeke van (mind a három lány), de azért igyekszik megérteni a fiúkat is. Hallgat a szavakra, mérlegeli kívánságaikat. Ezek folyamán, közös elhatározással, a gazdasági munkaköveletményeit egy szakos „kiváló”, két szakos „élenjáró” minősítéssel teljesítette.

Szolgált ekkor a században egy nyíregyházi nyomdász, Kovács János, aki igen izlées közszónövelet készítet, merített papíron, kétszínnyomasos eljárással. A szülöknek küldte el a leveleket a parancsnok, tudósítva öket fiaik derék helytállósáról. A levél mottóját a megyei lap tehetséges hírlapírójának honvédelmi témájú írásából merítették, s ez így szölt: „Mert nem történnek itt nagy dolgok, nincsenek hőstettek, mint ahogy hősök sincsenek, munka ez is — türelem kell hozzá, meg akarat”.

Tét és próba

A századparancsnok a nyírségi fiúktól különösen nehezen vált el. Pedig nem volt könnyű a munka. Kezdetben sok problémája is adódott. Ezt már Horánszky Mátýás maga meséli délután, beszélgetés közben. Ahány ember, annyi féle, sok fiatal, még kialakulatlan jellemvonásokkal.

Az egyik újonc, K. J., aki már bűnbánva volt, a századnál is lapással kezdte. Ezer forint volt a tét és a próba is: a század azt kérte a parancsnoktól, hogy ne állítsák a fiút bíróság elé, ök segítenek majd a nevelésben. Horánszky a legnehezebb munkára osztotta be, hogy izelje meg saját verejtékének gyümölcsét. S tanuljon meg tisztességgel dolgozni, ne a könnyű pénzszerezésre kacsintgasson. Szívós küzdelem volt, de nyert a század, — K. J. megbecsült katonaként szerelt le. Ma már nő, két szép gyermek apja. Horánszky Mátýás ma is öríz egy levelet: „Közszónöms százados elvtárs, hogy megtanított dolgozni és beosztással élni”.

— Oh, kicsoda emlékeztetesetek! — sóhajt a parancsnok és mosolyogva eleveníti fel a történeteket — Bíró Kálmán honvéd, egy vizügyi technikus, hallgatag ember volt, zárkózott. Ha rászóltam, összeresztent és elpirult. Azt hittem, soha nem lesz belőle jó katona. Egyszer aztán megtudtam, hogy mennyire érdekli a csillagászat. Órákat mesélt a szabadidőben és akik hallották, figyeltek a szavára. Ekkor megkérdeztem, nem tartana-e előadást szélesebb körben, mondjuk a KISZ-klubban? Vállalta. A KISZ vezetőség előkészítette a foglalkozást és Bíró nagyszerűen szerepelt... Az egyik legaktívabb emberré vált a században, mindenben építhetünk rá... Leszerelése után nem sokára a városban találkoztam Bíróval, egy lengyel turista kislányt kalauzolt. Lehet, hogy vele is Kopernikuszról beszélgettél?

A századparancsnok mindig határozottan követel. Nem engedi a legkisebb lazaságot, albatársiasságot sem. A csínytevés, az apróbb fegyelemseretések elnézése, eltulósága súlyosabb bajokhoz vezet.

— Egyszer — meséli —, valamelyik katona engedély nélkül kiment a városba és a visszautat a kerítésen át választotta. Lezuhant és eltört a karja. Nehányan tudtak az illegális kimeneteléről. En mindannyiúnk ellen eljáratom, hogy tanulják: csak a becsület útján segíthetik egymást.

A két fejtsi és az előkészítő körlet alapszervezete viszont adós. Másfél hónap van még ahhoz, hogy rendezzék sorokat, azaz, hogy a tagdíjhatárlékat befizessék. Temesi József szakszervezeti gazdaságvezető előterjesztésében.

Az üzem szakszervezetei szervezette az év végére elérni a 94,7 százalékot. A tagdíj meghaladja a 36 forint/100. 1973-ban 967 ezer

ért ne legyen könnyebb az életük a laktanyában, a mai kor igényei szerint?

„Matyi bácsi...”

Minden esztendő a búcsúzás éve is a laktanyában. Leszerelnek az öreg katonák, helyükbe lépnek az újoncok.

Horánszky Mátýástól mindig szépen búcsúznak a leszerelt katonafiatalk. Tavaly elhatározták, hogy egyforma civil öltönyt vesznek a keresetükből.

A parancsnok kiment a ruházati boltba és kereste a vezetőt. „Terlyster öltönyt szeretnék venni a fiamnak”, — adta elő az elgondolást. „Parancsnok, nagy a választék” — mondta a boltvezető, némi közömbösséggel. „Hány öltönyt kíván?” — „Hát úgy ötvenet”, — válaszolta, nagy megdöbbenés közepette. Lett is akkora sűrűség-forgás a boltban, alig tudták hová tenni a különös „pót-papát”. Előkerült a sok egyforma öltöny, autóbusszal mentek ki a fiúk, hogy felpróbálják. Szépen felöltöztek, s együtt ünnepeleek az utolsó napon. Vigadtak és könnyezve búcsúztak szeretett parancsnokuktól. S ök is kiröppentek a laktanyai térszökből, amely két esztendőig otthonok voltak.

Kiröppentek, de újra visszatérnek. Horánszky Mátýás egykori katonái között van már tanszervező egyetemisták, műfordító, múzeumigazgató, agronomus és több honvédtiszt.

Evről évről küldik az üdvözlő lapokat lakodalomba, névadók. Tatai Zoltán, egykori örömszere a kislányt vitte el nemrég bemutatni: „Százados elvtárs, készítsen róla egy szép fényképet”.

Vagy íme egy részlet Hegedűs László levelelőb: „Legszívesebben Matyi bácsinak szólítanám, hiszen ha emlegetem, úgyis azt mondom mindig.”

Tóbiás Attila növendék meg a következőket írja: „Engedje meg, hogy még egyszer megköszönjem azt a sok jót, amit sikerült összehajlanom az alatt a röpké idő alatt, amíg ott voltunk.”

Horánszky Mátýás százados ilyenkor egy kicsit elrészékenyül. Pedig nem történik más, mint hogy az egykori katonái viszonzók a szeretetet.

Es nem felejtik el az emberiségét.

Hegedűs Ferenc

Tíz alapszervezet közül hét tervszerűen teljesíti a tagdíj befizetését

Pécsszabolcsan, az öreg sportkört iródban, szombatban tartotta értékelő tanácskozását. kibővített üléstét Pécs-Bánya-üzem szakszervezeti bizottsága. Varga János szb-titkár köszöntötte a szakszervezeti bizottság tagjait, az alapszervezeti titkárokat, szakszervezeti aktívákat az üzem vezető tustéltét, köztiük Szokola Ferenc, Szandner József és Müller Gyula elvtársakat.

Varga elvtárs bevezetőjében vázolta, hogy

az üzem tíz szakszervezeti alapszervezete közül eddig hét a tervezett szerint teljesítette költségvetését, szervezete igen jónak mondható és a tagdíjbefizetés is a várakozásnak megfelelően alakul.

A két fejtsi és az előkészítő körlet alapszervezete viszont adós. Másfél hónap van még ahhoz, hogy rendezzék sorokat, azaz, hogy a tagdíjhatárlékat befizessék.

Temesi József szakszervezeti gazdaságvezető előterjesztésében.

Az üzem szakszervezetei szervezette az év végére elérni a 94,7 százalékot. A tagdíj meghaladja a 36 forint/100. 1973-ban 967 ezer

KISZ-vb ülés

A november 14-i KISZ végrehajtó bizottsági ülésen először megtárgyalták a vállalati KISZ-bizottság káderhelyzetét. Minderre azért volt szükség, mert káderfelvételzés szempontjából időben fel kell készülni a jövő évi választásokra. Ezt követően Horváth Jánosné értékelte a harmadik negyedéves tagdíjfelvételzését. A vb-ülés utolsó részében a Mecseki Bányász ifjúságpolitikai munkáját vizsgálták meg, különös tekintettel a lap kapcsolására a KISZ-bizottságokhoz és az alapszervezetekhez. Megállapították, hogy kisebb hiányosságok ellenére megfelelő ez a kapcsolat, a lap híven tükrözi az ifjúsági szervezet minden megmozdulását.

A fejtsbiztosítás korszerűsítése

A 120 EVES FEMTAM

1852-ben, egy közép-angliai bányában öntöttvasbiztosító támaszt építettek be a fabiztosító elemek közé. Mai szemmel ez a támasz inkább díszesen formált, szélesített talp- és fejtszettel készített lámpaoszlopokk tűnik. Mégis, ez az öntöttvas támasz kezdetét a fejtsbiztosítás korszerűsítési folyamatának, amely kisebb-nagyobb megszakításokkal ugyan, de mindmáig tart.

Az öntöttvas támaszok 20–40 centiméter átmérővel, üregek vagy tömör formában készültek. A fedőingadozókat, a támasz alátétlapapucssokkal követték. A kezdetben sima felületet — a jobb fogás érdekében — rovátkolt, majd fogantyúkat kivételük váltották fel.

1908-ban jelent meg a két részből álló acéltám első példánya, Hermann Schwarz találmánya. Az álló- és csúszó-rész közé írók helyeztek — az volt hivatalos támaszterhelés-vételének növekedésével arányosan az engedélyeséget szabályozni, a szükséges összehajtszást fékezni.

A fém támaszok első korszakát a súrlódásos rendszerű támaszok jelentették — ilyenek a nálunk is ismert K-jelű, az SZGK, a Schwarz-, a Valent-támasz. Az 1920-as években kialakított zá-

forint értékű tagdíjbefizetés várható a tíz alapszervezetnél. Ennek 50 százalékával gazdálkodhat a szakszervezeti bizottság. A november 18-i tanácskozáson a bevétel elosztásáról döntöttek. Segélyekre körül 90 ezer forint jut. Számottevő a kulturális és sport célokra fordítható összeg is.

Az szb-ülésen felszólalt Szokola Ferenc üzemvezető és Szandner József üzemi pártbizottsági titkár is.

Szokola elvtárs hangsúlyozta, hogy az összehajtszást sikeresen oldották meg, és a mélyművelés eredményesen halad az üzemben.

Rendes kerélvágóságba került az üzem élete, programunk világos. Az előtér 2700 tonna napi termelést irányoz elő.

Szandner elvtárs hozzászólásában arról beszélt, hogy

a párt Központi Bizottságának november 14-15-i határozata a bányászatra különösen kedvező.

Nagyon megbecsülést kap a nehéz fizikai munka, az az ipari, társadalmi réteg, amely nagyban áldozatot hoz a népgazdaság számára.

Ahogy egy szakszervezeti bizalmi látja

Szifokan rendezték meg a bányászati iparágak szakszervezeti bizalmiainak I. országos tanácskozását. A kétnapos ülésen Zórák-bányát másodmagával Márton Imre várjár képviselte.

— Nagyon tartalmas két nap volt — emlékszik vissza Márton Imre. — Azt hiszem, a küldöttekben kivétel nélkül tiszta kép alakulhatott ki, a bányászati jelenlegi helyzetét illetően. Nagyon sok értékes javaslat hangzott el, ezek közül, jó néhány kerül majd megvalósításra.

— Vannak-e állandóan visszatérő gondok?

— Igen. Kezdem a legfontosabbal, ez pedig a bérkérdés. Köztudott tény, hogy a bérértéssel problémák voltak, és vannak. A rendelet szerint, évente 3,5%-os béremelést lehet végrehajtani, ami elég kevés. Napjainkban a fluktuáció elég nagy, s gyakori eset, hogy a gazdasági vezetők kénytelenek más anyagi eszközöket is felhasználni, ha az engedélyezett keret kimerült. Ugyancsak nagy gond, a gépészet fejlesztése. 1980-ig országosan 1300 millió forintot lehet gépekbe investálni, ennek zömét már 75-ig kell felhasználni. Sokszor megfigyelhető negatív jelenség, hogy egyes üzemekben, akárnek drága gépek állnak kihasználatlanul, mert vásárláskor nem vették figyelembe a helyi adottságokat.

— Milyen a fiatalok helyzete?

— Mielőtt a fiatalok helyzetéről beszélnek, hadd mondjam el, hogy a fiatal dolgozók száma egyre csökken. Ennek egyik oka a lakáshiány. A vállalatok, üzemek nem tudnak elég lakást biztosítani, sőt a bányászati magas iparágokhoz viszonyítva nagyon visszoeszt ezen a téren. Márpedig ösztönzésre szükség van. Vagy így, vagy úgy, de vonzóbbá kell tenni ezt a mai fiatalok szemével nézve nem éppen vonzó pályát. A fiatalokra egyre fokozódó szükség van, hiszen, mint ahogy azt Menyhárt elvtárs beszámolója elmondotta, a szén ma is és a jövőben is az ország energiatermelésének legfőbb forrása lesz.

— Baleseti statisztika?

— Sajnos, a balesetek száma a technika fejlődésével nem csökken, hanem stagnál. Ennek sok összetevője van, természetesen szükség van új bevezetésekre, módszerekre, de arra is, hogy a jelenlegi munkakoegészségügyi szabályokat betartsák a dolgozók. Nagyon érdekes egészségügyet érintő javaslat hangzott el a tabányiak részéről. Ez pedig a járóbeteg ellenőrzésének megszüntetése volt. A járóbeteg, mint ahogy a szában is benne van, aktív munkára ugyan képtelen, de nem fekvő beteg. A fennálló szabályok értelmében viszont, a táppénz ideje alatt kötelesek egész nap otthon tartózkodni, ami egy kissé túlzás.

— Esett szó az új nyugdíj-rendeletéről?

— Természetesen. Külön kiemelném az új korrekciós nényes javaslatot. Az a bányász, aki 25 évet dolgozott, az ezt követő időszakban minden le dolgozott öt év után, két év korrekciót kapjon. Reméljük, ez a javaslat a jövő évben már mint rendelet lát napvilágot. Ha már a nyugdíjasoknál tartunk, hadd említsem meg azt a javaslatot, ami a rokkant járóbeteg kapcsolata hangzott el. Ezek az emberek a csapattól kikerülve anyagilag hátrányos helyzetbe kerülnek. A küldöttek egyetértettek abban, hogyha ezt a hátrányt teljesen megszüntetni nem is lehet, de enyhíteni igen.

— Milyen kérdés szerepelt még a konferencián?

— A szakszervezeti vezetők kapcsolata a műszakiakkal. A termelés szempontjából nagyon fontos, hogy jó legyen. Ez persze területenként változó. Előfeltétel az, hogy a bányászok tudják, hogy a bányászok megkaphatják a bányászok biztonságát fokozása.

A fém támaszokkal végzett tevékenység, tapasztalat alapja a további alkalmazás sikerének is. A 120 megjelent fém támasz formájában így válik a bányászati sokoldalúan felhasználható, megbízható biztosítási eszközzé.

Krisztián Béla

Németh Sylvia

Küzdelen a szilikózisveszély felszámolásáért

Több bányászati munkafolyamatok porkezelésére a kőszórás. A por bizonyos küszöbértéknél nagyobb mennyiségben kiindulása lehet a tüdő megbetegedésének. Ha kvarcot is tartalmaz, a portüdő-megbetegedésnek a legsúlyosabb válfaját, a szilikózt okozhatja.

A közpört alattomos támadó, a tüdőhólyagocskáiban esetleg éveken keresztül minden különösebb tünet nélkül gyülemlik fel.

A nyomában kifejlődő szilikózt visszafeljeszteni azonban már nem lehet. A védekezésnek így egyedüli lehetősége a műszaki megelőzés, a szilikózis kórokozójának a megszüntetése.

A kórokozó a szállópornak a legfinomabb, 5 mikronnál kisebb részecskéje (mikron a mm ezredrésze). Különleges műszerek segítségével ezek száma-nak, vagy súlyának a méréséhez. Tartósan szállóképesek, másodpercenként nyugalmi levegőben mindössze 1,5 mm-t esnek. Keletkezésük megelőzése, kivonásuk a levegőből nem könnyű por technikai feladat. Ennek megoldásával bízza meg másfél évizede a kutatási osztályt az akkori Bányá- és Energiaügyi Minisztérium.

Ennek azonban szükség szerűen előzménye volt. A Mecsekvidéki szénbányászaton a szilikózisra már közel négy évtizede figyeltek fel. Az ötvenes években a bányászati intenzív-véde vált, egyidőben a nagyobb mélységekbe kényszerült hatolni. Ennek, meg néhány egyéb oknak következményeként a portüdőmegbetegedések uggrasszerűen megnövekedtek. A kialakult helyzetet számszerűen egy akkori átfogó tüdővizsgálat tárta fel. 1957-ben az 5-10 éves föld alatti szolgálattal rendelkezők 17,9%-a, a 10-15 éves szolgálattal korosportbeliek 42,7%-a minősült szilikózisosnak korábbi pártértségek következtében.

A helyzet hatékony és átfogó beavatkozást sürgetett. E beavatkozás lett a vállalat kutatási osztályának tulajdonképpeni feladata.

(Időközben egészségügyi és elhárítási problémáival a por a bányáipar egyéb ágazataiban is jelentkezett. A miniszterium újabb, 1964. évi határozata: az osztály az iparágazat egészében válik gazdájává a témának).

Az ötvenes évek második felében külföldön kifejlesztett porelhárító eljárások átvételéről, hazai adaptálásáról csak igen korlátozottan lehetett szó, a szakintézmények csak azokban az években kezdtek ezek kikísérletezését. Az osztályra a porelhárító eljárások üzemi meghonosításán kívül ezért szerteágazó fejlesztési munkák is hárultak.

Az elmúlt években az osztály porelhárító csoportja a céljelzők és eszközkészítők kísérletezte ki és működőre hozta ilyenek gyakorlati átültetésében.

Közismertebbek és jelentősebbek ezek közül a vizábrítás és száraz porrelszívásos hűtő- és a ködözás, a vízfajlás és vízvnyomás alatti robbantás, fejtesekben a rövid és hosszú lyukakkal való injektálás, a tonnás rakodógéppel való rakodásnál a készlet önműködő permetezése, mechanikus és kombinált működésű vízporlasztók átadóhelyek permetezéséhez, a leülepedett porok tartós megkötéséhez higroszkópos sópohly-szórás stb.

Előzőekkel egyidőben gondoskodtak az ellenőrző lehetőségek, pormérés és porvizsgálati eszközök és módszerek kifejlesztéséről, használatba vételéről.

Az osztály dolgozóinak erőfeszítései a megjavult

munkahelyi porviszonyokban testesültek meg; alapvetően a múlté az ötvenes évek oly annyira jellemző, látási is gátló porszennyezés.

Erőfeszítésekben megértésre és hatékony segítségre találtak a munkahelyi dolgozóknál, feladatuk teljesítésében a közvetlen érdekelteké.

A szilikózisstatisztika adatainak utóbbi részletes elemzésekor kapták, hogy 1971-ben az 5-10 éves munkaviszonnyal rendelkezőknél a megbetegedések 2,98%-os, a 10-15 éves szolgálattal rendelkezőknél 15,2%-os. A számadatok egyértelmű bizonyítékai a közös erőfeszítés sikerének, értelmének.

Az osztályon örülnek az eredménynek, de korántsem elégedettek; az elégedettséget a porveszély teljes likvidálása esetében tartják jogosnak.

Ennek elérésén természetesen jelenleg is szorgoskodnak; ku-

tatják a szállítási átadóhelyek, töltőhelyek, az omlasztás, az injektáló lyukak fúrdásnak hatékony portalanítási eljárását, vizsgálják a felületaktív anyagok alkalmazhatóságát és az üzemi pormérés korszerűsítésének a lehetőségét. Számukra a bányaművelés fejlesztése is vet fel újabb és újabb por technikai problémát, az idő szerint pl. a maróhengeres és sűrített-levegős (Armstrong) lövészt portalanítást. Ezeket úgy kívánják megoldani, hogy a por-probléma ne váljék a bányaművelés fejlesztésének a gátjává.

Az üzemek és a kutatás közös munkái nyomán az elmúlt években a porelhárításnak olyan feltételei valósultak meg, amelyeknek következtetésben kihasználásában újabb eredmény elérésének a lehetőségei rejlenek. Ezért tartják időszerű feladatnak némely üzemben a por technológiai fegyelem megszüllítését.

A Szovjetunióban a tervirányzat szerint 1975-ig 565-575 millió négyzetméter területű új lakási építenek. A korszerű elvek szerint épülő lakónegyedeket a szolgáltató és közlekedési hálózattal egyidőben adják át.

Képkünn: Moszkva Troparevo nevű új mikrókerülete, amely a szintén új Gagarin kerület egyik része.

Lengyel bányászati villamosberendezések és bányamentő felszerelések kiállítása

A Mecseki Szénbányák, mint házigazda, kedves vendégeket fogadott november 13. és 20. között. Két lengyel külkereskedelmi vállalat, az Elektrim és Kopei közös rendezésben süjtőlégbiztos villamos berendezéseinek és bányamentő felszereléseinek legújabb, korszerű termékeiből bemutató kiállítást rendezett a Mecseki Szénbányák székházában:

A kiállításon bemutatott termékek az Elektrim cég részéről:

- robbanásbiztos kivitelű transzformátorállomás 400 kVA, 6000/1050 V,
- mobil transzformátorállomás 315 kVA, 3000/500 V,
- süjtőlégbiztos kivitelű villamos-motorok,
- süjtőlégbiztos kivitelű kábel-csatlakozók és dugaszolók 1000 V feszültségre,
- robbanásbiztos megszakító-kapcsolók 500 és 1000 V feszültségre,
- működtető kapcsolók süjtőlégbiztos kivitelben,
- bányászati transzformátor 6,3 kW,
- bányatelefon gyújtászikramentes kivitelben,
- egyéb, nem süjtőlégbiztos kivitelű villamos-készülék.

A Kopei vállalat az alábbi termékeket állította ki a biztonság területéről:

- több órás oxigénes mentőkészülék,
- sürtetilevegős tömlős készülék,
- tömlős friss levegőre csatlakozó készülék,
- mesterséges lélegeztető készülék,
- ipari gázlárcok,
- gázjelző és gázkoncentrációt érzékelők,
- CO és CO₂ szűrők,
- gáznyomáscsökkentő szelepek,
- biztonsági övek.

A kiállítás során közvetlen tárgyalásokra került sor a vál-

lat vezetősége és a lengyel külkereskedelmi vezetők, valamint követési vezetők között. Ezek során Garamvölgyi János vállalat igazgatót, és ismertette azokat a problémákat, melyek a Mecseki Szénbányák gépesítési feladataira jellemzők. Kifejezésre juttatta azon gondolatot, hogy a mecseki bányászati gépesítést egyésségitett elvek alapján kell megoldani. Cél szerű egyazon profilozott helyről beszerezni a szükséges gépeket, mert így a szabványosítás folytán lényegesen megkönnyebbül az üzemeltetés és a tartalékalkatrészellátás is.

A Mecseki Szénbányák hosszú távon lehet vásárlói a lengyel cégeknek, amennyiben azok korszerű gépi berendezéseket tudnak szállítani.

Ehhez az is szükséges, hogy a lengyel gyárak, a nyugati cégekhez hasonlóan, fokozták propagando-tevékenységüket és kielégítő katalógusokkal, prospektusokkal lássák el a magyar felet. Garamvölgyi el meggyőződését fejezte ki, hogy a több mint 25 gyáregységét magába foglaló bányagépeket előállító lengyel kapacitás megfelelő háttérrel nyújtotta a magyar bányászati gépi berendezésekkel történő ellátásához. Egyben kérte a lengyel kereskedelmi vezető elvtársakat, intézkedjenek a lengyel gépi berendezések hazai üzemeltetésének megkönnyítésére azáltal, hogy a szállított berendezéseket ellátják megfelelő bányahatósági engedéllyel és bizonylatokkal is, melyek a KGST országokon belül érvényesek.

A magyar szénbányászati részére különös jelentőségű az 1000 V-os villamos-energia alkalmazását biztosító villamos-berendezések megjelenése.

A komplex-gépesítésű fejtesek ma már 600-800 kW villamos teljesítményt is igényelhetnek.

Ezen igényt a jelenlegi 380, illetve 500 V nem tudja kielégíteni, Tudjuk, hogy egy 350 m-es távolság esetén 50 mm²-es rézkábelrel átvihető max. teljesítmény 500 V feszültség mellett a megengedett feszültség- és hőképződés mellett 120 kW lehet. Ezen kedvezőtlen helyzetet csak úgy lehet változtatni, hogy ha átállunk az 1000 V-os tápfeszültségre. Ezen feszültség mellett a koncentrált komplex-gépesített bányá kielégíthető a "szükséges" villamos-teljesítménnyel.

A lengyel kiállításon megtalálhattuk azokat a berendezéseket, amelyek szükségessé az 1000 V-os hálózat működtetéséhez, természetesen robbanásbiztos, tűzbiztos kivitelben.

Kirajzolódna tehát a villamos-energia-ellátás korszerű fejlesztési irányai.

A bányamentő felszerelésekből érdekeltésre tarthat számot az új 13 kg-os 2 órás bányamentő készülék. Nagy fejlődést jelent az önműködő készülék terén az új lengyel monoxid-szűrő, melynek élettartamát a gyár 5 évre biztosítja. Bányamentővel foglalkozó szakembereink figyelmét felkeltette az 1 órás oxigénes menekülőkészülék is.

A kiállításon keretében csütörtökön, 16-án szakmai napra került sor (Puskin Művelődési Ház nagytermében), amelyen az ország számos érdekelt nagyvállalatának szakemberei és a helyi vállalatok képviselői vettek részt, összesen 100 fő.

A szakmai napon belül 3 előadás hangzott el a kiállított villamos-berendezések és eszközök bányabeli üzemeléséről, fejlesztésének irányatairól, valamint a bányamentő-felszerelések alkalmazásáról és várható továbbfejlesztéséről. Az előadásokat film- és diavetítéssel tették szívesebbé.

Az előadások utáni vitafórum keretében az érdekesítő- és veendőrekltség egyaránt kifejtett véleményét, ami kölcsönösen hasznos tapasztalatokhoz vezetett.

A kiállítást jelentőségét Garamvölgyi János igazgató foglalta össze: „Ezen kiállítás is egyik kifejezője a hagyományos lengyel-magyar barátságának, és segítséget nyújt műszaki feladataink megoldásához, baráti együttműködésünk hasznos megnyilvánulása.”

Ország Miklós

Vállalatunkhoz

OKTÓBERBEN BENYÚJTOTT ÚJÍTÁSI JAVASLATOK

- 4995. Nagy Imre: Lángzárbombató berendezés léghengerrel való működtetése.
  - 4996. Dr. Somkuti Sándor, Kovács Zoltán, Arató Vilmos: Vádrólt szén alapanyagokból csökkentése brikettgyártásnál.
  - 1442. Palotai József: Léghenger dugattyú műanyagból való elkészítése.
  - 1444. Csontos Géza: Készlet-betakarító lapát.
  - 1445. Hegyibíró Béla, Csizmadia István: Fejtési biztosító elemek festése korrózióvédelem és munkapszichológiai megfontolásból.
  - 1446. Hergert Béla, Zeke István: TH merevítő készítéséhez szerzőm.
  - 2164. Horváth István 37., Sértő Gyula, Tóth Tibor: Kiöntő-fém helyettesítés hidegen önthető műanyaggal.
  - 2165. Steinkovics István: Binder szita excenter persely esztergálószárhoz felváltó készülék.
  - 437. Muttenheim József: Nagyszelvényű falazott vágatónál TH-ívek falhoz való rögzítése.
  - 438. Kapuvári László: Fejtési kábeltartó.
  - 439. Muttenheim József: Vágatélágazásoknál az elágazó, vágatszakaszok gurtjainak újszerű falazása.
  - 440. Jáger László: Mérédek dőlési vastag telepek fűtészénomlasztású művelési hidraulikus pajzsokkal.
  - 441. Ferenczi János: Kaparókák a láncc visszatárolásának megoldása.
  - 156. Gerber József, Bagó József: LMS 64 GR-11 csavarhúzógéphez összekötő darab gyártása.
  - 435. Chalupa Róbert: Bányavíz szűrése ipari víz céljára.
  - 436. Komlódi József, Csánk Tibor, Keszi Géza, Péter János: Betelő kospálya szerelésének korszerűsítése.
  - 437. Komlódi József, Csánk Tibor, Keszi Géza, Péter János: Kétlécsévű berendezés gépi meghajtása.
  - 438. Komlódi József, Csánk Tibor, Keszi Géza, Péter János: Csillefák kopálkatrésznél kicserélése.
  - 1043. Fledrich Béla, Rendes Ferenc, Savanya Ferenc: Magasodó felsőréz végállás kapocs mechanika működtetése.
  - 182. Becsky István, Tóth Ferenc: KV-70, vagonkírákó csiga élettartam növelése.
  - 273. Németh Lajos, Kopacz István: Iszapcsökkentés a szén-szállítás útvonalán.
  - 274. Popovics József, Szabados György, Tasnádi László, Ács Imre: A mosott duvanzenek súlykihazatalának növelése.
  - 275. Tamovics Dénes, Szabó Géza, Hosnyánszky György: A Fokarólt futógörgők csapágyainak élettartam növelése.
  - 352. Szabó József, Ropoli László: Allóréz tekercsféle levágó készülék.
  - 353. Boda Győző, Zsírmon Valér: Gruber szellőztető alsó fűcsapágyához jelzőberendezés beépítése.
  - 6. Szűcs Kálmán: Rugó lengyel csavarok felújítása.
  - 9. Kutasi Elemér: Thyssen típusú hidraulikus fémtám töltőpisztolyhoz felcserejezése.
  - 10. Kutasi Elemér, Fekete István: „Barrier” típusú hidraulikus fémtám előfeszítőhöz nyomáspróba és beállító berendezés.
  - 11. Zuder Tibor: Marótüske készítése fogaskerék méretezésre lejtőmarón.
  - 12. Jurics Emil: „UF” 22-es egyetemes marógép asztalának átlakítása méretben felüli tengelyek bordázásához.
  - 103. Lipp József: Vakolatok és egyéb szerkezeti felületek vízterestzőképességének megszüntetése.
- OKTÓBER HÓNAPBAN ELFOGADOTT ÚJÍTÁSOK
- 4995. Nagy Imre: Lángzárbombató berendezés léghengerrel való működtetése.
  - 1438. Fűrész Lajos, Mazil János: Ferde felhordó szalag viszfutásának megakadályozása.
  - 432. Horza Pál: Olajterelő kúpok hazai gyártása Slack 67-es kaparóhoz.
  - 423. Török Sándor: Fúrás portalanítása.
  - 406. Pozsonyi Ferenc: Vízvezeték szerelvények szelepfészének felújításához szerzőm.
  - 165. Csoknyai István: KV-70 csigás vagonürítő szállító-csigájának javítása.
  - 217. Koczab József, Mész János: Futóműhidak felújítása.
  - 217. Ács Imre: Új technológiai útvonal a szérgépállományuk jobb kihasználására.
  - 267. Ács Imre: Iszapcsökkentés a nyersszénosztályozó sziták utáni aprózás megszüntetésével.
  - 341. Iereznovics Ferenc, Görcs Sándor: Transzisztoros felyadékvizintéző.
  - 10. Kutasi Elemér, Fekete István: Barrier típusú hidraulikus fémtám előfeszítőhöz beállító berendezés.
  - 11. Zuder Tibor: Marótüske készítése fogaskerék méretezésre lefejtő marón.
- Oktober hónapban elért gazdasági eredmény: 1 698 837,- Ft.

Donyeciek Zobákon

A Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából harminchat fős csoport érkezett a donyeci bányavidékről Baranya. Zobák-bányárium 14-én vendégül látta a szénbányászokból, pártvezetőkkel és kultúr munkásokból álló csoportot, akik jutalomként tették meg ezt az utat. A szovjet vendégek nagy érdeklődést mutattak ha-

zánk legnagyobb, legkorszerűbb bányárium iránt.

Balás László, a Zsigmonyi Vilmos szocialista brigád vezetője a bányárium műszaki-és gazdasági helyzetéről tájékoztatta a vendégeket. A látogatás során szívesen barátság alakult ki, a zobákiak szocialista szerződést kötöttek a donyeci bányászokkal.

zánk legnagyobb, legkorszerűbb bányárium iránt.

Balás László, a Zsigmonyi Vilmos szocialista brigád vezetője a bányárium műszaki-és gazdasági helyzetéről tájékoztatta a vendégeket. A látogatás során szívesen barátság alakult ki, a zobákiak szocialista szerződést kötöttek a donyeci bányászokkal.

MECSEKI BANYÁSZ

A MECSEKI SZENBANYÁK DOLGOZOINAK HETILAPJA

X. EVFOLYAM 48. SZÁM

ÁRA 40 FILLER

KEDD, 1972. NOVEMBER 28.

Továbbra is Zobák-bánya az élen

Vállalatunk november 24-ével bezárólag mennyiségi széntermelési tervét 99,4 százaléka teljesítette. Az adóság 1624 tonna. Az élen lévő Zobák-bánya ebben az időszakban 10 104 tonna plusz szén hozott. A szintén 100 százalék feletti eredménnyel rendelkező Béta-bánya 987 tonna többletszénnel rendelkezik. A mennyiségi széntermelés alapján az üzemek rangsora:

	terv	tény
2. Béta-bánya	104,1%	
3. Pécs-Bányaüzem	96,1%	
4. Kossuth-bánya	94,6%	
5. Vasa-bánya	90,7%	
6. Eszák-bányaüzem	78,2%	
Tanbánya 108,6, a Nagymányoki Brikettüzem 109,3 százalékat ért el.		
Üzemünk hamuszázaléka november 24-ével bezárólag:		
Széchenyi akna	40,0	44,5
István akna	37,7	39,0
Vasasbánya	38,0	41,5
Kossuth-bánya	33,0	39,6
Béta-bánya	36,0	42,3
Zobák-bánya	34,0	34,3
Tanbánya	36,0	37,8
Szászvár	32,5	36,2

A munkamódszer értékelése

Vállalatunk PB végrehajtó bizottság november 23-án ülést tartott dr. Bánki Nándor pártbizottsági első titkár elnökletével. A tanácskozás munkájában részt vett Földes Andrásné, a Megyei Pártbizottság osztályvezetője is.

Az első napirend során tagfelvételek kérdésében döntött a végrehajtó bizottság. Ezt követően Bánki elvtárs előterjesztése alapján megvitatták a pártbizottság és a végrehajtó

bizottság munkamódszeréről készített jelentést. Az összefoglaló javaslatokat is tartalmazott a munka továbbfejlesztésére. A vb az előterjesztést – számos kiegészítéssel, kritikai értékeléssel – elfogadta.

A harmadik napirend keretében dr. Csóka Magda, a pártbizottság propaganda és művelődési osztály vezetője adott szobell tájékoztatót az 1972–73. pártoktatás beindításának tapasztalatairól.

Termelési rekord Zobákon!

Zobák-bánya előtt álló IV. negyedéves tervfeladatok és célkitűzések sikeres végrehajtása érdekében szocialista brigádjaik egyszerű helytállással tettek tanúbizonyságot az elmúlt héten. Kimagasló eredményeket ért el a fejlesztési és szállítási szoc. brigádjaik!

November 20-án délután a szállító körlet Paréj József vezette szoc. brigád megdöntötte a szept. 29-i 1964 csillés egyszakos bunkertöltési rekordot. Az új rekord 2009 csille!

Ugyancsak nov. 20-án megdöntött a háromszoros bunkertöltési rekord is, amely ez év februárjától 4756 csille volt. A szállító körlet szocialista brigádjaiknak eredményes munkája

háza a 4829 csillés új rekordot! Rekord született e napon össz csilléltésben is! A nov. 11-i 5209 csillés csúcsot 5316 csillére javították!

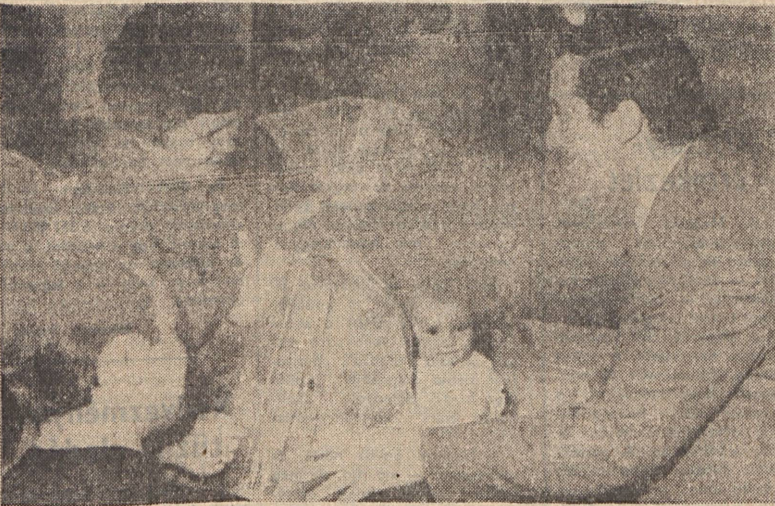
A hétfői nap egyszerű eredményei további munkasikerekhez vezettek, és november 21-én, kedden új rekordok születtek!

Az előző napi egyszakos bunkertöltési csúcsot ugyancsak a Paréj-brigád döntötte meg 2018 csillés nagyszerű eredményeivel!

A háromszakos bunkertöltés új rekordja 4976 csille lett, míg össztlésben, a 20-i csúcsot több mint 1000 csillével túlszámalyva, 5461 csillés kimagasló teljesítmény született!

(Folytatás a 2. oldalon.)

Hatos névadó Kossuth-bányán

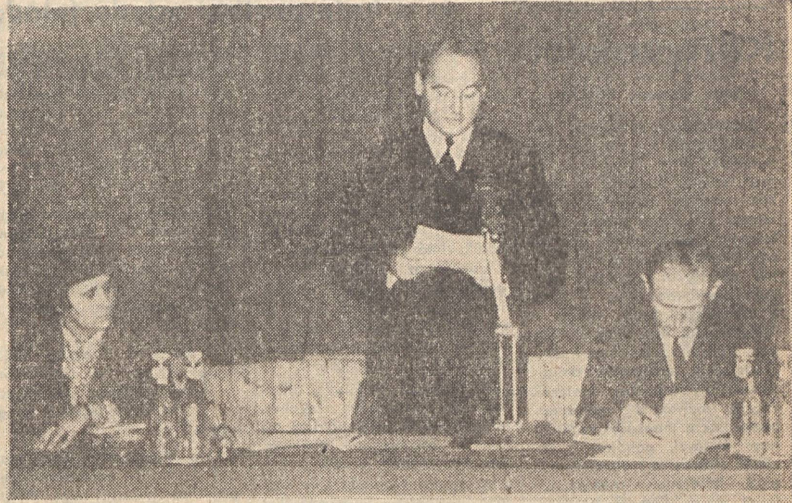

Unnepélyes hangulat keretében rendezte meg Kossuth-bánya KISZ-bizottsága azt a hatos névadó ünnepséget, amely szombaton a Kodály Zoltán Enek- és Zenetagozató Általános Iskola kis-dobosainak énekszámával vette kezdetét. Kertész Imre anyakönyvezető előlt kapta nevét Csik Bernadett, Mergl Tímea Tünde, Sztyanki Mónika, Horváth Roland, Kleph Ottmár és Tóth László. A beiktatás után a KISZ ajándékait vehették át az ünnepltek, majd fogadással és baráti beszélgetéssel ért véget az ünnepség. A névadón részt vettek Kossuth-bánya Üzem részéről Kovács János, Petkó Frigyes és Kérdő Lajos elvtársak. Az integrástervező szocialista brigád külön ajándékot Takács István adta át (a képen jobbról) Tóth Lászlónak.

Nemesi Árpád

A vállalati pártbizottsági ülés napirendjén:

a párt Központi Bizottságának állásfoglalása és a határozatból adódó feladatok ismertetése

A pártbizottsági ülés elnökségéből, balról jobbra: Földes Andrásné, a Megyei Pártbizottság osztályvezetője, Schwarcz József, a vállalati pártbizottság titkára, a pártbizottsági ülés előadója, és dr. Bánki Nándor, a vállalati pártbizottság első titkára

Fotó: Barna

A Mecseki Szénbányák Pártbizottsága kibővített ülést tartott november 24-én, a Puskin Művelődési Házban. A tanácskozáson részt vettek az üzemek párt-, szakszervezeti- és KISZ-titkárai, az üzemek gazdasági vezetői, a vállalat osztályvezetői. Dr. Bánki Nándor, a vállalati pártbizottság első titkára köszöntötte a megjelenteket, köztük Földes Andrásné, a Megyei Pártbizottság párt- és tömegszervezeti osztályának vezetőjét.

A fő napirend keretében Schwarcz József, a vállalati pártbizottság titkára ismertetette a Mecseki Szénbányák pártbizottságának beszámolóját a párt Központi Bizottságának november 14–15-i állásfoglalásáról és a határozatból adódó feladatokról.

Bevezetőjében a nemzetközi kérdésekről szóla hangsúlyozta, hogy pártunk és kormányunk nemzetközi tevékenységében a X. kongresszus irányvonala alapján következetesen és eredményesen dolgozik a szocialista országok, a nemzetközi kommunista mozgalom egységének erősítéséért, a társadalmi haladás, a népek szá-

badsga és nemzeti függetlenségi harca előmozdításáért. Eredményesen dolgozik szocialista építőmunkánk külső feltételeinek, népiünk békéjének biztosításáért, egy új világháború kibontakozásának megakadályozásáért, a világ összes haladó erőinek tömörítéséért az imperializmus ellen folyó harcban.

Fokozódik az igény a Mecseki Szénbányákkal szemben

Az előadó a belpolitikai, a társadalmi és gazdaságpolitikai kérdésekről is áttekintést adott. A Központi Bizottság állásfoglalása nyomán aláhúzták: A X. kongresszus bel- és külpolitikai irányvonala, gazdaságpolitikai, szocialistákai és művelődéspolitikai határozatai helyesnek bizonyultak, kiállták a gyakorlat próbáját. A párt a X. kongresszus bevált fő irányvonalát és összes alapvető, elvi döntését követve tevékenykedik tovább.

A pártbizottság beszámolója a továbbiakban részletesen elemelte a Központi Bizottság állásfoglalásából adódó legfontosabb vállalati politikai, gazdaságpolitikai célkitűzéseket, feladatokat.

A Központi Bizottság szövege a vállalat állásfoglalásának, határozatának végrehajtása objektív megköveteli a vállalatunkra vonatkozó gazdaságpolitikai elvek következetesebb, tudatosabb, s célirányosabb megvalósítását — emelte ki Schwarcz elvtárs, majd így folytatta: — Ennek megfelelően fokozottabban kell törekednünk:

— A piaci igények maximális kielégítésére, a népgazdaságnak a Mecseki Szénbányákkal szemben támasztott követelmények teljesítésére.

— Fokozni kell erőfeszítéseinket a bányaművelés korszerűsítésére, a műszaki fejlesztés tökéletesítésére, a termelő tevékenység terszerűbbé és szervezettebbé tételére, a gazdasági hatékonyság és jóvelmezőség fokozására.

— Az elmúlt években tapasztalt létszám-eláramlási tendenciát mérsékelni kell. Munkaerőgazdálkodásunkat a

létszámhiány mérséklése érdekében szervezetté kell tennünk. Fokozni kell erőfeszítéseinket a munkaerő szerzésére, képzésére és megtartására. Javítani kell műszakgazdálkodásunkat.

— Biztosítanunk kell, hogy a közvélemény a szénbányászat jövőjét realisan értékelje. Válgjon az tudatossá, hogy a Mecseki Szénbányákra a népgazdaságnak változatlanul nagy szüksége van, a mecseki szénbányászok jövője biztosított.

— Az értékesített termékek minőségét és választékát tovább kell javítani, növelni a kokszzén-kihozatal és a darabos szénfélések értékesítési arányát. Fokozottabb gondot kell fordítanunk a kitermelt szén minőségére.

— A terszerű és ütemes széntermelés feltételeinek biztosítására fokozni kell a geológiai kutatás hatékonyságát.

— Műszaki fejlesztési intézkedéseinket a termelőtevékenység fokozott ütemű növelésére kell összpontosítani.

— Beruházási lehetőségeinket a bányabiztonság fokozására és a műszaki-fejlesztést szolgáló gépek és berendezések vásárlására kell összpontosítani.

— A vállalati és üzemi vezetés szervezetét rendre és a változó feladatoknak megfelelően kell alakítani. A gazdasági építőmunkánkban az egyre növekvő feladatok a vezetők-től is nagyobb teljesítményeket kívánnak, nagyobb követelményeket támasztanak velük szemben.

— Erősíteni és fejleszteni kell a pártszervek gazdaságsszervező tevékenységét.

Egyértelmű feladat meghatározás, egységes végrehajtás

Mindezek érdekében fokozottabban szükséges:

— Az egységes és egyértelmű feladat meghatározása, egységes és egyértelmű végrehajtás, a végrehajtás megszervezése, rendszeres és folyamatos ellenőrzése.

— A felelősségérzet fokozása.

— A becsületesebb, a szorgalmasabb munkavégzés fontosságának kihangsúlyozása.

— A munka és technológiai fegyelem betartása.

— A példamutatás, a kommunista helytállás fokozottabb elterjesztése.

— A szocialista brigádmozgalom továbbfejlesztése.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Munkáskórusok találkoztak

Nemes feladara vállalkozott a Május 1. Művelődési Központ igazgatósága, amikor két munkáskórus hangversenyt szervezte meg. Szombaton este a Komló városi Pártbizottság nagytermében volt a Bartók Kórus és a Komló Munkáskórus találkozója. A Kórust és a zenekarom sok-sok rangos képviselőjének (Gastoldi, Dowland, O. Lassus, Mozart, Verdi, Viadana, Vaughan-Williams, Debussy, Seiber, Tilly-Weöres, Járdányi, Kodály, Erkel, Petrovics, Bárdos) munkáit tolmácsolták az igényes közönségnek.

Jól választott és összeállított műsoruk változatosságot kölcsönözött. Igazi élményt nyújtottak. Közreműködtek: Juhász Pál, a Pécsi Nemzeti Színház magánéneke, Adám Anna, Lipták Mária, Makkay Margit, Orbán László, a Bartók Kórus szólistái. Zongorán kísért Bódis Irma, Vazényi Sapszon Ferenc és Tóth Ferenc.

A Bartók Kórus igazolta híret, szereplése méltó volt a Szocialista Kultúráért Jelvény és Kiváló Együttműködés cím kitüntetéshez. Mások is szívesen látnánk az együtttest!

KULTURÁLIS

figyelő

Könyvekről

Sara Lidman: BANYA

Svédországot általában az „osztálybéke” országának mondják, ahol „nyugalom és szerveztség” jellemzi a munkaviszonyokat, ahol viszonylag magas az életszínvonal. Sara Lidman, svéd író — akit olvasóink az „En és a fiam” című dél-afrikai regénye nyomán ismerhettek meg — ezzel a szemlélettel száll vitába a bányászokról írott riportkötvében. Tudósításai az észak-svédországi ércbányák dolgozóit folytatott beszélgetéseit rögzíti, melyekből megismerkedhetünk a munkások mindennapi életével, gondjaival, köztük számos, a magyar olvasó előtt ismeretlen problémával (mint pl. a finn nemzetiségi kérdés) s nem utolsósorban azokkal az indítékokkal, melyek Skandinávia egyik legnagyobb munkásmozgalmához vezettek, a közel két hónapig tartó bányászsztrájkhoz, amikor több ezer ember összefogása révén sikerült jelentős béremelést és a munkakörülmények megjavítását kivívni. A könyv megkapereje abban rejlik, hogy az író nő különösebb magyarázat nélkül sorakoztatja elének az emberi portrékat, s szinte személytelenül, a háttérben meghúzóda puszta szó szóra bírja riportalanyait — s azok a maguk egyszerű nyelvén, őszinte szavakban mondják el mindazt, ami szerény életüket jellemzi, ami kifejezi érzelmeiket és vágyaikat. Így válik Sara Lidman könyve megrázó olvasmányá, emberi dokumentummá — eleven szociológiai tanulmánnyá.

Granzóti Pál: ITHON ÉLTEM

Az életről íróvá lett szerző e műtát összegez könyvében visszapillant az elmúlt küzdelmes évtizedek problémáira s lényegében arra keres választ, miért kötődött oly szoros szálakkal a hazai tájhoz, ahol pedig nem kevés csalódás és mellőzés érte. Megilletődött vállomlás az a mű a nem köznap értelemben vett hazaszeret mellett. Igen érdekes emlékeket elevenít fel az író a külföldre távozott kortárs írókkal — köztük Máriával, Zilahival — kapcsolatban is.

Hegedűs Géza: PALOTA A HEGYTETŐN

A páratlanul termékeny tollforgató egyik jellegzetes regényfolyamának, az Európa közepén című korrajz-sorozatának legújabb kötete ez a regény. Hősei — a nehéz időkben is helytálló haladó értelmiség alakjai szembekerülnek mindazokkal a problémákkal, melyek az 1956-t megelőző években próbára tették őket. Megrajzolja a válságos esztendő erkölcsi és politikai buktatóit. Jól érzékelteti a disszidációs lázban megnyilvánuló kalandorhajlam hazug ábrándképét.

Kubinyi Ferenc: HARMINCAN A CSÁSZAR ELLEN

Eddig fel nem tárt témakört, a szabadságharc bukását követő hazai felkelésnek történetét dolgozza fel a szerző ebben a regény művében. Hőse Noszlop György a disszidációs korszakban, akit annyira megragadott Kossuth Lajos, a turáni remete felhívása, hogy szinte fegyver és anyagi eszközök nélkül jelentős partizán-sereget szervezett és önfeláldozóan csapott le a népet leigázó császári hadakra. Mivel igéretesen kívül más segítséget nem kapott, tragikus bukás lett a sorsa, de helytállása ma is vonzó példája a forradalmi romantikának.

A vállalati pártbizottsági ülés napirendjén:

a párt Központi Bizottságának állásfoglalása és a határozatból adódó feladatok ismertetése

(Folytatás az 1. oldalról)

— Korszerű munka- és üzemszervezés megvalósítása.

— A jövedelmezőbb gazdálkodás fokozása.

— A nehéz fizikai bányamunka további csökkentése.

— A Központi Bizottság állásfoglalásából adódó, a bányászokat érintő lehetőségek körülmények felhasználása.

Válják az tudatossá, hogy gazdasági fejlődésünk intenzív szakaszban vagyunk és ez az extenzív gondolkodás mód helyett, egy intenzív gondolkodási módot is megkövetel.

A Központi Bizottság állásfoglalása kedvezően befolyásolja további előrehaladásunkat. E dokumentum megfelelően értékelte a bányászat, mint iparág problémáit és számos kedvező intézkedéseket tartalmaz, feladataink eredményes megoldása érdekében.

Nyomatékosan ki szeretnénk hangsúlyozni, hogy ezen határozatok nem jelenthetnek menlevelet a helyileg foganatosítandó intézkedések megtétele alól.

A vezetés minden szférájában, minden egyes üzemi kol-

lektívában csak becsületes, szorgalmas, odaadó, következetes és tudatos munkával tudjuk teljesíteni a velünk szemben támasztott követelményeket. A helyileg teendő intézkedéseket semmiféle párt és kormányhatározat nem pótolhatja.

Bányászaink zömében örömmel fogadták a párt Központi Bizottságának állásfoglalását és úgy véljük, további munkánkkal bizonyítjuk, hogy bányászársadalmunk méltó a bizalomra.

A Központi Bizottság állásfoglalását úgy kell tekintenünk mint egész dolgozó népünk további felemelkedésének programját.

Öva intünk attól, hogy csak úgy hirdessük és magyarázzuk az állásfoglalást, hogy melyik mondata kedvező, s esetleg melyik kedvezőtlen, illetőleg egyénileg szimpatikusabb, vagy kevésbé az. Nem kívánjuk egy párttagtól sem azt, hogy az érvelkedéseknek örüljön, de azt igen, hogy annak gazdasági, társadalmi és közgazdasági objektív törvényszerűségeit, szükségességét megértse, s e program szerint cselekedjen.

Intézkedések a munkások ügyében

Megnyugtató, hogy a határozat két olyan lényeges pontja is érint bennünket, amely bér-gazdálkodási rendszerünket és a bányászok jövedelmét befolyásolja. A bér és a nyereség különválasztása, valamint a bértömeg-gazdálkodásra való áttérés kedvező helyzetet idéz elő a szénbányászokban.

— A vállalati nyereség és a bérek alakulásának számunkra kedvezőbb rendszere viszont nem jelenti a felmentést. Továbbra is köt bennünket a gazdasági szabályozó és a tervszerűség — mondotta Pozsgay Károly műszaki igazgatóhelyettes. — A vállalati eredmény továbbra is követelmény, 1973-ban és az azt követő években is. Szeretnénk olyan reális terveket adni üzemeknek, amelyekből mindenki érezze feladatát. Az elfogadott programtól való eltérés csak rendkívüli esetben történhet.

A mennyiség és a minőség tartása

A bér-gazdálkodással kapcsolatos kérdéshez fűzött kiegészítést Bachman Mátyás gazda-

sági igazgatóhelyettes is. Rámutatott arra, hogy a mostani KB-határozat tulajdonképpen a szénbányászat részére további segítséget kíván nyújtani azért, hogy egyértelműen biztosítsa a szénbányászok dolgozó béremelkedését, a nyereségtől függetlenül. Ezzel a KB mintegy hosszú távon kívánja stabilizálni a szénbányászati piacot. De hozzá kell tenni: ez nem jelenti azt, hogy munka nélkül is megélünk. A követelmény változatlanul az, hogy a piac igényeit ki kell elégíteni mennyiségben és minőségben. A műszaki fejlesztésen keresztül biztosítani kell a termelékenység fokozottabb növelését. Mindenkinek a saját munkatervét kell elvégezni feladatát. Ezzel járulhatunk hozzá a népgazdasági terv egyértelmű és határozott teljesítéséhez.

Mind a feladatokat meghatározó pártbizottsági beszámoló, mind a hozzászólók mondanivalója a felelősségérzetet tanúsított. Erződött, hogy ismerik és magukénak vallják az állásfoglalást. Most már egyértelmű, következetes végrehajtáson a sor — hangsúlyozta összefoglalójában Bánki elvtárs.

Vizházy Imre

Termelési rekord Zobákon!

(Folytatás az 1. oldalról)

E két napon tehát nagyszerűen szerepeltek a szállítási dolgozók, közülük is kimagaslott a Bánfi László által patronált Paréj József vezetésével dolgozó „ezüstkoszorus” akna-szállító szoc. brigád!

November 21-én Zobák-bányüzem fennállása óta a legnagyobb termelési eredmény is megszületett. A tervezett 2500 tonna napi termelés helyett 3466 tonna szén termelték fejtecsin, ami 138,6 százalékos napi tervteljesítésnek felel meg! A termelés régi rekordja, a szept. 20-i 3028 tonna, ezzel alaposan megdőlt.

Külön elismerés illeti fejtsi kollektíváink nagyszerű helytállását.

A 604-es fejts
Kollár Dénes szoc. brg.
1070 tonnát,
a 601-es
Kosztolányi Péter szoc. brg.
750 tonnát,
a 603-as
Véner János szoc. brg.
730 tonnát,

Osztály-értekezlet

A Mecseki Szénbányák pártbizottságának propaganda és művelődési osztálya — dr. Csóka Magda vezetésével — munkaértekezletet tartott november 20-án. A felnevelő munkát a bányásziskola intézmények, a művelődési intézmények új szervezeti felépítéséről, és a szakszervezeti tömegpolitikai oktatásról Suhajda Tibor számolt be. A pártoktatási időközti tapasztalatait Harka János, az oktatási bizottság vezetője ismertette. A KISZ politikai oktatási helyzetét László László változta. A sikeresen lebonyolított Szibériai hetek rendezvényesorozatáról Monasztai Istvánné, vállalati MSZBT felelős adott értékelést.

Pécs-bányaiüzemi vágathajtók

Három éves tervteljesítés: Kaszler János vezette „Keller János” aranykoszorus feltáró szocialista brigád is átlépte az 1000 méteres határt, november 22-ig 1017,3 folyóméter vágatot hajtottak ki a 945 folyóméter tervükkel szemben. Összesített eredményük az egyéb vágathajtási teljesítményekkel együtt 110 százalék.

Simonovics Ferenc vegyeselővájó szocialista brigádja éves vágathajtási tervüket november 22-ig 185 méterrel szárnyalta túl. Foral Andor vezette, a vállalat kiváló brigádja címet viselő fejteselővájó szocialista brigádja, vágathajtási tervét november 22-ig bezáróan teljesítette: a 725 fm tervvel szemben 803,9 fm-t hajtottak ki.

Baskír és jereváni szovjet csoportok üzemünkben

Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából, jutalomként, számos szovjet turistacsoport fordult meg az elmúlt hetekben Magyarországon, így Pécsen is.

November 20-án a bajmáki területi pártbizottság titkárnak vezetésével a Baskír SZSZK-ból érkezett negyven fős csoport, köztük olajbányászok, kolhoztagok.

A vendégeket a Mecseki Szénbányák ühgyéji üzeme fogadta. Megtekintették a szénmasót, majd baráti találkozáson vettek részt. A találkozón meg-

Párt-vb István-aknán

Kibővített párt végrehajtó bizottsági ülésen tárgyalták meg az elmúlt hét szerdáján István-aknán a Pécs-Bányaiüzemben folyó pártoktatás idén ősszel beindult rendszerének eddigi tapasztalatait. Amint azt az ülés bizonyította: érdemes volt már most, egy hónappal az oktatás elindítása után napirendre tűzni e kérdést, mivel az alapszervezeti titkároktól kapott információk kivétel nélkül alkalmazhatók lesznek az oktatási év elkövetkezendő hónapjaiban. Valamennyi elismeríti az új és a hagyományos oktatási formák még hatékonyabbá tételét.

Baskír és jereváni szovjet csoportok üzemünkben

jelentek az üzem politikai, gazdasági vezetői, brigádok képviselői.

A Komarov Gimnázium diákjai kultúrmasorral kedveskedtek a vendégeknek.

November 22-én Zobák-bánya Kollár Dénes szocialista brigádja látta vendégül a Jerevánból érkezett, ugyancsak 40 fős szovjet csoportot, melynek vezetője az Örmény Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja volt. A vendégek nagyrészt értelmiségi párt- és szakszervezeti munkások voltak. A találkozón részt vett a Baranya megyei Pártbizottság propaganda és művelődési osztályának munkatársa Sinku Pál is. Zobák-bánya párt-szakszervezeti és KISZ-bizottságának titkára és gazdaságvezetője. A vendégeket Rocskár Bálint, az üzem pártbizottságának titkára köszöntötte.

A csoportokat Monasztai Istvánné, a vállalati MSZBT tagcsoport vezetője kísérte. A vendégek Zobák-bányán üzemlátogatást tettek. Gáll István főmunkás ismertette Zobák-bánya művelődési bányájának életét és munkáját, téjékoztatót adott a brigádok tevékenységéről. A rövid ismertetőt baráti találkozó követte.

Ötmillió forint

— Az újítás akkor is öröm, ha megvalósítását nem követi sem erkölcsi, sem anyagi elismerés.

Szép gondolat. Ezt vallja megének Nagy Béla tervezési osztályvezető, aki november 4-én vette át az „Aranykoszorus Újító” kitüntetést. Mikor is kezdődött?

— Ez nem ilyen egyszerű — mosolyog. — Az újítás nem úgy születik, hogy az ember elhatározza, no most újítok valamit. Bárki lehet újító, akinek ötletei vannak, de nagyon fontos, hogy a szakterületet kellőképpen ismerje. Nagyon régóta csinálom, már harmincegyéves vagyok.

Arról, hogy az újításokon kívül, szakterületen is kitűnően helytáll, tanúskodnak a kitüntetések, amiket vonakodva mutat: „Kiváló Dolgozó”, „Bányászati kiváló dolgozó”, „Építőipar kiváló dolgozója”, „Szolgálati érem” kormánykitüntetés.

— Nagyon örülök nekik, ez természetes — mondja, de még jobban annak, hogy osztályunk elnyerte az „Aranykoszorus brigád” címet.

Nagy Béla építésmérnök. Legutóbbi újítása, a — Szén-értékesítés és brikettgyártás racionalizálása — korántsem építészeti terület.

— Nem az én területem valóban. Ezért valódi újítás. Fog-

lalkozási ágban belül, nem túl zűs, ha azt mondom, kötelező foglalkozni új eljárások, munkamódszerek kidolgozásával. Az újítás lényege, hogy a vállalat legjobb minőségű, de egyben legmagasabb önköltségű szénre brikettezzük, hanem, amit abból lehet, azt közvetlenül, vagy osztályozás után értékesítsük. A brikettgyártáshoz pedig olyan szénre használjunk, amely alacsonyabb önköltségű, vagy brikettelés nélkül egyáltalán nem használható.

Az ötlet 1968-ban került megvalósításra. Azóta, ezzel az eljárással, évente 5 377 000 Ft-ot takarít meg a vállalat. S ez az újítónak, az anyagi, erkölcsi részen kívül — a legszébb elismerés.

Németh Sylvia

Kedvezményes tűzifa eladás

A Mecseki Szénbányák ponti faterépen, Komlón, kedvezményes tűzifavásárt tartanak. A fenyőhulladék mázsánkénti ára 5 forint.

Befizetés az üzem irodaépületében. A szállítás a befizetés után azonnal megtörténhet, munkanapokon reggel 6-tól, délután 2-ig.

Búcsú Győző Alajostól

Szomorú szívvel álltunk körül a családtagok, a kollegák és jóbarátok Győző Alajos ravatalát november 22-én.

A mindenki által „Lujzi” bácsinak ismert egyszerű ember munkássága a rövidnek tűnő 53 év ellenére igen gazdag volt. Tizenkét éves korában ismerkedett meg a bányával, mint tanuló. Végigjárta az akkori munkágyereknek, a bányászok meghatározott utat. A nehéz fizikai munkát becsülettel és igen nagy igyekezettel végezte, melynek elismeréseként 1947-ben Elmunkás kitüntetését kapott, 1950-től robbantómesteri és felvigyázói beosztással bízt meg István-akna vezetősége. Ebben a munkakörben tevékenykedett 1967-ben történt nyugdíjazásáig.

A mindennapi bányamunka mellett — az 1944-es kommunista — mindig készen állt a pártmegbízások végrehajtására. Készen állt az ellenforradalom leverésére, az MSZMP helyi szervezetének megalakítására, s a tiszti karhatalom megszüntetéséig fegyverrel védte az eszmét, melyért egész életét szentelte. 1957 tavasztól mint munkásor védte a szocialista vívmányainkat szívének utolsó dobánáig.

A lelkiismeretes munkájáért mindenkor tisztelték és megbecsülték, melyekről mindig a maga egyszerű szerszénegével emlékezett.

Győző Alajos elvtársat a nemzetközi munkás gyászinduló hangja kísérték utolsó útjára, sirját elborították a kegyelet és hálal virágai. Emléket megőriz minden ember, aki tisztelte és szeretete.

Fejtésben

November 24-ig:

PECS-BANYAUZEM

I. kategória: Moltán Zoltán tervezett 6,07 tonna/műszakkal szemben 5 tonna/műszakkal teljesített, így teljesítménye 82,3 százalék. Reinhardt Sándorék a tervezett 5 tonna/műszakkal szemben 5,5 tonna/műszakkal ért el, teljesítményük 110 százalék.

II. kategória: Zákány Pálék a tervezett 7,8 tonna/műszakkal szemben 8,5 tonna/műszakkal ért el, ez 108,3 százalék. Ortlieb Károlyék a tervezett 6,13 tonna/műszakkal szemben 7,3 tonna/műszakkal ért el, ez 118,9 százalékos teljesítmény.

VASASBANYA

I. kategória: Ormos Istvánék a tervezett 4,8 tonna/műszakkal szemben 5,19 tonna/műszakkal ért el, ez 108,1 százalék.

II. kategória: Gyuricza Pálék a tervezett 7,03 tonna/műszakkal szemben 8,54 tonna/műszakkal ért el, ez 121,4 százalékos teljesítmény.

BETA-BANYA

I. kategória: Batári Árpádék a tervezett 5,6 tonna/műszakkal szemben 6,15 tonna/műszakkal teljesítették, ez 110 százalék. Baranyi Andrásék a tervezett 4,2 tonna/műszakkal szemben 4,7 tonna/műszakkal teljesítették, ez 112,1 százalék.

II. kategória: Papp Lajosék a tervezett 5,1 tonna/műszakkal helyett 5,5 tonna/műszakkal ért el, ez 108 százalékos teljesítmény.

KOSSUTH-BANYA

I. kategória: Nagy Dezsőék a tervezett 9 tonna/műszakkal helyett 8,64 tonna/műszakkal ért el, ez 96 százalékos teljesítménynek felel meg. Balogh Istvánék a tervezett 8,7 tonna/műszakkal helyett 8,17 tonna/műszakkal ért el, ez 102,1 százalékos teljesítmény.

II. kategória: Császár Sándorék a tervezett 7 tonna/műszakkal szemben 6,65 tonna/műszakkal ért el, ez 95 százalékos teljesítmény.

ZOBÁK-BANYA

I. kategória: Kollár Dénesék a tervezett 6 tonna/műszakkal szemben 7,4 tonna/műszakkal ért el, ez 122,8 százalékos teljesítmény.

II. kategória: Véner Jánosék a tervezett 6 tonna/műszakkal helyett 9,8 tonna/műszakkal teljesítették, ez 164,2 százalékos teljesítménynek felel meg. Kosztolányi Péterék a terven kapott 6,5 tonna/műszakkal helyett 6,2 tonna/műszakkal ért el, ez 115 százalékos teljesítmény.

III. kategória: Bogrnár Sándorék a tervezett 5,38 tonna/műszakkal helyett 6,53 tonna/műszakkal ért el, ez 121,3 százalékos teljesítmény. Nagy Mihályék a tervezett 6,66 tonna/műszakkal helyett 7,94 tonna/műszakkal ért el, ez 119,2 százalékos teljesítmény.

ESZAKI BANYAUZEM

III. kategória: Jauch Jakabék a tervezett 3,6 tonna/műszakkal szemben 3,63 tonna/műszakkal teljesítették, ez 100,8 százalékos teljesítménynek felel meg. Kling Istvánék a tervezett 3,75 tonna/műszakkal szemben 4,02 tonna/műszakkal ért el, ez 107,2 százalékos teljesítmény. Kakas Jánosék a tervezett 3,33 tonna/műszakkal szemben 3,45 tonna/műszakkal ért el, ez 103,6 százalékos teljesítmény. Buda Mihályék nem volt teljesítők.

Kosztolányiék Zobákról

A 601-es Kosztolányi Péter vezette fejtési szocialista brigád az első félévben szinte megdöbbentően gyorsan fejlődött: egymás után nyerte meg a fejtések közötti negyedéves munkaversenyeket. Szépen szerepeltek az évi több hónapjában is, melynek eredményeként az územnél november 20-án elsőnek sikerült befejezniük éves normatervüket.

Ületük közé sorolhatnám továbbá: a feleségek bányalátogatásának megszervezését is. Említésre méltó: a legutóbbi munkahelyüket azért engedték át egy másik csapatnak, hogy annak létszámát ne keljen megbontani.

A csapat Zobák-bánya egyik legrégebbi brigádjai közé tartozik. Munkahelyük Thyiesentámas biztosítású omlasztós fejtés.

— 1963. október 18-án nyomtuk legelőször a szénbe a részlegépet — mondotta a brigádvezető. Létszámunk azóta alig változott. Ma is 90 száza-lékban ugyanazok az emberek dolgoznak együtt, akik kezdték. Az idő pedig egyetlenegy társunk sem számlált el.

Pedig sok megpróbáltatáson kellett végigmenniük az évek során. Az egyik legnehezebb időszak az 1965-és év volt. Akkor a 10-es letepen dolgoztak. Háttuk mögött állandóan égett, füstölt az omladék. Ugy, hogy fel is kellett adniuk a munkahelyüket. Hat hétig jártak István-aknára dolgozni, ahol az üzemvezetés szintén elismeréssel szót munkájukról. Mikor újból visszakerültek Zobákra a tűz után mintegy másfél-két évig a víz okozta nehézségekkel kellett megküzdeniük. Mégis ezeket az éveket már a szerencsésebbek közé sorolják.

Földes György szakvezető válltizenkét éve dolgozik Zobákban, többszörös kiváló dolgozó és tulajdonosa a Munka Erdemrend arany fokozatának. Az idei évükről mondja: „Igaz, hogy ebben az évben is, mintegy négy hónapon keresztül el-

áztunk, mindamelllett normális körülmények között dolgoztunk, mert: aránylag rövid időn belül meg lehetett közelíteni a fejtésünket, s az anyag leadások miatt sem voltak félórás, óras műszakieséseink”.

— Az időn is jól együtt van a csapat, megtérjük egymást — jegyzi meg Péter Mihály. — Szépen részeseitünk jutalmakban is, láttuk, hogy munkánk-nak van értelme.

Körmendi József, Wekler János és Szekeres Sándor bizakodó hangon meséltek: „Remeljük, sikerül megnyernünk a Zákány Pál által indított munkaversenyt is.

A brigádvezető beszélgetésünk közben mondott néhány szót embereiről: „Itt van például Wekler. Huszonkét éve dolgozik a bányában. Mindent tud, amit egy jó vájárnak tudni kell, fő erénye a precizitás. Kétszeres kiváló dolgozó. Ugyanaz, el lehet mondani Deák Péteréről is, aki főleg humorról, jókedvéről nevezetes. Körmendi József, nem várja meg a népest, gyalog megy be, hogy még munkakezdés előtt összegyűjtse magának a szükséges anyagokat. Ő is kiváló dolgozó.”

Kosztolányi Péter a Munka Erdemrend ezüst fokozatának, a Kiváló Vájár miniszteri kitüntetésnek a birtokosa. Ötszörös kiváló dolgozó. Éves munkáját így jellemezte: „Igaz, hogy éves tervünket november 20-án befejeztük, mégis azt mondom: több is van a csapatban!”

Remenyik Ernő

Elmondja:

Jauch Jakab

Nem gondoltam én sohasem arra, hogy itt fogok kikötni, hogy valamikor is föld alatti dolgozó leszek belőlem. Nem is gondolhattam rá, hiszen még suttó kölyök koromban ismertem meg ezt a területet, amikor még az embernek nincs kialakult életfelfajlása, még nem tud mit kezdeni magával. Szüleim részeseiratoként járták a vidéket, a család mindig követte, mi gyerekek besegítettünk nekik. Nem sokat tudunk csinálni ugyan, de ahhoz, hogy télen meglegyen a betevő falat, minden dolgozó kére szükség volt. Így kerültünk egyik nyáron Szászvárra, s dolgoztunk a földélen látó-szög vakulásig. Persze nekünk gyerekeknek mindig volt annyi időnk, hogy szétérezzünk a környéken, megdézsmáljunk a gyümölcsösöket, megismerkedjünk az emberekkel. Így kerültem kapcsolatba a bányászokkal a furcsa és érdekes emberekkel, akik lent dolgoznak a föld alatt. Mit csinálhatnak ott, milyen munka lehet az? Lehet, hogy ez a kérdés nem hagyott nyugodni, lehet, hogy ez érlelte meg bennem az elhatározást, lehet, hogy a kíváncsiság hajtott arra a tetterre, hogy végül én is jelentkeztem.

Azt hiszem, nem is igen fontos e rre hirtelen választ adni. 1948 óta a Szászvári Bányauzemnél dolgozom, s azóta még sohasem gondolkodtam el ezen: vajon jól választottam-e. Attól a pillanattól kezdve, hogy először leszálltam, s botorkálni kezdtem a sötétségben, megismerkedtem a munkával és az emberekkel, nem is fordult meg a fejemben hogy más munka is van a világon, mást is lehetne csinálni. En ez szeretem, nekem ez jó, a jövőben sem fogok rajta változtatni.

Tizenkét évvel ezelőtt elhatároztuk, hogy alakítsunk egy brigádot. Össze is verbuválódunk, csupa fiatal, lelkes ifjú. Az első gyűlésen engem választottak meg vezetőjünknek, azóta együtt vagyunk, közösen vállaljuk a jót is meg a rosszat is. Mert voltak kemény évek, amikor nem ment úgy, ahogy szeretjük volna. Voltak viták is, de érzem, ez mindenütt így van, nem mindig sikerül megteremteni a szoros egységet. Még egy dolgot el kell mondanom a brigádról. Mi nemcsak szocialista brigád vagyunk, hanem ifjúságiak is, mivelhogy a KISZ patronálása alatt állunk. Amikor Králl Zoli ajánlotta ezt, először nem értettük, miért van erre szükség, mit tud nekünk segíteni az ifjúsági szövetség. Há sokat! Gazdasági munkában nem annyira, mert hiszen az a feltelesséink dolga, de azért ebben is előfordult olyan probléma, amelyet végül is a kiszesek oldottak meg. Nekünk a hármast jelszót kell megvalósítani, s bizony a másik két jelszó teljesítésénél nagy szükségünk van rájuk. Nem panaszkodhatom: eddig minden esetben megtették azt, amit kértünk tőlük. Legutóbb például a kiszesek közvetítésével vettük fel a kapcsolatot az egyházasközpári öregek otthonával. Már minden brigádotag készült a kirácvárosra, amikor majd átadjuk az otthon lakóinak szerény ajándékunkat.

Mit mondhatok még magamról? Meg van mindenem, amit egy ember a jelen körülmények között elérhet. Van egy szőcs csépe is, ami a jelen körülmények között elérhető. Van egy szőcs csépe is, ami a jelen körülmények között elérhető. Van egy szőcs csépe is, ami a jelen körülmények között elérhető. Van egy szőcs csépe is, ami a jelen körülmények között elérhető. Van egy szőcs csépe is, ami a jelen körülmények között elérhető.

Békéssy Gábor

Reinhardték váltószáma

Az eset, mintegy hónapja történt István-aknán. Reinhardt Sándor csapatvezető még a szokásosnál is gyorsabban végzett a műszak utáni fürdéssel, s azzal sem törődve, hogy szemhéja alatt, ott maradt a foglalkozásáról árukloló vékony, fekete szénporcsík. Sietett, mert istentelenül bosszantotta valami. Valami? Az, hogy számtalan teendője közben, előző nap elfelejtette elolvasni az aznap megjelent Mecseki Bányászt, pedig abban nem kisebb szentségörös éktelenkedett mint a neve után, a csapat teljesítményét jelentő, a felszázat is alig meghaladó szám. Nos, ha ő nem is, volt aki elolvasta, és alkalom adtan meg is kérdezte tőle: „Te Sándor, mi az örüstenek izzadunk mi itt, mikor az újság azt írja, hogy csak ötven százalékon állunk?”

A csapatvezetőben egyszerűen még csak úgratnaks vett, ám hogy többen is bőlgattak: megfogant benne. „No, csak egyszer érjek föl!” Hát ezért sietett ő oly lélekszakadva a fürdéssel, majd lépteit szaporítva a körletvezető irodá felé. A felolvasóban már alig-alig tudott parancsolni lábainak, hogy futásnak eredjenek. Utóközből talákozott még néhány jól értesülttel, akik a világrért sem mulasztották volna el a ziccert: „no, itt jön az ötven százalékos brigádvezető!”

— Pista bácsi, hát mi csak ötven százalékot értünk? — szögezte a kérdést ajtó nyitása után a körletvezető mellének, még mielőtt az jó szerencsét köszönhetett volna.

A félreértés azóta már tisztázódott, az eset azonban még mindig nagyon élénken él benne is és a csapat tagjaiban is.

Az eset, mintegy hónapja történt István-aknán. Reinhardt Sándor csapatvezető még a szokásosnál is gyorsabban végzett a műszak utáni fürdéssel, s azzal sem törődve, hogy szemhéja alatt, ott maradt a foglalkozásáról árukloló vékony, fekete szénporcsík. Sietett, mert istentelenül bosszantotta valami. Valami? Az, hogy számtalan teendője közben, előző nap elfelejtette elolvasni az aznap megjelent Mecseki Bányászt, pedig abban nem kisebb szentségörös éktelenkedett mint a neve után, a csapat teljesítményét jelentő, a felszázat is alig meghaladó szám. Nos, ha ő nem is, volt aki elolvasta, és alkalom adtan meg is kérdezte tőle: „Te Sándor, mi az örüstenek izzadunk mi itt, mikor az újság azt írja, hogy csak ötven százalékon állunk?”

5590 tonna szénnel szemben 5849 tonnát termelt.

Reinhardt Sándor mellett, a beteg Mészáros János helyett Lestyán István, valamint az állandó éjszakás Ferencz Gyula irányítja a szakokat. De, ott állnak mellettük a többi vájár is, hogy csak néhány jobb teljesítményt említsünk: november 20-án Faubl Károly vezette a mezőnyt 182 százalé-

kos egyéni teljesítménnyel, őt követve Tasi József 172 százalékkal, és mindössze egyetlen százalékkal lemaradva a másodiktól Baumann György.

A csapatvezetőre a fejtés ajánlatalunk rá, éppen a csillag „megrendeléséből” jött vissza. Ugyanis e napon voltak először teljes létszámmal telepítve, s a szállítók erre nem voltak felkészülve.

Szervezés lent

Tavaly, egy brigádvezetőik tanácskozásán panaszolta az egyik résztvevő: a gépek kezelésére ugyan megtanítanak bennünket, ám koránt sem adnak ilyen segítséget az emberfelekkel való bánásmód területén. Nos, Reinhardt Sándorba szorult valami ebből is. Mert nemcsak a termelők és a szállítók között kell állandó kooperációnak lenni, de nagy szükség van az egymás mellett munkapadokon dolgozók között is.

Előző nap történt, hogy feladás előtt a csapatvezető figyelmeztetett mindenkit: először a fejtés alsó részén lévőket kell fával ellátni, így míg a felsők kapják a fát, lenn addig megindulhat a termelés. Vagyis így gyorsabb és folyamatosabb lesz a munka. Egerszercsak elkezdtek alul kiállítani: Hol a fa?

A kiáltás elhangzott egyszer, kétszer, majd sokkal erősebben harmadszor is, S aki már

dolgozott bányában nagyon is tudja, hogy mit jelent az. A fa ekkor sem ment. Ekkor indult el a csapatvezető, hogy megnézze, mi a kiáltós oka. Nos, az egyik közbülső ember: változatlanul magának a vékonyabb fákak az alatta lévő pedig rongálhatták hangsúlyait. Nos, a brigádvezető nem dicsérte meg a fáválogatásért.

Az idő, mármint a perc és óra ott lent nagyon drága kincs, itt a perceket is kilóknak, és órákat tonnákkal mérnek. Kiteremt szén-műszakkal és tonnákkal. Ezért is volt olyan komoly az a rövid beszélgetés, ami lenn a szállítószalag mellett hangzott el.

Körletvezető: Meglesz a mai fejadog Sándor?

Csapatvezető: Ki sem szállunk a 300. csilléig Pista bácsi.

Műszak végén, pontosan szállt ki a csapat.

Kapu László

Demokrácia

Pontosabban az üzemi demokráciáról szeretnék ismét néhány dolgot elmondani, azok megkérdezni. Számolom értekezleten és tanácskozáson hangzott el: a dolgozók nem élnek jogokkal, nem szólnak hozzá a kérdésekhez, e hallgatóság nagyon passzív! Pedig — és ekkor elkezdtek sorolni mindazon lehetőségeket, ahol a dolgozó alkalmazhatná észrevételét, véleményét, kifogását, vagy épp csak a tapasztalatát. Igaz, vállalatunknál is megvan ez a formák: termelési tanácskozások, szocialista brigádtérkeztetlek, körlettanácskozások. Akkor még is hol a hiba?

Az is igaz, hogy legtöbb helyen az üzem vezetői a műszakiak mellett természetesen, műszaki tanácskozásokra meghívják a szocialista brigádok vezetőit, csak hogy a vezetők már koránt sem látják oly celszerűnek, hogy ugyancsak részt vegyenek egy-egy brigádterkeztelen, holott évek gyakorlat bizonyítja, hogy ezek feltehető a termelési tanácskozásokhoz. Vajon a brigádvezetők beszélgetésekről miért maradnak távol a vezetők?

A párt, a kormány és a SZOT által a szocialista brigádmunka mellett a további fejlesztése és szocialista munkaverseny fejlődése érdekében hozott határozatot — mint azt Fulmer József, vállalatunk főmérnöke a szombatban tartott szb-ülésen elmondta — vállalatunknál nem tudjuk megvalósítani. Miért nem? Mert még a mai napon is vannak olyan üzemek, ahol nem tartották fontosnak, hogy elkészítsék az üzem munkaversenyszabályzatot. Szabályzat nélkül, annak jóváhagyása nélkül, a dolgozókkal történt ismertetése nélkül pedig nem lehet érte felelősségre vonni senkit. Nem lehet — mert tisztelő a kivételnek — nincs is, aki szómon kérje. Ugyanis, amig aszifusszi erő kell ahhoz, hogy a vállalat munkaverseny bizottságát összehívják, addig még kilátatlanabbnak tűnik az üzemi versenyzottság működtetése.

A demokrácia, így az üzemi demokrácia is, nemcsak lehetőségeket kínál, de a kötelességek végrehajtását is megkövetli. Az üzemi demokrácia mindenkire, és mindenre vonatkozik, és a feladatok végrehajtására is, a

Együtt

Szergejnek rövid, vöröseszöke haja, keszeszínű kis bajszkaja, szeplős arca volt. Szergej nem tudott magyarul, anyanyelvén kívül semmilyen más nyelven, így aztán oroszul magarázta nekem, hogy ő hol dolgozik, mit csinál. István-aknán látogattuk a külszíni létesítményeket, amiből ő tolmács híján nem sokat értett, bányauzemben nemigen járt, tősgyökeres gyári munkás lévén. En is csak egy-egy szót kaptam el, gyér orosztudással valahogy kibogoztam: mit is mesél olyan buzgón.

De a többiek is így voltak ezzel. A tolmács csak szűk körrel tudott foglalkozni, a többiek kézzel-lábbal mutogatva értették meg magukat. Előzőleg focimeccset játszottak, barátságos, nagy izgalommal. Igaz, hogy vereséggel hagyták el a pályát, őket ez mit sem zavarta, hisz nem is ez volt a lényeg, ez csak apropó volt a találkozóra, az ismerkedésre.

Aztán azt a képet sem tudom elfelejteni, amelyet a cseretűi emléktúrán láttam. Szovjet és magyar katonák egy csapatban indultak. Hosszú volt a táv, az utolsó métereken a magyar katona nagyon lemaradt. Már alig húzta magát. Verseny volt, mindenki nyerni akart. Az orosz katona hátrafordult, meglátta lemaradt társát. Visszament, felnyalabolta és becipelte a célba. Igaz, a csapatok nem ért el helyezést, ezt az önzetlen segítséget viszont mindenki díjazta. Sportban az ilyenek fair play érmet kapnak. A cselekedetben azonban több volt, mint egyszerű sportbaráti segítség. Talán nevezhetünk szimbólumnak is. Hogy egymást segítve, együtt lehet csak eljutni a célba.

Vajon hányszor került sor baráti találkozókra, sport- és kulturális rendezvényekre a kiszesek és a szovjet fiatalok között. Nemigen tartja senki ezt számon. Nem is ez a fontos. A lényeg az, hogy előve, eleven a kapcsolat, hogy erősödjön a baráti szálak. Nem tudnak egymással beszélni? Sebaj. A baráti együttműködésnek talán elegendhető kelléke a nyelvi egyezés. A barátságban az érdelem világában kell megjelenie. A legutóbbi találkozó például a pécsbányai fiatalok meg arra is gondoltak, hogy az ebéd oroszos hidegtál legyen. Jól esett ez nekik? Szerények voltak, nem mondták. De látszott rajtuk. Nehezen ment a búcsúzás.

Szombaton, december 2-án megint együtt lesz a két szocialista ország fiatalága. Magyar és szovjet katonák, kiszesek, rendőrök, munkások köztösek járják végig a „Felszabadulási emléktúrát”, hogy megismerkedjenek a történelemmel. Elmennek azokra a helyekre, ahol a második világháború alatt véres harcok dúltak, s amely harc árán teremődött meg itt Baranya megyében, de az egész országban a szabad, boldog élet. Meghallgatják Szkrípaj zredstet, aki részt vett ezekben a harcokban, s élményeiről fog beszámolni. Megkoszorúzzák a hősök emlékműveit, leróják kegyeletüket a névtelen harcosok előtt. Együtt ünneplik a Szovjetunió fennállásának 50. éves jubileumát és Baranya megye felszabadulásának 28. éves évfordulóját. A két ünnepséget nem is lehet kettéválasztani. Ezt akarja például a „Felszabadítóink útján” emléktúra.

Békessy Gábor

Utasítás

A nehézipari miniszter 37/1972. (NIM. E. 36.) NIM. számú utasítása az ifjúságról szóló 1971. évi IV. törvény végrehajtásáról.

Az ifjúságról szóló 1971. évi IV. törvény (a továbbiakban: Törvény) végrehajtása tárgyában kiadott 1043/1971. (X. 2.) Korm. számú határozat 25. pontjában kapott felhatalmazás alapján a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség (a továbbiakban: KISZ) Központi Bizottságával, az Országos Ifjúságpolitikai és

Oktatási Tanácsal, a Bányai Dolgozók Szakszervezete, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete, valamint a Vas-, Fém- és Villamosenergiapari Dolgozók Szakszervezete elnökségével egyetértésben az alábbiakat rendeltem: I. fejezet

Általános rendelkezések
1. §.
Az utasítás célja elősegíteni a 2. §-ban meghatározott szervezeteknél az ifjúság jogszabályokban biztosított alapvető kötelezettségeinek és jogainak érvényre juttatását.

2. §.
Az utasítás hatálya kiterjed a Nehézipari Minisztériumra (a továbbiakban: mi-

nisztérium) és a felügyelet alá tartozó trósztrákra, vállalatokra, intézetekre és intézményekre (a továbbiakban együtt: vállalat).

3. §.
Az utasítás alkalmazása szempontjából fiatalnak kell tekinteni

— a 30. életévüket be nem töltött dolgozókat,
— életkoruktól függetlenül azokat, akiknek az első munkabábelépésüktől számított öt év még nem múlt el,
— a minisztérium felügyelete alatt álló oktatási intézmények tanulóit,
— a minisztérium felügyelete alatt álló vállalatoknál (tanbányáknál) szakmunkás

tanulói gyakorlati képzésben résztvevőket.

(A továbbiakban az utasítás foglalkozik az ifjúság neveléséről és oktatásáról, részvételéről a vállalati munkában a termelési feladatok végrehajtásában és irányításában, szociális helyzetéről, művelődéséről és sportolásáról, a Törvény, illetve kormányhatározat végrehajtásának ellenőrzéséről, az ifjúság társadalmi szervezetének jogairól.)
Dr. Székér Gyula nehézipari miniszter által aláírt Utasítás teljes szövege megtalálható a Nehézipari Értesítő november 11-én megjelent 36. számában.

Patronálás

November 17-én a KISZ a szakszervezeti bizottsággal közösen a pécsi üzemek üzemvezetőivel, szb-titkáiraival, az I. kerületi iskolaigazgatókkal és óvodavezetőkkel együtt értekezleten vett részt a nevelési intézmények és az üzemek közötti kapcsolatok koordinálása együttműködésük szervezeti, tartalmi feladatainak egységesítése céljából. A résztvevők egyetértéssel, önművel fogadták az értekezletet, amely a szervezeti, tartalmi kapcsolatok erősítését célozta.

Az értekezlet fontosságát bizonyítja, hogy az üzemek közül az Újhegyi Üzem a fehérhegyi és a szabocsfalusi, az Építési Üzem a meszesi, a Pécs-Bányaüzem a Szabolcs-telepi, Pécs-Bánya-telepi és az István-aknái, a Vas- és a Gépkecskői Üzem a Vasas II-i, míg a Gépkecskői Üzem a Vasas I-i általános iskolával kíván kialakítani gyümölcsöző kapcsolatot.

Az óvodák közül Pécs-Bányaüzem a pécsbányai és a szabocsfalusi, az Újhegyi Üzem a fehérhegyi, az Építési Üzem a meszesi, a Gépkecskői Üzem a borbáltelepi, a Villamos Üzem a Fekete Gyémánt téri, míg az igazgatóság az Alkotmány úti óvodát patronálja.

A felsorolt óvodákon kívül a saját üzemi óvodák patronálását végezzük. A fenti felsorolás a pécsi üzemek patronálási területeit és tevékenységét mutatja.

Természetesen ezek a kapcsolatok az eddig kialakult eredményes brigád-iskola- és óvodakapcsolatokat, ha nem is egyeznek a fenti kijelölésekkel, sem felbontani, sem akadályozni nem kívánja az üzemek képviselői, az itt született megegyezés szerint november 21-én már jelen voltak a nevelési intézmények nevelési értekezletén.

A szakasz pk.

Szerény, mégis határozott fellépésű fiatalember. Mozdulatlan nagyon is meglátszik a határoztságnál eltöltött huszoneg hónap katona-vasalás. Egy hónapja a Kossuth-bányai ifjú gárda szakasz parancsnoka. Huszoneg éves, vagyis minden évére jut egy-egy ember a szakaszból. Mit jelent parancsnoknak lenni? — kérdeztem tőle.

— Először is felelősséget. Felelősséget mások iránt és felelősséget magammal szemben. E kettő együttes alkalmazása nélkül aligha sikerülne valamit is elérni. Már csak azért is, mivel a szakasz tagjai közel egyszáz fővel.

— Vagyis megfiatalodott a szakasz.

— Igen, fiatalodtunk. És talán ezért is szeretnénk minél előbb bizonyítani. Előző két évben a kiváló szakasz cím birtokosai voltunk, idén ez nem sikerült. Ismertek előttünk az okok, hát azokat szeretnénk a jövőben elkerülni.

Mészáros Zoltán, a dél-bányai Nagycsányban született, onnan került 1961-ben Komlóra vődjártnak. Az első munkahelye, mint ahogy le- szerelés után is Kossuth-bá-

nya. Csupán annyi változással, hogy az előválogató átkerült a feltároló körlethez.

Három éve szerelt le, majd 1970-ben megnősült, azóta van egy aranyos, másfél éves kislánya. A következő évben lépett be az ifjú gárdisták közé.

— Mi volt az indító ok, hogy ifjú gárdista lettél?

— Vidékről származtam, al-berletben lakom, így önként adódik: társaságra volt szükségem. Mint katona, tisztában voltam az ifjú gárda feladataival. Foglalkozásai, mármint politikai és — mondom így? — katonai foglalkozásai is le tudtak kötni. Most, hogy fiatalra került nálunk a sor, rám esett a választás. Mi tagadás, kapaszodom kell!

— Milyen kapcsolatokat vannak?

— Mindenekelőtt a komlói rendőrökkel, hisz nem múlhat el egyetlen rendezvény sem, hogy ne kimenek fel bennünk, mint rendező és rendfenntartó csoportot. De kapcsolatot tartunk a pécsi katonai alakulatokkal is. Például lakatanyag- kiegészítésként.

— Hallottak valamit a negyvenes évek ifjú „R” gárdistáiról?

— Nem, de minden bizonyítást nagyon sokan vannak még itt közülük Komlóban, szeretnénk velük találkozni!

Sikerüljön. Talán néhányan közülük olvassák ezt az anyagot.

K. L.

Zalka Máté KISZ-alapszervezet

da? — talokadott egyszerre mindenkiben fel a kérdőjel. Csakis azok, akik ott laktak! — születtek meg a megfellebbezhetetlen döntés. Így történt, hogy a hajdani külszíni alapszervezet húsz tagja november 9-én zászolt bontott. Új KISZ-alapszervezet született a régi falak között. A zászlóra pedig Zalka Máté neve került. S bár az alakuló taggyűlésen még csak huszonöt voltak, még egy hónap sem telt el, máris asztal van a harmincadik könyv, hogy beleírják az alapszervezet nevét. Pedig a honvisszatagolás koránt sem ment ilyen könnyen, mivel az alapszervezet megjelenésével, az addig csak vegetáló ifjúsági klub tagjai jogait csorbították vélték felfedezni.

Ma már más a helyzet, már csak néhány klubtag tüntet alapszervezeten kivültségével. Mi e gyors siker titka? — kérdeztem Höhner Györgyöt, az új alapszervezet titkárát.

— Számoltunk az esetleges ellenállással, épp ezért úgy alakítottuk ki a vezetőség ajánlásti listáját, hogy képviselve legyen benne minden területi. Igaz, hogy jómagam, helyettesem Perneké Laci és szervező titkárunk Glock Józsa István-aknán dolgozunk, ám az agitációs és propaganda feladatok

Mántai Feri már a MAV-nál, míg gazdasági felelősünk, Sipos Jull a Porcelángyárnál dolgoznak.

— S nagy segítség még számunkra, hogy az alapító tagok között olyan lányok akadnak, mint Hajos Zsuzsa tanárnő, vagy a két lány ifjú gárdista Vati Ili a Kesztyűgyárból és Gläckner Mari a vendéglátó vállalatból. De vannak tagok még a postától, a Sopiana Gépgyártól és a Leówey Gimnáziumból is.

ELELET ES TARTALMAT

Az alapszervezet tagjainak névsorát olvasva, mintha egy húsz év előtti névsort olvasnánk, csak a keresztnevek nem stimmelnek. Mert a vezetőknevek: Glock, Höhner, Wägner, Szandtner és a többiek bizony sok emléket idéznek. Hogy is állnak helyt e vezetőknevek mai utódai?

— Hatan vagyunk ifjú gárdisták. Közöttünk két lány is van. Az első, amit most meg szeretnénk valósítani, az ifjúsági klub helyiségeinek a kialakítása. Ha ez megvalósul, akkor lesz egy előadó szoba, az tv-szoba, egy iátékterem és egy iroda. Amint ez megvalósul, hozzákezdünk a program összeállításához. Persze addig

sem tétlenkedünk — mondja a titkár.

— Rendszeresen folynak a TIT-előadások, és most szombaton lesz az első nagy rendezvényünk a Katalin-bán. Még ez évben két zenés klubdelután szeretnénk rendezni. A klub különben hetente háromszor van nyitva: kedden, csütörtökön és szombaton 5-10-ig — mondja a titkárhelyettes, aki egyben a klub vezetője is.

Ott-jártamkor a klub bizony nem a legbiztosabb képét mutatta: rossz volt a rádió, használhatatlan a magnó és nagyon hiányos volt a többi tárgyszerűség is. Csupán a tévé működött, alig-alig kötte le figyelmet. Kicsit gazdátlanok tűnt az egész. Minthogy gazda nélküliséget mutatott maga az egész művelődési ház is. Épp ideje volt, hogy a fiatalok betették lábukat az épületbe, mert ugyancsak ebek harmincadjára kerülő képet nyújtotta az épület. A régi, gazdag klubéletnek már csak az emléke maradt meg. Egyelőre még oly ember sem akad, aki a heti filmműsort előre lerendezze, a több mint félvezéradós Kodály Zoltán férfi bányászokorus megmaradt töredéke pedig épp azon vitakozott a bülbében, hogy most vagy egy héttel később mondja ki feloszlását.

Egy régi KISZ-alapszervezet im újízületett. Vajon nem követhető a többi is? Talán akad még olyan ember, akire rátartozik!

Kapu László

KISZ HÍRADÓ

TESTOLETI ÖLESEK

A KISZ-bizottság november 9-én kibővített ülést tartott, a KISZ-titkárok bevonásával. Napirenden szerepelt az 1972. évi tagösszeírás, és tagkönyvnyerés, a vállalati KISZ-bizottság és a KISZ-szervezetek területi testvérkapcsolatai valamint az 1972/73 évi KISZ politikai oktatás beindításának tapasztalatairól szóló tájékoztató ismertetése.

A november 14-én megtartott KISZ VB-ülés napirendjén szerepelt a vállalati KISZ-bizottság káderhelyezete, különös tekintettel a jövő évi választások előkészítése jegyében, az 1972. évi III. negyedévi tagdíjmuksajza, és a Mecseki Bányászok lap ifjúságpolitikai munkájának értékelése.

November 17-én gazdasági vezetői értekezletre került sor, ahol a közvetlen irányítás alá tartozó KISZ-szervezetek gazdasági vezetői vettek részt. A értekezlet témája az 1972. évi KISZ tagkönyvnyerési feladatok, valamint a gazdasági ellenőrzések tapasztalatai, időszerű gazdasági kérdések, és az 1973. évi költségvetés előkészítése volt.

ÚJ ALAPSZERVEZETEK

November 9-én és 20-án Pécs-Bányaüzem KISZ Bizottságához tartozó két új területi alapszervezet alakult. „Zalka Máté” KISZ-alapszervezet 20 fővel Pécsbányatelepen, míg „20-án Szabolcs-telepen 20 fővel. A két új alapszervezet alakulása folytán 24 KISZ-tagfelületre került sor.

TÁRSADALMI MUNKA

A Villamos Üzem fiataljai társadalmi munkát végeztek a fehérhegyi általános iskola nevelésére, míg a Mátyás királyi iskola számára az oktatáshoz szükséges szemléltető eszközöket készítettek.

Vasas-bányai KISZ-tagok három alkalommal társadalmi munkát végeztek az anyagok tárolására szolgáló tártárhelyiségek során.

Az Építési Üzem fiataljai társadalmi munkában teljesítették az orfűi hétfégi házat.

TANBÁNYA

Kisz-alapszervezete labdarúgó mérkőzés keretében találkozott Béta-bányáuzem és Kossuth-bánya üzem II. alapszervezete labdarúgó csapatával.

KAPCSOLAT

November 13-án a vállalati KISZ Bizottsága és a Pécsi Jogtudományi Egyetem KISZ-szervezete közötti kötetlen szociálistá szerződés megtárgyalására került sor. A tárgyaláson az 1973. I. félévi közös programlebonnyolításának körülményei egyeztettek.

SZERVEZETI ELET

Kossuth-bánya KISZ VB- november 8-án ülést tartott, melynek napirendjén a KISZ Bizottság és VB. munkamódszerének, munkatársainak elemzése szerepelt. Döntések hoztak arról, hogy a bizottság tagok aktivizálása, a testület munkája hatékonyságának növelése érdekében állandó munkabizottságokat kell létrehozni.

Zobák-bányaüzem és a Villamos Üzem csúcsvezetői és az Ifjúságpolitikai Határozatok adódó aktuális problémáinak tárgyalta meg.

Védnökségek

A különböző védnökségvállalások nem újkeletű dolgok, ám ami mostani gyakorlatukat illeti, aligha hasonlíthatók régi elődeikhez. Csak hogy, amíg jó irányban változott tartalmuk – féltő, egyre inkább megváltozik stílusuk is. Mert miről is van szó? Régen ha egy rendezvénynek, megmozdulásnak vagy építkezésnek védnököt akartak szerezni, akkor felkérték egy minisztert, de legalábbis egy polgármestert vagy épp egy igazgatót. Vagyis olyan pozícióra személyeket, akik tekintélyükkel fognak, presztízsből is, komoly biztosítékot jelentettek a védnökség alatt álló dolgok célkitűzéseinek megvalósítására.

Ezt a hagyományt éllesztette fel a KISZ hazánkban, mikor az ország nagy építkezései fölött: Beremend, DCM, Gagarin Hőerőmű stb., vagy nagy beruházásainál védnökséget vállalt. Az eddigi gyakorlatok azt mutatták, hogy a KISZ felnőtt felelősségvállalása nem volt alapvetően. A fiatal kommunisták e nagy célok megvalósításához történt felbontására még további példákat sorolhatnánk, mind határainkon belül, mind azon kívül. Hogy csak egy határainkon kívülről szóljak, amiről a nyugati hírgyőzők nagy elcsodáltsággal tájékoztatót a világsajtó újságolóit, rádióhallgatókat és tévézőket:

A római országos P'Unitá-ünnepségről van szó. A fesztivál ideje alatt Olaszország minden részéből 700 ezer kommunista rándult fel Rómába az ünnepségekre, ha csak egy-két napra is. Buszokon, vonatokon, saját gépkocsikkal, de meg kerékpárokon is. A megnyitót előtű két-három hétig 15 ezer római fiatal rendes munkája után, északába nyúló önkéntes munkával építette fel a „fesztivál-falut”.

A római kommunista ifjúsági szövetség vállalta a védnökséget a munka és része fölött. Nem pénzért, elismerésért vállalta az éjjel-nappali szolgáltatást az önkéntes rendfenntartó csoport 400 tagja sem. Pedig nem volt könnyű dolguk.

Hogy miért mondtam mindent ezt? Mert itt nálunk, a Mecseki Szénbányánál is több mint félúttal védnökséget számlálhatunk össze. Am, épp ezért vetődik föl bennem a kérdés: vajon alapos megfontolás után született mindegyik? Mert tény és való, hogy tartalmánál és súlyánál fogva minden elismerést megérdemel – azóta már nagyrészt meg is valósított – pécs-bányai üzem gázkötő üzemveszélyes telepeken történő új bányák kialakítása fölötti védnökség, vagy amennyire megalapozott a vasasi rekonstrukció fölötti babáskodás, annál nagyobb kérdőjelel előttem a zabolai új belépek fölötti védnökség, vagy a megfoghatatlanul tágan megfogalmazott központi alapszervezet védnöksége a létrehozandó bányászati műzeum anyagának gyűjtése fölött és a villamos üzem fiataljainak a kispépesítési programja. Mivel ezek inkább kötelességek, mint plusz munkák.

De nem feledkezhetek meg a Kossuth-bányaiakról és a karbantartó üzemiekéről sem, akik szintén kézzel fogható, üzemi, de vállalati érdekből is nagyon fontos területet választottak maguknak. Mert ők is bizonyították annak, hogy vannak helyek, ahol jól értelmeztek a KISZ VIII. kongresszusán elhangzottakat. Ahol a következőket mondották a fiatalok védnökségeiről: „Meggyőződésünk, hogy a fontosabb beruházásunk építése felett vállalt védnökségünk politikai tett. Erre a jövőben is szükség lesz minden olyan vállalkozásnál, amely megfelelő legfontosabb gazdaságpolitikai céljainknak.”

Vagyis, a legfontosabbaknak!

— kapu —

ILI

Energikus, derűs, kiegyensúlyozott fiatal nő. 1961 óta KISZ-tag, és július 15-től a Karbantartó Üzem KISZ-titkára. A választás óta eltelt időszakban végzett munka rendkívül jelentős és sokrétű. Védnökség vállalkozása a Szilvásban épülő 90 lakás építése felett, karbantartási munkák végzése a görögnyelvi Szociális Otthonban, kulturális, sportprogramok szervezése...

— Hány KISZ-tagotok van?

— Ötven. Ebben az évben elég sok munkát vállaltunk, és végeztünk. Nagyon meg kellett szervezni a feladatokat, hogy minden vállalkozásunkat teljesíteni tudjunk, bizony elkelte volna a nagyobb létszám. Ennek ellenére a tagépítő munkát nem tekintem kampányszerű feladatnak. A jelentkezők először apróbb megbízásokat kapnak, s ezek alapján döntünk.

— Mióta dolgozol a vállalatnál?

— 1965-ben kerültem az üzemhez mint könyvelő. 68-ban könyvelési csoportvezető lettem, a KISZ-ben mint kultúros dolgoztam. Közben elvégeztem a marxista középiskolát, s idén pedig a Marxista Egyetem. Ezzel azonban korántsem értek véget tanulási ambicióim, na-

gyon szeretném elvégezni a Közgazdaságtudományi Egyetemet.

— Hogyan tudod ezt összeegyeztetni az otthoni teendőkkel?

— Szerencsém van. Először is: a KISZ-munka nálunk családi tradíció, bátyám a Villamos üzem KISZ-titkára, s férjem is az volt. Így teljes mértékben és támogatja a törekvéseimet, a házimunkát, és kisfiunk nevelését közösen végezzük. A továbbtanulásban is egyezik a véleményünk. O a Jogtudományi Egyetem esti tagozatának első éves hallgatója.

— Ili 1969 óta a párt tagja, 1972-ben pedig pártvezetői tagja választották.

— Ez nagyon megkönnyíti a munkát, mert így közvetlenül tudok beszámolni a KISZ munkájáról, esetleges problémáimról. Vállalatunknál értékelik a kiszesek munkáját, segítséget nyújtanak, de előfordul, hogy kének is.

— Nagyon sok helyen tekintik a fiatalokat a KISZ-ti szükségessé rossznak. Miért van ez így?

— Igen, ez gyakran jelentkező probléma. A KISZ tömegszervezet. Célja: a fiatalok irányítása, nevelése. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nevelésbe nem lehet színt, változatosságot vinni. Vegyük például a politikai foglalkozásokat. Feltétlenül szükséges, de ha egyhangú, nem kelti fel a hallgatók figyelmét, nem válik hasznossá. Mi minden előadóra más előadót hívunk, a szünetekben pedig szellemi totót játszunk. Így a résztvevők már csak a játék kedvéért is odafigyelnek, és akarattalanul is tanulnak. A másik dolog: nem szabad a tagokat kész tények elé állítani, minden embernek éreznie kell, hogy véleményének figyelembe vételével döntenek. Fontos a

szórákóztató programok szervezése, hiszen egy kollektíva csak így követhető igazán össze.

— Hogyan értesültök a tagok ászinte véleményéről?

— Értém a kérdést — neveti el magát —, valóban vannak olyan emberek, akik nem szívesen mondják el véleményüket a nyilvánosság előtt. Eppen ezért, szabályos időközönként kérdőíveket készítünk, amikre a tagok ráírhatják véleményüket, javaslatukat.

— Még nagyon sok mindent szeretnék csinálni — mondja —, s ha majd kiérgek a KISZ-ből, akkor másutt. Jólesik, hogy az emberek hozzá fordulnak a problémáikkal, s még jobban, ha segíteni tudok. És ne kérdezd meg, mi a hobbym. Ez.

Mondta Ili, az Ács Mihály-né.

N. S.

Felszabadítóink útján

Idén, második alkalommal kerül sor a „Felszabadítóink útján” nevű emléktúra lebonyolítására, amelyre december 2-án kerül sor Pécs—Harkány—Siklós—Mohács—Pécs—Kömlőd—Sásd útvonalon. A túrán hasonlóan az elsőhöz, amelyet hazánk felszabadításának 25. évfordulóján tartottak meg, a KISZ-fiatalok mellett részt vesznek munkásörök, katonák, valamint az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet alakulatok katonái is. A túrát ezúttal a Szovjetunió fennállásának 50. évfordulója, valamint Baranya megye felszabadításának évfordulója alkalmából rendezik meg.

KISZ-en kívül

— Tudod mi az, hogy KISZ?

— Amúgy ismerem.

Buzás Gábor 13 év alatt sem lehetett meggyőzni.

— Annak idején szólni szölköt, de aztán látták, hogy hiába. Van más dolgom is. Időmet munkával töltöm otthon is. Dolgozom. Nem tudom, hogy mit csinálnak a kiszesek, mert nem érdekel. Nem érdeklődöm a munkájuk iránt. Nekem személy szerint csak akkor szölköt, ha például május 1-én fel kellett vonulni, vagy társadalmi munkát kellett végezni. Ahol ezideig még mindig meg is jelentem. Társadalmi munkán főleg azért, mert csak az kaphatott két csillagot, aki ott volt.

— Tehát csak azért, mert kötelező volt?

— Nem. Voltam én kommunista szombaton is. Ezek azonban egy évben csak kétszer-háromszor fordulnak elő. A KISZ-foglalkozások pedig úgy gondolom, többször. És csak azért, hogy névleg ott legyenek, azért szeretem nem érdemes KISZ-tagnak lenni.

— Össze tudnád foglalni röviden, miért nem akarsz KISZ-tag lenni?

— Kimondtam nem tudnám megfogalmazni. Annyit mondhatok: aktívan nem tudok részt venni és így inkább nem leszek KISZ-tag.

Mepajtkában kezdődött el vállalatunknál a KISZ-tagok összeírása, illetve a tagkönyvek érvényesítése. Ez alkalommal, olyan KISZ-kori fiatalokat kerestünk fel, akik valamilyen oknál fogva távol maradtak a szervezeti élettel. Arra kerestünk választ, vajon hogyan, és miért nem kapcsolódtak be az ifjúsági szervezet életébe. Különösen aktuálisnak tartjuk a kérdést fölvetését most, mikor KISZ-bizottságunk is, de alapszervezetünk is szótlanul elismerést és dicséretet vívtak ki nemcsak a fiatal korosztály, de az idősebbek és más szervezetek körében is. Vajon ismerik-e ezeket az eredményeket a KISZ-en kívüli fiatalok? Egyáltalán, mit tudnak a KISZ-ről? E kérdésekre szeretnénk volna választ kapni.

KÉT FIATALABB

Tesch László és Parragi Géza a fiatalabbak közé tartozik. Mintegy két hónapja dolgoznak Béta-bányán. Műszakról jönnek be az irodába. Valamivel később érkezik Kovács Ilés és Buzás Gábor. Ok már az „idősebb” korosztályt képviselik, Kovács három, Buzás pedig már 13 éves dolgozik a bányánál. Ami mind a negyüknél közös: egyikük sem KISZ-tag.

Pontosabban Tesch László már egy hónapja beadt a KISZ-tagfelvételi kérelmét.

— Egy hónapot kaptam, hogy ismerjem meg a KISZ munkáját.

— Mit ismertél meg?
— Nem sokat.
— Mi az a kevés?
— A bányásznapkor a fűvet őrzik, nehogy letaposkák az emberek.
— Hm...
— A bányáimról tudtam még, hogy különböző rendezvényeket tart a KISZ. Ugyanis az egyik testvérem Ifjú gárdista, a másik pedig KISZ-bizalmi. Azonkívül a folyosón ki volt írva egyszer, hogy KISZ politikai oktatás lesz.
— Tudod ki a KISZ-titkár?
— Nem.

Parragi Géza harmadéves lakatos-tanuló. Ő nem akar KISZ-tag lenni.

— Nem ismerem a KISZ-szervezetet. Fogalmam sincs róla, hogy mi az. Ezért aztán a tagja sem akarok lenni.

KÉT IDŐSEBB

Kovács Ilés: vele többször elbeszélgették a „kiszesek”.

— Megmondom őszintén, nem találom semmi értelmét annak, hogy KISZ-tag legyek. A KISZ-titkár különben többször is beszélt velem. De nem lépek be. Azért, hogy csak a bélyeget fizessem, nem érdemes. Az üzem KISZ-tagjai különben sem összetartók.
— Például?
— El sem mennek jóformán a taggyűlésekre sem.
— Voltál taggyűlésen?
— Nem.
— Hát akkor? ...
— Munkatársaim sem mennek mindig.

Fülöp Attila elmúlt már 33 éves. Hosszú ideig volt az üzem KISZ-titkára.

— A KISZ megalakulásaikor, 1957-ben valahogy nagyobb volt a lelkesedés. Ma is inkább az idősebbekre lehet építeni, a 26 éven felüliekre. A fiatalok egy kissé közbüzsébbek.

Remenyik Ernő

Hozzászólás

Hová tűntek a klubok?

Múlt havi ifjúsági oldalunkban glosszát közzétűnk arról a furcsa jelenségről, hogy vállalatunk üzeméiből eltűntek, vagy épp haldokolnak az ifjúsági klubok. A cikk nagyon sok szenvedélyes reagálást váltott ki fiataljaink körében. Sajnos, minden felmutatható eredmény nélkül. Mert igaz ugyan, hogy üzemünk gazdasági vezetői minden segítséget megadnak a létesítmények üzemelésére, ám nem akadnak tettekre fiatalok, akik élnek a lehetőségekkel. Epp ezért most közlünk két levelet, olyan fiataloktól, akik sokkal mostohább körülmények között teremtetek kulturálit otthon valamilyen létesítmények.

A „Jószerecsent ifjúsági klub” létesítésének körülményei

Pécsbánya Széchenyi-aknáján a KISZ megalakulásától egészen István-aknával történt egyesítéséig nagyon színes KISZ-élet folyt. Az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején a centrum a Zalka Máté Művelődési Házban alakult ki, ahol számtalan öntevékeny művészeti együttes, szakkör is működött. Am 1964-ben a területi alapszervezet beolvadt az üzemi alapszervezetbe, így három alapszervezetben 142 fővel megalakultottak a csúcsvezetőség. A központ így a Zalkából áttevődött az üzembe. Csak hogy ott nem volt megfelelő helyiség, Ekkor határozták el az akkori KISZ-titkárok; Lombosi Jenő, Müller Gyula, Holub Ernő és Bánkúti Antal, hogy az üzem segítségével és társadalmi munkával egy szűkebb körű felvonulási épületből megfelelő klubházat építenek fel az akkor már 212 főre szaporodott kiszeseknek.

A vállalati KISZ-bizottság segítségével engedélyt szereztek a felvonulási épület felhasználására, ugyanakkor két fiatal mérnök: Polgár Mihály és Várbió Gábor elkészítették a tervet. A klubházat 1966 őszén kezdték el építeni és azt 1967 tavaszán be is fejezték. Az épületben helyt kapott egy 10 x 5 méteres klubterem, egy 4 x 5 méteres irodahelyiség, előtér és két mellékhelyiség. A KISZ megalakulásának 10. évfordulójára saját otthonába költözött az akkor már 232 tagot számláló üzemi ifjúsági szervezet. A bútorokat az üzemtől, míg a játékokat és kulturális felszerelést az üzemnek végezték bérmentésként járó összegből vásárolták. Közben könyvtárral is gazdagodott a klub. Ekkor került sor a klubvezetőség megválasztására. Tánccenzart szerveztünk, majd felvettük a kapcsolatot a Leőwey Gimnáziummal, a szülészneközpont intézettel, akikkel közösen tartottuk meg rendezvényeinket.

Ugyanakkor állandóan csinostottuk a klubház környékét: leperendezés után parkosított, majd emlékoszlop állítás következett. A klub megalakulását követő évben elnyertük a „Kiváló ifjúsági klub” címet. Vörösszerte elismert programja volt a klubnak. Tovább bővítettük kapcsolatainkat, így a Kesztyűgyárral, a Pincegazdasággal, az apólonképzővel, a Janus Pannónius Gimnáziummal, a Dunántúli Napló szerkesztőségével, a Petőfi laktanyával és a telep úttörőcsapatával.

Az épület ma már nem a miénk, kiszeseké. A Kesztyűgyár vette bérbe. Azok a fiatalok, akik az utolsó napig is otthonunknak tekintették az épületet, ma ismét a Zalka Máté Művelődési Házban találhat otthonra. Ott égit a fiatalok rendelkezésére a „Jószerecsent klub”. Számtalan szép emlék fűződik falaihoz azoknak, akik építették.

És itt 25 név és három szocialista brigád neve következik a levélben.

És mi volt Kossuth-bányán?

P. volt színtárszó (kulturálcsoport vezető) 1962-ig.

— Az üzem vezetősége nem támogatta úgy vállalkozásunkat, ahogy szükség lett volna rá. Különösen anyagi oldalról. De kevés olyan ember akad az üzem területén, aki szívesen vállalta volna a színtárszót társadalmi munkában. Probléma jelentkezett a kultúr- és a szakszervezeti bizottság részéről is. Gyenge volt a támogatás, hiányos a felszerelésünk, nem egyszer saját zsebünkbe kellett nyúlni. Ilyen alapon nem volt érdemes, abbahagytuk az egészet. Igaz, nem is vette észre senki, pedig voltak sikereink is.

A kultúrbizottság elnöke és egy tag:

— A gazdaságvezetésnek sohasem volt érdeke — legalábbis a jelek azt mutatták, és mutatják —, hogy a klubélet fellendüljön. Sajnos, az nem elég, hogy csak beszéljünk a dolgokról, az elfogadott javaslatokat végre is kell hajtatni, azokat ellenőrizni is kell.

— Véleményünk az, hogy lehetne itt élet, csak a dolgozókat is érdekeltté kellene tenni, sajnos egyelőre nem tudjuk hogyan.

A szakszervezeti bizottság egyik aktív beosztottja:

— 1957-től egy jó darabig volt színtárszó csoport, hangszerek, társasjátékok. De ez mind csak volt. Jó kapcsolatunk volt a Pécsi Nemzeti Színház színészeivel is. Hozánk sohasem pénzért jöttek, mi mindig virággal vártuk őket. Hogy miért szűnt meg? Talán, mert nincs ma olyan rátermett ember, aki ezeket a dolgokat irányítani tudná.

— Van jelenleg is kultúrbizottság, 11 fős, de nem áll a helyzet magaslátán. Ebben mi is hibások vagyunk, mert az szb részéről mi is elhanyagoltuk a kulturális bizottság irányítását.

— Létre kívántunk hozni egy szocialista brigádok klubját, de nagyon sokan ellenezték, így maradt tőben a régi. Szerintem lett volna értelme, és anyagilag is több lehetőség lett volna. Azóta a felszerelés tönkrement.

A KISZ-bizottság és alapszervezeti titkárok véleménye:

— Már több esetben adtuk meg írásos javaslatot a klubbal kapcsolatban és annak ellenére, hogy a pártbizottság is foglalkozott a kérdéssel, nem változott semmi. Hogy a kultúrbizottság mivel foglalkozik, azt nem is tudjuk. A kulturális rendezvények kimevölnek a teadélutánokkal, névadókkal és bálokkal. Egyetlen pozitívum: a szeszital mérés megszűnt, így megszűnt a kocsmajelleg is.

Jubileumi közgyűlés

A Bp. Honvéd elleni 7:0-s vereségünk annyira bántó, hogy szinte agyonlúgtu az addigi munkát. Unneprontó ez a kudarc, méltatlan a Komlósi Bányász hagyományaihoz, a bányászok becsületéhez. Azért mondjuk az ünnepeket, mert most, hogy fél évszázados évfordulóhoz közeledik az egyesület, megkezdődtek a jubileumi községi üléseket. Az első ülést a Pécsetől keletre, az alsó részre tartották. Emberek, sorsok fejlődtek, alakultak: szerény történelem formálódott az 51 évvel ezelőtt. Erről emlékezni majd meg az ünnepi közgyűlésen, amelynek időpontja: december 16. szombat délután 4 óra. Hely: Komló város Tanácsának díszterme. Ugyannyira és napon, vagyis a szombat szombat este 7 óra kezdettel sportját rendeznek a munkásság 50 éves évfordulóján. Közreműködnek a Pécsi Nemzeti Színház művészei és a Fekete Gyémánt Esterem táncosnői. Belépődíj 10 forint. Jegyértéke a klub helyiségében és az egyesületi irodában. Az ünnepi közgyűlés részletes programját a december 4-én kiadott elnöki híradás tartalmazza. Amit az intézőbizottság dolgozott ki és terjeszt elő.

Vöröskereszt

A Magyar Vöröskereszt IV. országos kongresszusa 1973. április 26—27-én lesz Budapesten. Az országos vezetőség határozatot hozott a vöröskeresztes alapszervezetek vezetőségének újraválasztásáról.

A Mecseki Szénbányák igazgatóságának alapszervezete 21-én du. tartott vezetőségválasztás taggyűlést 61 tag részvételével. A taggyűlésen 5 tagú vezetőséget választottak. Megválasztások után a vezetőség összeül, és a tisztviselőket az alábbiak szerint osztották el. Elnök: Markó Imre, titkár: Markó Nándor, gazdasági felelős: Dénes Mária, egészségügyi felvilágosítási, oktatási és családvédelmi felelős: Egervári Tiborné, érdekek és propaganda felelős pedig Bódi Barna.

Naptár - művészeti színvonalon

A magyar képes naptárkiadás világszerte ismert. A hazai térkép felismerése keresetű. Ez a tény a mozgósító, a PÉRT bemutatóval egybekötött sajtótájékoztatója. A Képművészeti Alap kiadványait gondozásban, hét féle, esztétikus kivitelű naptár készült, a PÉRT példái kiadástól. Szemet gyönyörködtető a képes reprodukciók naptár, amelyet Holopay János festőművész alkotott. Az év egyik legsikeresebb naptár a PÉRT, amelyet Medveczy Sándor illusztrációi alapján készült. A naptár, amely ötletes feldolgozást tartalmaz, a köztételező ad képet.

A Képművészeti Alap naptárjából négyezer darab várja a vásárlókat. A sajtótájékoztató második részében Knapp Tibor, a PÉRT pécsi kiadástól felelős igazgatója elmondta, hogy megkezdődött a PÉRT rendkívül, engedélyes karácsonyi vására, mely december 24-ig tart. Ez alkalommal 120 féle termék kapható, 30—50 százalékos kedvezményrel.

Azerbajdzsán

„Azerbajdzsán a Szovjetunió testvéreinek családjában” címmel nyitotta meg kiállítását, az Azerbajdzsáni Idegenforgalmi Felügyelőség, november 25-én a Zsolnay Művelődési Házban. A kiállítás Melik Abbasov elvtárs, a főbizottság igazgató-helyettese mondott tájékoztatót. A gyönyörű, egzotikus tájak, műemlékek, a termék stílusát a közeljövőben elkészülő idegenforgalmi létesítmények, bizonyára számos látogató vonzának majd, az Azerbajdzsáni Képtárára.

Melik Abbasov elvtárs, egy régi bismanszáddal zárta tájékoztatóját. — Vendég a háznál, ünnepek a házigazdának.

N. S.

Jól sikerült szakmai rendezvények

Két érdekes rendezvényre került sor Zsibák-bányán, november 24-én, pénteken. A szállító körlet KISZ-szervezetének kezdeményezésére, a körlet gazdasági és politikai vezetőségének támogatásával szakmai vetélkedőt rendeztek a körlet szocialista brigádjainak részére. A vetélkedő témaköre, az érvényben lévő szolgálati utasítás volt.

A mozdonyvezetők részére készített kérdések alapján Mihály György lett az első aki 500 forint jutalmat kapott az üzemi vezetőktől. A második, Vincze József 300 forintot, míg a harmadik helyezett Thész Sándor 200 Ft jutalmat vehetett át. A csatlások közötti versenyben Galgóczi Lajos nyerte az első helyezést 300 forintot. Második: Schlutt János, 300 forintot, harmadik: Fazekas István, 200 forintot kapott.

A vetélkedőn képviseltette magát az üzemi vezetőség és a biztonságtechnikai csoport. Elismeréssel szólta a vetélkedő résztvevőiről, és a rendező szocialista brigád vezetőről.

A „Zsigmond Vilmos” mű-

szaki szocialista brigád klub-délután rendezett az üzem dolgozókat meghívásával. Napirendi pontként két témát választottak. Erdélyi László bányamérnök előadásában a K 73-as légvégző mozgásmegfigyeléséről tartott előadást, melyet élénk vita követte. Tiszi László műszaki főcsoportvezető csehszlovákiai úttörő tartott előadást a légzőkészülékről, melyet az Egyesült Magyar Szénbányák és a csehszlovákiai OKD bányaterület szervezte. Az ötnapos tapasztalatsere, korszerű irányítási és vezetési problémák megbeszélésére terjedt ki.

Gyermekbénulás elleni védőoltás

Lapunk előző számában már felhívta Komló város lakosságát, hogy a gyermekbénulás elleni védőoltás I. szakaszának lebonyolítására 1972. november 27-én és 28-án kerül sor. Olátok kapnak a 1969. október 1. és 1972. szeptember 30-a között született gyermekek. Az oltás száján át cseppek beadásával történik. A gyermekek szülei névre szóló idézést kapnak.

Ma, november 28-án Szilvason a szilvási rendelésben lesz oltás délután 14-16 óráig, valamint a Belvárosban, Gesztenyében, Újtelepen és Imre-telepen lakó gyermekek részére délután 13-16 óráig a rendelőintézetben.

Filmklub

December másodikán, a Z. nyi Művelődési Házban (szombaton 17 órákor) a filmklub keretén belül, Gaál Béla „Meseautó” című filmjét vetítjük. Bevezetőt mond Csontos Sándor gimnáziumi tanár. Belépés csak bérlettel.

December 16-án, szombaton 17 órákor, Martonffy Emil „Egy boldog százat csinál” című alkotását tekintheti meg a bérletlen közönség. Bevezetőt szintén Csontos Sándor tart.

A Mecsek vidéki széntelepek üledékes eredetű rétegsorban vannak

Geológusok népesítették be a Tudomány és Technika Házának földszintjén november 22-én délután. Háromnapos anket kezdődött a „Gyakorlati eredmények bemutatása az üledékföldtan tárgyköréből” címmel a Magyarhoni Földtani Társulat dél-dunántúli területi szakosztálya és Ifjúsági bizottsága rendezésében.

Mintegy száz szakember jelenlétében mondta el bevezetőjét Tóka Jenő, a Mecseki Ércbányászati Vállalat igazgatója, a területi szakosztály elnöke. Beszlést arról, hogy a dél-dunántúli geológusok hosszabb ideje rendszeresen foglalkoznak üledékföldtani problémákkal. Kutatásuk eredményei többek között erősben érintik a Mecseki Szénbányákat, valamint az ércbányászati; ugyanis a mecseki-vidéki széntelepek üledékes eredetű rétegsorban vannak. A geológusok természetesen közzé teszik eredményeiket a közönség számára. Az anket fő célja a

gyakorlati eredmények bemutatása volt.

Az anyaegetület nevében Székyné, dr. Fux Vilma egyetemi tanár, a Magyarhoni Földtani társaság tagja, megnyitotta az anketot. Kifejtette, hogy az anketot a szegei továbbképző folytatásának tekinti, fontosnak tartva a fiatal geológusok továbbképzését.

Az üledékképződés és a lemeztektonika tudományos kutatásainak legjobb eredményeiről számolt be dr. Szádeczky-Kardoss Elemér Kossuth-díjas akadémikus. Magasztalt előadást diavetítéssel élénkítette.

Az üledékföldtan idősebb feladatait volt a témája dr. Filpp József akadémikus, a Központi Földtani Hivatal elnöke előadásának.

A szénkutatás nincs még lezárva. A Mecsek hegység nyomában hosszú ideig találunk még fekete szén.

Barna Teréz

A bányászok fokozottabb megbecsülése

A bányászok fokozottabb megbecsülése jut kifejezésre abban az intézkedésben, amelyet a Mecseki Szénbányák javaslata, a megyei és az országos szervek foganatosítottak a sikeres szanatórium újult felállítására. Az intézkedés továbbra is a Nehézipari Minisztérium felügyelete alatt dolgozik. Fő profilja: baleseti utókezelés és a rehabilitáció.

tóriumba és 28—30 napos kezelésben részesül.

A szanatórium 100 ágyas, és már most is teljes kihasználtság.

Egy igazgatófőorvos, két szakfőorvos, két segédorvos, és 19 középkezelő orvos, akik a bontóanyag-terápiát végzik. A személyi összetétel tehát adott, az intézet új igazgatófőorvosává dr. Fehér Bélát nevezték ki.

A beiktatásra november 28-án került sor. Erre az alkalomra érkeztek dr. Treton Ferenc, és dr. Hajdú István, a NIM főosztályvezetői, a Szkaliczki Andor, a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetének osztályvezetője, Csorba Tibor, a Megyei Pártbizottság osztályvezető-helyettese, Garamvölgyi János, vállalatunk igazgatója, Schwarcz József, a pártbizottság titkára, Markvart Károly, a szakszervezeti bizottság titkára, dr. Makty László, a BDSZ el-

Bányászakadémia

Komló november 20-án volt a bányászakadémia ünnepélyes megnyitása. Az akadémia a közép és felsőfokú szakmai képzettséggel rendelkező műszaki dolgozó továbbképzésére szolgál. A nagy érdeklődésre számították szakmai témák között külön kiemelhetjük „A mecseki szénbányázat jövője”, „Az aknák összevonása”, „A bányamentés”, „Az egészségvédelem a bányaszabonyban”, „Az automatizálási feladatok a szénbányaszabonyban”, „A szocialista országok bányászata, együttműködésük” című előadásokat.

Az akadémia való részvételéről az állandó látogatók bizonyítványt kapnak.

A következő előadások december 4-én, hétfőn 17 órákor kerül sor a Május 1. Művelődési Központ munkaklubjában: „A föld kialakulása és fejlődése” címmel.

moziműsor

Park: November 28—29-ig: A fekete város. Magyar film. Előadás fél 4, 7. 30—december 3-ig: Személyiségsere. Amerikai film. Előadás 4, nyegyed 7, fél 9. 4—6-ig: Valtor Sarajevó védi. Jugoszláv film. Előadás 3, harmónegyed 6, fél 9. Matiné december 3-án: Hárem a sivatagban.

Kossuth: November 28—29-ig: Anna ezer napja. Angol film. 30—december 1-ig: Valtor Sarajevó védi. Jugoszláv film. 2—3-ig: Meztelen diplomata. Magyar film. 4-én: Személyiségsere. Amerikai film. 5-én: Mázsáska. Csehszlovák film. 6-án: Nyírfaliget. Lengyel film. Előadás 9, harmónegyed 12.

November 28—29-ig: Felszabadítás. Szovjet film. Előadás fél 3, 30—december 3-ig: Valtor Sarajevó védi. Jugoszláv film. 4—6-ig: Mázsáska. Csehszlovák film. Előadás fél 3, nyegyed 6. November 28—29-ig: Felszabadítás. Szovjet film. 30—december 3-ig: Meztelen diplomata. Magyar film. Előadás 8. 4—6-ig: Nyírfaliget. Lengyel film. Előadás fél 7, fél 9.

Petőfi: November 28—29-ig: Anna ezer napja. Angol film. Előadás 3, harmónegyed 6, fél 9. 30—december 3-ig: Idő a magánéletre. Francia film. Előadás 4, 6, 8. 4—6-ig: Személyiségsere. Amerikai film. Előadás 4, nyegyed 7, fél 9. Matiné december 3-án: Folytassa doktor.

Zengő Gyöngye (Hosszúhetyű): November 28—29-ig: Órs a hegyekben. Szovjet film. December 2—3-ig: Szentanú. Angol film. 4-én: Légy jó mindhalálig. Magyar film. 5—6-ig: A

sípóló macskák. Magyar film. Előadás hétköznap 7, vasárnap 5, 7.

Május 1 (Könyv): November 28—29-ig: Utazás Jakabbal. Magyar film. 30—december 3-ig: Ha nekem puskám lenne. Csehszlovák film. 1 előadás fél 4. 30—3-ig: A katonai visszavetítés a frontról. Szovjet film. 2, 3. előadás fél 6, fél 8. Matiné 3-án: Milliárdoktól érő ember.

Zrínyi (Könyv): November 28—29-ig: Van aki megteszi, van aki nem. Angol film. 30—december 1-ig: Forró vizet a kopaszra. Magyar film. 2—3-ig: Az öreg fogadója. Japán film. 4—5-ig: A japán feleség. Olasz film. Előadás hétköznap 6, vasárnap 4, 6.

Fekete Gyémánt (Gyárváros): November 28—29-ig: Az országon télen. Angol film. 30—december 1-ig: Forró vizet a kopaszra. Magyar film. 2—3-ig: Az öreg fogadója. Japán film. 4—5-ig: A japán feleség. Olasz film. Előadás hétköznap 6, vasárnap 4, 6.

Jószerecsent (Pécszabolcs): November 28—29-ig: A 22-es csapatja. Olasz film. 30—december 1-ig: Tűz a Monte Fioron. Olasz film. 2—3-ig: Melehet a sok. Olasz film. Előadás 5, 7. Matiné december 3-án: A hét anyarember.

Rákóczi (Mecsekfalja): November 29-én: A csendő nyugalomban. Francia film. 30—december 1-ig: Fuss, hogy utolérjed. Magyar film. 2—3-ig: A zepplin. Angol film. 4—6-ig: Melody. Angol film. Előadás 5, 7. Matiné december 2-án: A hét anyarember.

tv műsor

MAGYAR TELEVÍZIO

KEDD

8.05: Számítan-mértan. 9.00: Környezetismeret. 9.20: A tv politikai tartalomának adása. 10.05: Hónapok részlete. 9.35: Oktatás. 10.15: Oktatás. 11.55: Számítan-mértan. 13.10: Számítan-mértan. 14.55: Fizika. 15.15: Oktatás. 15.30: Fizika. 16.35: Számítan-mértan. 17.10: Fizika. 17.15: Az állatok mozgása. Francia rövidfilm. 17.55: Zenei ajánlétköször. Az NDK Televízió műsora. 18.30: Jugoszláv nemzeti ünnep. Filmösszeállítás. 19.15: Esti mese. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Könyv élejt. Szovjet filmvetél. 23.10: A tv szelvényűsége. 22.15: Tv-híradó — 2. kiadás.

PÉNTEK

8.05: Orosz nyelv. 8.25: Angol nyelv. 9.35: Magyar irodalom. 11.05: Előadás. 11.55: Német nyelv. 12.05: Orosz nyelv. OS-C-Dinamo Bukarest viládbajnokság. BEK. 18.20: Tűz perc meteorológia. 18.40: Fejlődésünk kúlcája. Ripportfilm. Esti mese. 19.30: Vv-híradó. 20.00: Csato Pál: Maghaszadatom. Tv-játék. 20.50: Humoristák Klubja. 21.45: Mennitor. 22.20: Tv-híradó — 2. kiadás.

SZOMBAT

9.00: Kémia. 9.35: A tv politikai tartalomának adása. 10.05: Radogán film. 11.00: Zene. zene. zene. Angol. zenei film. 11.45: Nyitott boríték. 13.25: Tatabányai Bányász Szolgálati Bányász bajnoki labdarugó-mérkőzés. 15.20: Három nyaraló. 16.50: József Attila ifj. boríték. 16.10: Hírek. 16.15: Dokumentumfilm a Moldvai Szovjet Szocialista Köztársaság, a Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkából. OS-C-Partizan Belgrad viládbajnokság-mérkőzés. 18.15: Enekvényes. 19.15: Cicavilla. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Köztűnk meglátogatás. Minden lábat. Melod. 20.55: Schiller. Armony és szerelem. Trojgáta két részben. 23.30: Tv-híradó — 2. kiadás.

VASÁRNAP

7.45: Ábrázoló geometria. 8.40: Francia nyelvtanfolyam haladóknak. 9.15: Kincskereső kisködmön. 9.35: Orosz nyelv. 9.45: Oktatás. 10.00: Miénk a város. Miskolci fiárlak vetélkedője. 10.30: Kalendári-rium. 11.30: Egy film megújulása. Román rövidfilm. 12.00: OS-C-VSZEK BEK viládbajnokság-mérkőzés. 13.40: Pedagógusok fóruma. 14.30: NIM-Leszki Szófia BEK női röplabda-mérkőzés. 16.30: Műsorunkat ajánljuk. 16.55: Delta. 17.10: Enekvényes. Kadály Zoltán emlékére. 18.45: Esti mese. 19.00: A Hét. 20.00: Hírek. 20.10: Odüsszeia. VIII. levezető rész. 21.10: Enekvényes folytatása. 22.10: Hírek.

JUGOSZLAV TELEVÍZIO

Tanec folklóregyüttes fellépése. 19.00: Találkozások. 20.30: Dúdás-filmsorozat. 21.20: Objektív '70. 21.30: Az első hungareryeny.

PÉNTEK

16.45: Magyar nyelvű adás. 17.40: Táncok. 18.15: Oktatás. Jugoszláv bajnokok mérkőzése. 20.30: Nyitott kemping. dokumentumfilm. 21.20: Piliának a napja — jugoszláv játékfilm.

SZERDA

14.30: Magyar nyelvű tv-kronika. 15.25: Rajzfilm. 15.35: Koldus és királyfi. 16.00: Oktatás. 16.30: Ripport. 19.00: Rajzfilm. 19.15: Szarkoztató adás. 20.30: Egyedül — jugoszláv játékfilm.

CSUTOROK

15.15: Magyar nyelvű tv-kronika. 16.25: A tizenharmadik lélek. 17.00: Kézilabda: Dinamo—Borac. 18.00: A

MECSEKI BANYASZ

A Mecseki Szénbányák dolgozóinak hetilapja. Felelős szerkesztő: Vízahány Imre mb. Szerkesztőség: Pécs, Déryné a. 9. fejt. 10. Felvétel: 11-337 (városi szám). Üzemi telefon: Pécs: 13-40. Komló: 72-52. Kiadó: a Baranyai megyei Lapkiadó Vállalat. Pécs. Hunyadi út 11. Felelős kiadó: Braun Károly. A Lapkiadó Vállalat telefonja: 15-000, 10-063.

Készíti a Pécsi Színház Nyomdája Pécs. Munkácsy Mihály utca 10. szám. — Felelős vezető: Melles Rósz. Terjesztő a Magyar Posta. Előfizethető a Mecseki Szénbányák dolgozói részére az üzemek bázisánál. Nyugdíjasok és intézmények előfizethetik Pécsen a Mecseki Szénbányák igazgatósága pénzügyi osztályán. Pécs, L. Komjádi Aladár utca 5. Előfizetési díj a Mecseki Szénbányák dolgozóinak fél évre: 18,— forint, egész évre 30,— forint. Másoknak évi 20 forint 40 fillér.

INDEX: 25912